

Centrum Onkologii
Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie

KRAJOWY REJESTR
NOWOTWORÓW

Joanna Didkowska, Urszula Wojciechowska

NOWOTWORY ZŁOŚLIWE W POLSCE W 2013 ROKU

CANCER IN POLAND IN 2013

Ministerstwo Zdrowia

Publikacja wydana w ramach zadania „Rejestracja nowotworów złośliwych”
Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych
*This report is published within „Cancer Registration” task
by the National Programme of Cancer Prevention*

ISSN 0867-8251

Warszawa 2015

Krajowy Rejestr Nowotworów
Zakład Epidemiologii
Polish National Cancer Registry
Department of Epidemiology

Dr n. med. Joanna Didkowska
Dr n. med. Urszula Wojciechowska

didkowskaj@coi.waw.pl
wojciechowskau@coi.waw.pl

Adres:
ul. Wawelska 15,
02-034 Warszawa, Polska
tel. 22 570 94 35
tel./fax: 22 643 92 34
e-mail: krn@coi.waw.pl
www.onkologia.org.pl

Address:
15 Wawelska Str.,
02-034 Warsaw, Poland
tel. (48) 22 570 94 35
tel./fax: (48) 22 643 92 34
e-mail: krn@coi.waw.pl
www.onkologia.org.pl

Tłumaczenie na język angielski: dr n. med. Marta Mańczuk, Zakład Epidemiologii,
Centrum Onkologii – Instytut w Warszawie

Projekt graficzny, skład i druk: Studio Mediana – www.studiomediana.pl

ISSN 0867-8251

WARSZAWA 2015

Biuletyn powstał we współpracy z:

Dolnośląskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Jerzego Błaszczyka
Dolnośląskie Centrum Onkologii, ul. Hirszfelda 12, 53-413 Wrocław

Kujawsko-Pomorskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Tomasza Mierzwę
Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka, ul. Dr. I. Romanowskiej 2, 85-796 Bydgoszcz

Lubelskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Beaty Kościańskiej
Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Lublinie,
ul. Jaczewskiego 7, 20-090 Lublin

Lubuskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem lek. med. Adama Ostrowskiego
Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki nr 2, ul. Walczaka 42, 66-400 Gorzów Wielkopolski

Łódzkim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem Sylwii Szewczyk
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika, ul. Pabianicka 62, 93-513 Łódź

Małopolskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr hab. med. Jadwigi Rachtan
Centrum Onkologii – Instytut, ul. Garncarska 11, 31-115 Kraków

Warszawskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Marii Zwierko
Centrum Onkologii – Instytut, ul. Wawelska 15b, 02-0-34 Warszawa

Opolskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Wiesławy Kaczmarek
Opolskie Centrum Onkologii, ul. Katowicka 66a, 45-372 Opole

Podkarpackim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Moniki Grądańskiej-Lampart
Podkarpackie Centrum Onkologii – Kliniczny Szpital Kliniczny nr im. Fryderyka Chopina z siedzibą w Rzeszowie,
ul. Chopina 2, 35-055 Rzeszów

Podlaskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Katarzyny Maksimowicz
Białostockie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Ogrodowa 12, 15-027 Białystok

Pomorskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem lek. med. Joanny Wójcik-Tomaszewskiej
Copernicus Podmiot Leczniczy, sp. z o.o. w Gdańsku, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 2, 80-210 Gdańsk

Śląskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem prof. dr hab. med. Andrzeja Tukiendorfa
Centrum Onkologii – Instytut w Gliwicach, ul. Wybrzeże Armii Krajowej 15, 44-101 Gliwice

Świętokrzyskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Stanisława Goździa
Świętokrzyskie Centrum Onkologii, ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce

Warmińsko-Mazurskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Anny Gos
Warmińsko-Mazurskie Centrum Onkologii, Al. Wojska Polskiego 37, 10-228 Olsztyn

Wielkopolskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem mgr Macieja Trojanowskiego
Wielkopolskie Centrum Onkologii, ul. Garbary 15, 61-866 Poznań

Zachodniopomorskim Rejestrem Nowotworów pod kierownictwem dr n. med. Małgorzaty Talerzyk
Zachodniopomorskie Centrum Onkologii, ul. Strzałowska 22, 71-730 Szczecin

Spis treści

Słowo wstępne	1
Streszczenie	3
Rozdział 1. Materiał i metoda.....	5
Rozdział 2. Nowotwory złośliwe ogółem.....	11
Rozdział 3. Analiza wojewódzka.....	21
Rozdział 4. Wskaźniki 5-letnich przeżyć chorych zdiagnozowanych w Polsce w latach 1995–2009.....	27
Rozdział 5. Częstość potwierdzeń histologicznych w zbiorze Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2013.....	33
Rozdział 6. Zachorowania na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki.....	39
Rozdział 7. Zgony na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki.....	69
Piśmiennictwo	97
Karta zgłoszenia nowotworu złośliwego MZ/N-1A	99

Contents

Foreword	1
Abstract	3
Chapter 1. Material and method	8
Chapter 2. Malignant cancers	18
Chapter 3. Voivodeship analysis.....	25
Chapter 4. 5-year survival rates in cancer patients in Poland in 1995–2009.....	30
Chapter 5. Frequency of histological confirmation in the dataset of the National Cancer Registry in 1980–2013	37
Chapter 6. Cancer incidence – tables and figures	39
Chapter 7. Cancer mortality – tables and figures	69
Bibliography	97
Cancer Registration Form	99

Słowo wstępne

Biuletyn „Nowotwory złośliwe w Polsce” jest cykliczną publikacją adresowaną do wszystkich osób zainteresowanych częstością występowania nowotworów złośliwych w Polsce.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w obecnym wydaniu poświęconym danym za 2013 rok zawarte zostały najważniejsze informacje na temat zachorowań i zgonów na nowotwory.

Zachęcamy wszystkich Czytelników do odwiedzania strony internetowej Krajowego Rejestru Nowotworów (www.onkologia.org.pl), gdzie można znaleźć wszystkie informacje zawarte w niniejszej publikacji, jak również tworzyć własne analizy na podstawie danych za lata 1999–2013. Portal oferuje również dostęp do archiwalnych wydań biuletynu i innych publikacji Krajowego Rejestru Nowotworów.

*Joanna Didkowska
Urszula Wojciechowska*

Foreword

“Cancer in Poland” is a periodical bulletin addressed to all people interested in the occurrence of malignant neoplasms in Poland.

The current edition referring to 2013 includes the most important data and information on cancer incidence and mortality in Poland.

We would like to encourage all readers to visit the new website of the National Cancer Registry (www.onkologia.org.pl) where the complete information included in current edition of this bulletin can be found. The website provides an option to create cross-sectional analyses of data collected during the years 1999–2013. Previous editions of the bulletin can also be found at the website of the National Cancer Registry.

*Joanna Didkowska
Urszula Wojciechowska*

Streszczenie

W Polsce w 2013 roku do rejestrów nowotworów złośliwych wpłynęły informacje o ponad 156,5 tys. nowych zachorowaniach i stwierdzono ponad 94 tys. zgonów z tego powodu. W 2013 roku nastąpił przyrost zachorowań (o około 4 tys. nowych przypadków), natomiast liczba zgonów ponownie zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku. W naszym społeczeństwie ponad 574 tys. osób żyje z chorobą nowotworową rozpoznaną w ciągu poprzedzających 10 lat, z czego u ponad 364 tys. diagnozę postawiono w ciągu poprzedzających 5 lat.

Nowotwory złośliwe stanowią drugą przyczynę zgonów w Polsce, powodując w 2013 roku 26% zgonów wśród mężczyzn i prawie 23% zgonów wśród kobiet. Nowotwory złośliwe stanowią istotny problem nie tylko w starszych grupach wieku, ale przede wszystkim są główną przyczyną przedwczesnej umieralności (przed 65. rokiem życia). Zjawisko to jest szczególnie widoczne w populacji kobiet – nowotwory przed 65. rokiem życia już od kilku lat są najczęstszą przyczyną zgonów i stanowią 33% zgonów w grupie młodych kobiet i prawie 49% wśród kobiet w średnim wieku.

Obserwowane od wielu lat trendy zachorowalności i umieralności z powodu nowotworów złośliwych w Polsce są w znacznym stopniu determinowane zmianami zachodzącymi w ekspozycji polskiej populacji na czynniki rakotwórcze dymu tytoniowego (palenie papierosów). Szczególnie niepokojący jest wpływ częstości palenia na trendy częstości występowania raka płuca w populacji kobiet – w 2013 roku po raz kolejny liczba kobiet, które zmarły w wyniku raka płuca, przekroczyła liczbę kobiet (o ponad 800), które zmarły z powodu raka piersi.

W populacji mężczyzn w ostatnich dekadach nastąpiło zmniejszenie odsetka palących, co przełożyło się na utrzymujący się od prawie 15 lat spadek częstości zachorowań (a co za tym idzie i zgonów) na nowotwory płuca. Nadal jednak nowotwory złośliwe płuca są dominującym nowotworem złośliwym u mężczyzn, stanowiącym około jedną piątą zachorowań i jedną trzecią zgonów z powodu nowotworów, decydując o przebiegu krzywej obrazującej wszystkie schorzenia nowotworowe. Drugim co do częstości występowania jest nowotwór jelita grubego (okrężnica i odbytnica) charakteryzujący się rosnącą tendencją zachorowalności przy jednoczesnym

Abstract

In 2013, the malignant cancer registries in Poland received information on almost 156,500 new incidence cases and more than 94,000 deaths due to cancer. In 2013, an increase in cancer incidence was observed (by over 3,600 new cases), however, the number of deaths decreased in comparison to the previous year (by about 600 deaths). In 2013, per each 100,00 people in the Polish population, cancer was diagnosed in over 400 people and around 1,490 people lived with cancer diagnosis stated within the preceding 10 years.

Cancer is the second leading cause of deaths in Poland. It caused 26% of deaths among men and 23% deaths among women in 2013. It is worth mentioning that cancer is a significant problem not only in the older age groups, but it is a leading cause of premature mortality among people before the age of 65. This phenomenon is especially visible in the female population – cancer has already been the leading cause of deaths in the recent years for women before the age of 65. It accounts for 33.4% of deaths among young women and 48.7% among middle-aged women.

Cancer incidence and mortality trends observed in Poland for many years have been the resultants of changes associated with the exposure to tobacco smoke carcinogens (active smoking). It is especially applicable to female population – in 2013 the number of deaths among women caused by lung cancer exceeded the number of women who died due to breast cancer (by over 800).

In male population the favourable changes occurred in the recent decades. The changes were related to the decrease of percentage share of smokers, what resulted in the decline of lung cancer incidence rates (and hence the mortality rates). Such a downturn has been observed during the last 15 years. However, lung cancer is still the most frequent and dominant cancer among men, constituting around one fifth of cancer incidence and one third of cancer mortality, affecting the shape of the curve showing all types of cancer. The disease with an increasing incidence rate and a plateau of mortality rate is the colorectal cancer, which is also the second most frequently occurring type of cancer. The disease with the highest growth dynamics and the second most frequent is prostate cancer. Prostate cancer is the se-

zahamowaniu umieralności. Schorzeniem o największej dynamice wzrostu zachorowalności (przy utrzymującym się od kilku lat plateau umieralności) są nowotwory gruczołu krokowego.

W populacji kobiet wiodącymi umiejscowieniami nowotworów nadal pozostają: piersć, płuco i jelito grube (określona i odbytnica). Wzrost zagrożenia nowotworami płuca u kobiet jest związany z wchodzeniem w wiek zwiększonego ryzyka choroby nowotworowej kobiet urodzonych w latach 1940–1960, wśród których obserwowano najwyższą częstość palenia tytoniu. Nowotwory płuca utrzymują pierwszą pozycję wśród nowotworowych przyczyn zgonu wśród kobiet (15,9% zgonów), wyprzedzając nowotwór piersi (13,9% zgonów). Dominujące wśród kobiet nowotwory piersi od początku ubiegłej dekady wykazują spadek umieralności przy stale rosnącej zachorowalności. Na następnych pozycjach w ciągu ostatnich kilku lat utrzymują się nowotwory złośliwe jelita grubego (2 miejsce w częstości zachorowań, 3 wśród zgonów).

cond most frequently diagnosed cancer among older males and the incidence rate in case of this cancer still shows a rapid growth, especially in the last decade.

In female population the most frequently recorded cancer sites are breast, colorectal and lung cancers. The increase of lung cancer risk is associated with the fact that the group of females born in 1940–1960 and with the highest share of active smokers is now entering the age of increased cancer risk. Lung cancer is still the first most common cancer-related cause of death among women (15.9% of deaths) – even before breast cancer (13.9% of deaths). Breast cancer, predominating among women since the beginning of the last decade, shows decrease in mortality rate with constantly growing incidence rate. For the last several years colorectal cancer (second most frequently diagnosed cancer and third most frequently recorded cancer-related cause of death) has also been in the top of the ranking of cancer mortality.

ROZDZIAŁ 1

Materiał i metoda

Niniejsza publikacja zawiera dane dotyczące zarejestrowanych zachorowań i zgonów z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w 2013 roku.

1.1. Struktura Krajowego Rejestru Nowotworów

Zasady gromadzenia danych oraz instytucje odpowiedzialne za rejestrację nowotworów w Polsce określają dwa przepisy prawa: Ustawa o statystyce publicznej (Dz. U. nr 88 poz. 439 z 1995 roku i corocznie wydawane Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie badań statystycznych statystyki publicznej*) oraz Ustawa o systemie informacji w ochronie zdrowia z dnia 18 kwietnia 2011 r. (Dz. U. z 2011 r. nr 113 poz. 657) obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. i wydane na jej podstawie rozporządzenie (Dz.U.2012.0.1497).

Znowelizowana 22 lipca 2014 roku Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2014 poz. 1138) również wprowadza obowiązek zgłaszania kart zgłoszenia nowotworu złośliwego do Krajowego Rejestru Nowotworów dla każdego pacjenta, u którego rozpoznano nowotwór w ramach tzw. pakietu onkologicznego.

Od 2013 roku struktura Krajowego Rejestru Nowotworów uległa zmianie w wyniku rozporządzenia ministra właściwego do spraw zdrowia (Dz.U.12.1497 z dnia 28 grudnia 2012 r). Na podstawie rozporządzenia powołano Krajowy Rejestr Nowotworów, którego podmiotem prowadzącym oraz odpowiedzialnym za funkcjonowanie systemu teleinformatycznego jest Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie z siedzibą w Warszawie, a administratorem minister właściwy do spraw zdrowia. Jednostką właściwą do prowadzenia rejestru jest Krajowe Biuro Rejestracji Nowotworów będące wyodrębnioną komórką organizacyjną Centrum Onkologii-Instytut. Ze względów historycznych Krajowe Biuro Rejestracji Nowotworów pozostało przy nazwie Krajowy Rejestr Nowotworów.

Zgodnie z Ustawą o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz wyżej wymienionymi aktami prawnymi dane dotyczące zachorowań gromadzone są w scentralizowanej bazie danych Krajowego Rejestru Nowotworów. System rejestracji obejmuje również wojewódzkie biura rejestracji, których siedzibę w każdym z województw również określa rozporządzenie:

1. dolnośląskie – Dolnośląskie Centrum Onkologii we Wrocławiu;
2. kujawsko – pomorskie – Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy;
3. lubelskie – Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Lublinie;
4. lubuskie – Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim;
5. łódzkie – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika w Łodzi;
6. małopolskie – Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Krakowie;
7. mazowieckie – Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie z siedzibą w Warszawie;
8. opolskie – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Opolskie Centrum Onkologii im. prof. T. Koszarowskiego z siedzibą w Opolu;
9. podkarpackie – Podkarpackie Centrum Onkologii – Kliniczny Szpital Kliniczny nr im. Fryderyka Chopina z siedzibą w Rzeszowie;
10. podlaskie – Białostockie Centrum Onkologii im. M. Skłodowskiej-Curie w Białymstoku;
11. pomorskie – Copernicus Podmiot Leczniczy Sp. z o.o. w Gdańsku;
12. śląskie – Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach;
13. świętokrzyskie – Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach;

*Rozporządzenie Rady Ministrów z 12 grudnia 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013. Dz.U. 2012.1391

14. warmińsko-mazurskie – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Warmińsko-Mazurskim Centrum Onkologii w Olsztynie;
15. wielkopolskie – Wielkopolskie Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie z siedzibą w Poznaniu;
16. zachodniopomorskie – Zachodniopomorskie Centrum Onkologii z siedzibą w Szczecinie.

1.2. Materiał

Struktura ludności Polski według płci i 5-letnich grup wieku została przedstawiona na podstawie danych źródłowych otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30 czerwca 2013 roku według stałego miejsca zamieszkania (tab. 6.1, rysunek 6.1).

Przypadki zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce są gromadzone na podstawie zgłoszeń kart zgłoszenia nowotworów złośliwych (druk MZ/N-1a). Wojewódzkie biura rejestracji wprowadzają dane do wspólnej bazy Krajowego Rejestru Nowotworów. Podczas wprowadzania odbywają się podstawowe walidacje danych w oparciu o słowniki i reguły walidacji zaimplementowane w systemie. Zbiór roczny za 2013 rok powstał zgodnie ze stanem na dzień 31 czerwca 2015 roku.

Ocena umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku została opracowana na podstawie danych pochodzących ze świadectw zgonów gromadzonych przez Główny Urząd Statystyczny.

W przedstawionych historycznych danych (od 1963 roku) brakuje danych za lata 1997–1998, co jest spowodowane załamaniem statystyki zgonów i zachorowań w Polsce, wynikającym ze strajków lekarzy w tym okresie (utrata informacji o przyczynie zgonu ponad 155,9 tys. osób [GUS 1999]).

Od kilku lat dzięki wsparciu Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych regionalne rejestry nowotworowe (obecnie wojewódzkie biura rejestracji nowotworów) publikują oddzielne raporty dla poszczególnych województw.

1.3. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych, Rewizja Dziesiąta

W Polsce obowiązuje X Rewizja Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych zgodnie z Komunikatem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 października 1996 r. w sprawie wprowadzenia X Rewizji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (Dz. Urz. MZiOŚ z 1996 r. nr 13 poz. 35). Wszystkie podmioty prowadzące badania statystyczne w ramach programu badań statystyki publicznej zobowiązane są do stosowania tej klasyfikacji [CSIOZ 2012].

Integralną część rozdziału poświęconego nowotworom (rozdział II) Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja) stanowi klasyfikacja morfologiczna załączona jako osobny rozdział publikacji. Dla niektórych nowotworów jako klucz identyfikujący wprowadzono rozpoznania histopatologiczne, przez co klasyfikacja topograficzna stała się klasyfikacją topograficzno-morfologiczną.

1.4. Metody statystyczne

W niniejszym opracowaniu zastosowano podstawowe mierniki statystyczne: liczby bezwzględne, odsetki, współczynniki surowe, współczynniki standaryzowane według wieku.

Bezwzględna liczba przypadków zachorowań lub zgonów z powodu nowotworów występujących w danej populacji w określonym przedziale czasu (tu w 2013 roku) zależy zarówno od wielkości tej populacji, jak i jej struktury wieku.

Odsetek jest ilorazem bezwzględnej liczby zarejestrowanych zdarzeń (zachorowań lub zgonów) występujących w poszczególnych nowotworowych jednostkach chorobowych i całkowitej liczby zdarzeń (odpowiednio zachorowań lub zgonów) przedstawionym w procentach.

Współczynnik „surowy” zachorowalności (umieralności) określa liczbę zachorowań (zgonów) na 100 tys. badanej populacji.

Częstkowy współczynnik zachorowalności (umieralności) określa częstość występowania danego schorzenia w określonej grupie wieku (także wyrażony na 100 tys. populacji w danej grupie wieku).

Zachorowalność lub umieralność na choroby przewlekłe (do których należą nowotwory złośliwe) zależy w znacznym stopniu od struktury wieku badanej populacji. Zależność częstości występowania zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe od wieku ilustrują rysunki (rys. 6.3, 6.4, 7.3, 7.4).

Standaryzowany wg wieku współczynnik zachorowalności (umieralności) określa, ile zachorowań (zgonów) wystąpiłoby w badanej populacji, gdyby struktura wieku tej populacji była taka sama jak struktura wieku populacji przyjętej za standard. Jako populację standardową przyjęto „standardową populację świata” (tab. 6.1) [Parkin, Whelan, Ferlay i in. 1997].

Standaryzowany współczynnik zachorowalności (umieralności) – SR oblicza się według następującego wzoru:

$$SR = \frac{\sum_{i=1}^N \frac{k_i}{P_i} w_i}{\sum_{i=1}^N w_i}$$

gdzie:

k_i jest liczbą zachorowań (zgonów) w i -tej grupie wieku,

p_i jest liczebnością populacji w i -tej grupie wieku,

i jest numerem grupy wieku ($i = 1, \dots, N$),

N jest liczbą grup wieku (w przypadku 5-letnich grup wieku $N = 18$),

w_i jest wagą przypisaną i -tej grupie wieku, wynikającą z rozkładu standardowej populacji świata.

Odsetek potwierdzeń histopatologicznych określa frakcję pierwszorazowych zgłoszeń nowotworów złośliwych z wpisanym rozpoznaniem histopatologicznym.

W obliczeniach wykorzystano rzeczywistą populację Polski opublikowaną przez Główny Urząd Statystyczny [GUS 2015].

Mapy

W niniejszej pracy przedstawiono mapy obrazujące rozkład umieralności z powodu nowotworów złośliwych w Polsce w 2013 roku zgodnie z obowiązującym podziałem administracyjnego kraju. Mapy zostały przygotowane za pomocą

programu MapInfo®. Jeśli nie zaznaczono inaczej, zastosowany został podział naturalny (maksymalizacja wariancji pomiędzy grupami i minimalizacja wewnątrz grup).

1.5. Kompletność rejestracji

W naszym opracowaniu termin „zachorowalność” zwykle jest zastępowany terminem „zarejestrowana zachorowalność” w celu podkreślenia, że opisywane dane o zachorowalności obciążone są nadal pewnym niedorejestrowaniem, które zmienia się zarówno w czasie, jak i w obrębie województw.

Jako najprostszą miarę kompletności rejestracji nowotworów złośliwych w poszczególnych województwach zastosowano **wskaźnik zgony/zachorowania**, który jest ilorazem liczby nowo zarejestrowanych nowotworów złośliwych ogółem i liczby zgonów z powodu nowotworów złośliwych w tym samym okresie.

$$W_{Z/Z}^W = \frac{Z_{zgony}}{Z_{zachorowania}}$$

Tabela 1.1. Wskaźnik zgony/zachorowania według województw, Polska 2013 r.

Table 1.1. Death/incidence rates by voivodeships, Poland 2013

Lp. No	Województwo Voivodeship	Liczba zgonów Number of deaths	Liczba zachorowań Number of new cases	Wskaźnik zgony/zachorowania Deaths/incidence ratio
1	Dolnośląskie	7378	12933	0,57
2	Kujawsko-pomorskie	5321	9131	0,58
3	Lubelskie	4725	8790	0,54
4	Lubuskie	2427	3939	0,62
5	Łódzkie	6960	11502	0,61
6	Małopolskie	7544	13159	0,57
7	Mazowieckie	13166	17758	0,74
8	Opolskie	2433	4344	0,56
9	Podkarpackie	4126	8145	0,51
10	Podlaskie	2910	4048	0,72
11	Pomorskie	5617	10691	0,53
12	Śląskie	12337	19166	0,64
13	Świętokrzyskie	3116	5441	0,57
14	Warmińsko-mazurskie	3629	5946	0,61
15	Wielkopolskie	7979	15049	0,53
16	Zachodniopomorskie	4457	6445	0,69
Polska / Poland		94125	156487	0,60

CHAPTER 1

Material and method

This publication contains data on registered deaths due to cancer and cancer incidence in Poland in 2013.

1.1. Structure of the National Cancer Registry

Principles of data collecting and institutions responsible for cancer registries in Poland are specified in two Acts: the Act on Public Statistics (Dz. U. [Journal of Laws] No. 88, item 439 of 1995 and the annual Ordinance of the Council of Ministers on statistical research of public statistics) and the Act on the health care information system of April 18, 2011 (Dz. U. [Journal of Laws] of 2011, No. 113, item 657) valid as of January 1, 2012 and an ordinance issued on the basis of the said Act (Dz. U. [Journal of Laws] 2012.0.1497). The Act on health care financed with public funds amended on July 22, 2014 (Dz. U. [Journal of Laws] of 2014, item 1138) also introduces the obligation to report the registration sheets for malignant cancers to the National Cancer Registry.

In 2013, the structure of the National Cancer Registry was changed by the ordinance of the minister in charge of health care (Dz. U. [Journal of Laws] of 2012, No. 1497 of December 28, 2012). On the basis of the said ordinance the National Cancer Registry was established, for which the Maria Skłodowska-Curie Memorial Cancer Centre and Institute of Oncology, with their registered seat in Warsaw was appointed the managing entity responsible for the functioning of the IT system and the minister in charge of health care was appointed the administrator. The unit responsible for the registry is the National Cancer Registration Office, which is an organizational unit of the Cancer Centre and Institute of Oncology. Due to historical reasons, the National Cancer Registration Office kept the name of the former registry – the National Cancer Registry.

According to the Act on the information system in health care and the above mentioned acts, data on cancer incidence are collected in the central database of the National Cancer Registry. The registration system covers also the voivodeship registration offices. The official seats of

those institutions are also determined in the mentioned ordinance:

1. Lower Silesian voivodeship – Lower Silesian Oncology Centre in Wrocław;
2. Kuyavian-Pomeranian voivodeship – Franciszek Łukaszczyk Oncology Centre in Bydgoszcz;
3. Lublin voivodeship – St. John's Cancer Centre, Independent Local Outpatient Clinic in Lublin;
4. Lubusz – Independent Public Voivodeship Hospital in Gorzów Wielkopolski;
5. Łódź voivodeship – Nicolaus Copernicus Voivodeship Specialist Hospital in Łódź;
6. Lesser Poland voivodeship – Maria Skłodowska-Curie Memorial Cancer Centre – Institute of Oncology, Branch in Cracow.
7. Masovian voivodeship – Maria Skłodowska-Curie Memorial Cancer Centre – Institute of Oncology in Warsaw;
8. Opole voivodeship – Independent Local Outpatient Clinic, Prof. T. Koszarowski Opole Oncology Centre in Opole;
9. Subcarpathian voivodeship – Subcarpathian Oncology Centre – Fryderyk Chopin Voivodeship Specialist Hospital in Rzeszów;
10. Podlachian voivodeship – Maria Skłodowska Curie Białystok Oncology Centre in Białystok;
1. Pomeranian voivodeship – Voivodeship Oncology Centre in Gdańsk;
12. Silesian voivodeship – Maria Skłodowska-Curie Memorial Cancer Centre Institute of Oncology – Branch in Gliwice;
13. Świętokrzyskie voivodeship – Świętokrzyskie Oncology Centre in Kielce;
14. Warmian-Masurian voivodeship – Independent Local Outpatient Clinic of the Ministry of Interior with Warmian-Masurian Oncology Centre in Olsztyn;
15. Greater Poland voivodeship – Maria Skłodowska-Curie Greater Poland Oncology Centre in Poznań;

16. West Pomeranian voivodeship – West Pomeranian Oncology Centre in Szczecin;
15. Greater Poland voivodeship – Maria Skłodowska-Curie Greater Poland Oncology Centre in Poznań.
16. West Pomeranian voivodeship – West Pomeranian Oncology Centre in Szczecin.

1.2. Material

The structure of the Polish population by sex and by 5-years age groups was presented on the basis of source data received from the Central Statistical Office on the 30th June 2013, according to permanent domicile (Tab. 6.1, Fig. 6.1).

The new cases of cancer in Poland are collected on the basis of cancer registration forms (MZ/N-1a form). Voivodeship registration offices enter data to the common database of the National Cancer Registry. During data entering, basic validation of data takes place, based on the dictionaries and rules of validation implemented into the system. The annual dataset for 2013 was created in accordance with the data as of June 31, 2014.

The assessment of cancer mortality in Poland in 2013 was elaborated on the basis of data obtained from death certificates collected by the Central Statistical Office.

In the presented historical data (since 1963) there are gaps in 1997–1998, caused by the breakdown of incidence and mortality statistics resulting from strikes of doctors in that period (loss of information on causes of deaths for more than 155,900 people [according to the Central Statistical Office, 1999]).

For several years now, thanks to the support of the National Cancer Control Program, the regional cancer registries (currently voivodeship offices for cancer registration) have been publishing separate reports for particular voivodeships.

1.3. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems – the Tenth Revision

In Poland, the 10th Revision of the International Classification of Diseases (1994) is currently in force according to the Announcement of the Minister of Health and Social Care of October 28, 1996 on the introduction of the 10th Revision of the International Classification of Diseases (Dz. Urz. [Official Journal of the Minister of Health and Social Care] of 1996, No. 13, item 35). All entities and institutions carrying out the statistical research within the framework of the public statistics program are obliged to apply this classification [Healthcare Information Systems Center (CSIOZ), 2012].

The morphological classification (attached as a separate chapter of this publication) constitutes an integral part of chapter II dedicated to cancer diseases in the 10th Revi-

sion of the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems. As an identification key for certain cancers the histopathological diagnoses were used, transforming the topographic classification into a topographic and morphological classification.

1.4. Statistical methods

In the presented publication the basic statistical indicators have been applied: absolute numbers, percentages, crude rates and age-standardized rates.

The **absolute number of cancer cases or deaths** due to cancers in given population in particular period of time (here in 2013) depends on both the population size and its age structure.

The **percentage** is a quotient of the absolute number of registered cases (incidence cases or deaths) of particular cancers and the total number of cases (incidence cases or deaths, respectively) expressed as a percentage value.

The **“crude” cancer incidence (mortality) rate** gives the number of cases (deaths) per 100,000 of studied population.

The **age adjusted incidence (mortality) rate** shows the frequency of occurrence of a given disease in a particular age group (expressed also per 100,000 people in a given age group).

Incidence or mortality due to chronic diseases (including cancer) depends substantially on the age structure of the studied population. The dependence of cancer incidence and mortality on age is illustrated by the figures presented in this publication (Fig. 6.3, 6.4, 7.3, 7.4).

The **standardized incidence (mortality) rates** indicate how many cases (deaths) would occur in the studied population, if the age structure in this population was the same as the one in the standard population. The “standard world population” was applied as a standard population (Tab. 6.1) [Parkin, Whelan, Ferlay et al. 1997].

The standardized incidence (mortality) rate – SR is calculated according to the following formula:

$$SR = \frac{\sum_{i=1}^N \frac{k_i}{p_i} w_i}{\sum_{i=1}^N w_i}$$

where:

k_i is the number of cases (deaths) in i 'th age group,

p_i is the population size in i 'th age group,

i is the group's number ($i = 1, \dots, N$),

N is the number of age groups (in case of 5-year age groups $N = 18$),

w_i is the weight attributed to i 'th age group, coming from the distribution in the standard world population.

Percentage of histopathologically confirmed cancer cases shows the fraction of first records of malignant neoplasm cases with histopathological diagnosis.

Actual Polish population published by the Central Statistical Office was used for the calculations (Central Statistical Office, 2014).

Maps

In the presented publication maps showing distribution of cancer deaths in Poland in 2013, according to the current administrative division of the country, have been included. The maps were prepared using the MapInfo® software. Unless otherwise indicated, natural division has been applied (maximization of variance between the groups and minimization within the groups).

1.5. Completeness of the registration

In our bulletin the term “incidence” is usually substituted with the term “registered incidence” in order to draw attention to the fact that the described incidence data are still biased to a certain extent by under-registration.

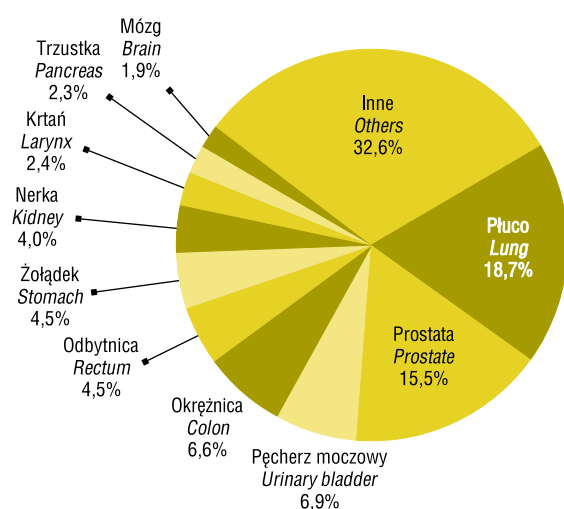
As the simplest completeness measure of cancer registration in particular voivodeships we applied the deaths/incidence ratio, which is a quotient of the total number of deaths for all cancers and the number of new cancer cases combined and in the same time period.

$$R_{D/I}^W = \frac{D_{deaths}}{I_{incidence}}$$

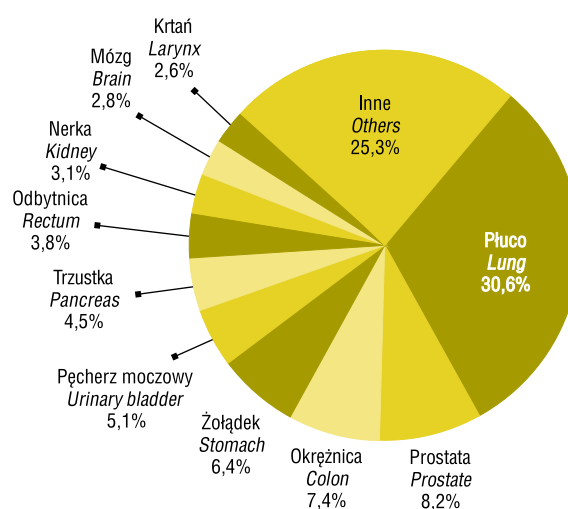
ROZDZIAŁ 2

Nowotwory złośliwe ogółem

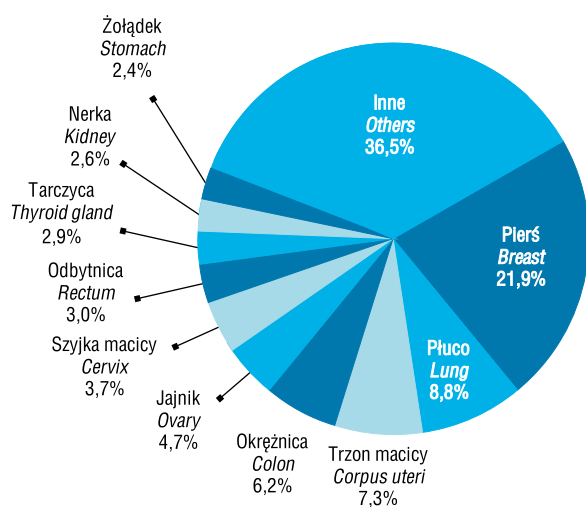
Rysunek 2.1. Struktura zachorowań u mężczyzn w 2013 r.
Figure 2.1. The structure of incidence, males 2013

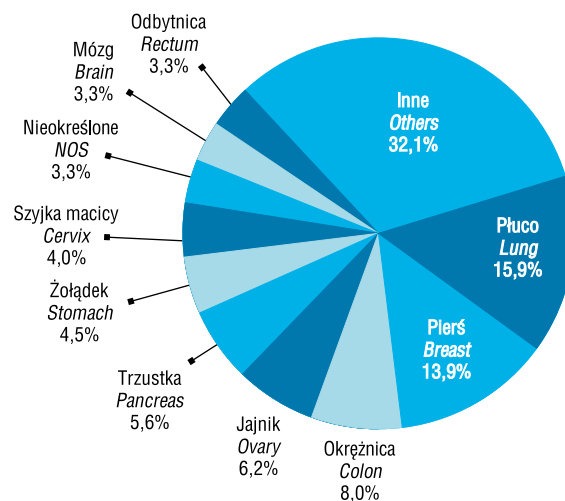
Rysunek 2.3. Struktura zgonów u mężczyzn w 2013 r.
Figure 2.3. The structure of deaths, males 2013

Rysunek 2.2. Struktura zachorowań u kobiet w 2013 r.
Figure 2.2. The structure of incidence, females 2013

Rysunek 2.4. Struktura zgonów u kobiet w 2013 r.
Figure 2.4. The structure of deaths, females 2013

Dane o zachorowaniach i zgonach na nowotwory złośliwe w Polsce są dostępne od połowy lat sześćdziesiątych. Dane dotyczące zachorowalności w wybranych regionach Polski są także regularnie publikowane w kolejnych tomach Cancer Incidence in Five Continents [Doll, Muir i in. 1970, Muir, Waterhouse i in. 1976, Waterhouse, Shanmugaratnam i in. 1982, Muir, Waterhouse i in. 1987, Parkin i in. 1992, Parkin i in. 1997, Parkin i in. 2003, Curado i in. 2007, Forman i in. 2013].

Historyczne opisy sytuacji epidemiologicznej w Polsce, dotyczące zarówno zachorowalności, jak i umieralności, zostały dotychczas opublikowane w licznych opracowaniach monograficznych [Koszarowski, Gadomska i in. 1977, 1987; Staszewski 1976; Zatoński, Becker i wsp. 1988; Zatoński, Tyczyński 1990; Zatoński, Pukkala, Didkowska i in. 1993; Zatoński, Smans, Tyczyński, Boyle i wsp. 1996; Zatoński, Tyczyński 1997; Tyczyński, Wojciechowska, Didkowska i in. 1998; Pukkala, Soderman, Zatoński, Didkowska i in. 2001]. Centrum Onkologii w Warszawie od 1979 roku publikuje dane o zachorowalności i umieralności na nowotwory złośliwe dla całej Polski w formie corocznych biuletynów.

Nowotwory złośliwe stanowią narastający problem zdrowotny, społeczny i ekonomiczny polskiego społeczeństwa. Skalę tego problemu określa liczba nowych zachorowań (156,5 tys.), zgonów (94,1 tys.) i ponad 574 tys. osób żyjących z chorobą nowotworową w początku drugiej dekady XXI wieku. Szacuje się, że na każde 100 tys. osób w polskiej populacji w 2013 roku u ponad 400 zdiagnozowano nowotwór, a około 1490 żyło z chorobą nowotworową zdiagnozowaną w ciągu ostatnich 10 lat.

W 2013 roku Krajowy Rejestr Nowotworów otrzymał informacje o 78236 pierwszorazowych zgłoszeniach nowotworów złośliwych u mężczyzn i 78251 u kobiet (łącznie 156487 nowych zachorowań). Standaryzowane współczynniki zachorowalności ogółem w 2013 roku wynosiły $263/10^5$ u mężczyzn i $217/10^5$ u kobiet (tab. 2.1). Na każde 100 tys. osób polskiej populacji przypada 406 zachorowań z powodu nowotworów złośliwych.

W 2013 roku wystawiono w Polsce 52201 świadectwa zgonów z powodu nowotworów złośliwych u mężczyzn i 41924 u kobiet, łącznie 94125 aktów zgonu. Poziom standaryzowanych współczynników umieralności ogółem

w 2013 roku wynosił $167/10^5$ u mężczyzn i $97/10^5$ u kobiet (tab. 2.1). Na każde 100 tys. osób polskiej populacji przypada 397 zgonów z powodu nowotworów złośliwych.

W Polsce w okresie powojennym nastąpiły znaczne zmiany w strukturze wieku ludności prowadzące do wzrostu udziału osób starszych w populacji – w 2013 roku 11,5% mężczyzn i 17,3% kobiet przekroczyło 65 rok życia (por. tab. 6.2). Jednocześnie częstość występowania nowotworów jest silnie zależna od wieku. Współczynniki zachorowalności i umieralności u obu płci wykazują wykładniczą zależność od wieku wzrastając 10-krotnie co dwie-trzy dekady życia (rys. 6.3 i 6.4, rys. 7.3 i 7.4).

Liczba zachorowań i zgonów (rys. 2.5, 2.6), chociaż również uzależniona od wielkości populacji w danej grupie wieku, pokazuje bezwzględną skalę problemu. U mężczyzn najwięcej zachorowań notuje się między 55. a 79. rokiem życia. U kobiet najwięcej zachorowań przypada na grupę wieku 50–79 lat. Warto zwrócić uwagę na przewagę liczby zachorowań u młodych i w średnim wieku kobiet w porównaniu do mężczyzn. W grupie wiekowej 25–54 lat współczynniki zachorowalności są wyższe u kobiet niż u mężczyzn (rys. 2.7). Najwięcej zgonów przypada na siódmą i ósmą dekadę życia.

Struktury zachorowań i zgonów są podobne, z tym że w przypadku zgonów większy udział mają nowotwory o złym rokowaniu, co szczególnie jest widoczne w populacji kobiet, gdzie częstość zgonów z powodu nowotworów złośliwych płuca (16%) jest od kilku lat wyższa niż z powodu nowotworów piersi (14%), podczas gdy wśród zachorowań udział nowotworów piersi (22%) jest ponad dwukrotnie wyższy niż nowotworów płuca (9%).

Nowotworami złośliwymi najczęściej rejestrowanymi w 2013 roku u mężczyzn były nowotwory złośliwe płuca – 18,7%, gruczołu krokowego – 15,5% i pęcherza moczowego – 6,9%. W dalszej kolejności zgłaszane były nowotwory złośliwe okrężnicy – 6,6%, odbytnicy i żołądka – 4,5% (rys. 2.1). Standaryzowane współczynniki zachorowalności w 2013 roku wynosiły dla nowotworów złośliwych płuca $48,1/10^5$, gruczołu krokowego $39,2/10^5$, pęcherza moczowego $17,2/10^5$, okrężnicy $16,7/10^5$ i nowotworów złośliwych odbytnicy $11,7/10^5$ i żołądka $11,4/10^5$ (tab. 6.4). U kobiet w 2013 roku najczęściej rejestrowany był nowotwór złośliwy piersi – 21,9%, płuca – 8,8%, trzonu macicy – 7,3%, okrężnicy – 6,2%, jajnika – 4,7% i szyjki macicy – 3,7% (rys. 2.2). Zachorowalność na nowotwory złośliwe piersi w 2013 roku wynosiła $51,8/10^5$, na raka płuca $18,2/10^5$, trzonu macicy $15,6/10^5$, okrężnicy $11,3/10^5$, jajnika $11,0/10^5$ oraz na nowotwory złośliwe szyjki macicy $9,3/10^5$ (tab. 6.5).

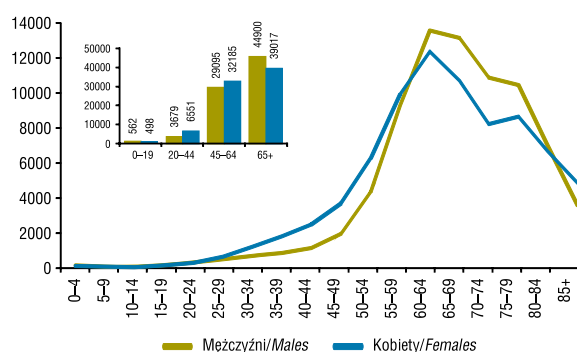
U mężczyzn w 2013 roku największy odsetek zgonów nowotworowych stanowiły zgon z powodu raka płuca – 30,6%, gruczołu krokowego – 8,2%, okrężnicy – 7,4%, w dalszej kolejności znajdowały się nowotwory złośliwe żołądka – 6,4% oraz pęcherza moczowego – 5,1% (rys. 2.3). Standaryzowane współczynniki umieralności dla mężczyzn w Polsce wynosiły dla raka płuca $51,7/10^5$, gruczołu krokowego $12,4/10^5$, okrężnicy $11,9/10^5$, żołądka $10,7/10^5$ i pęcherza moczowego $8,1/10^5$ (tab. 7.2).

Wśród kobiet w 2013 roku po raz kolejny największy odsetek zgonów nowotworowych stanowiły zgon z powodu

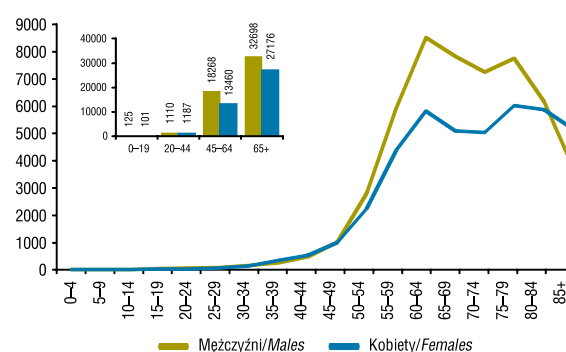
Tabela 2.1. Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku

	Liczba	Współczynnik	
		surowy	standaryzowany
Zachorowania			
Mężczyźni	78236	419,8	262,5
Kobiety	78251	393,9	217,2
Ogółem	156487	406,4	232,4
Zgony			
Mężczyźni	52201	280,1	167,4
Kobiety	41924	211,0	97,0
Ogółem	94125	244,5	125,8

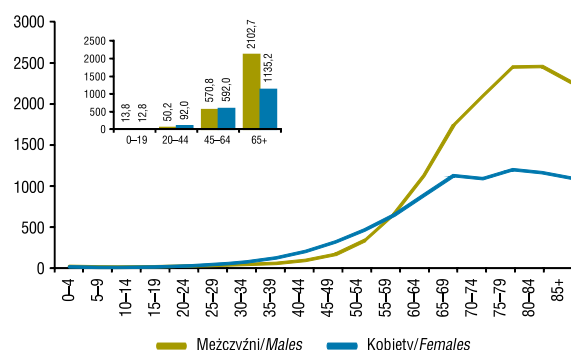
Rysunek 2.5. Liczba zachorowań w grupach wieku
Figure 2.5. Number of new cases by age

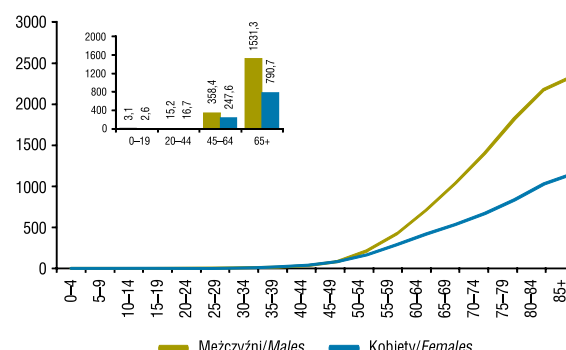
Rysunek 2.6. Liczba zgonów w grupach wieku
Figure 2.6. Number of deaths by age

Rysunek 2.7. Zachorowania na 100 000 populacji
Figure 2.7. Incidence per 100 000 of population

Rysunek 2.8. Zgony na 100 000 populacji
Figure 2.8. Deaths per 100 000 of population

raka płuca – 15,9%, drugą pozycję zajmowały nowotwory złośliwe sutka – 13,9%, w następnej kolejności znajdowały się nowotwory złośliwe okrężnicy – 8,0%, jajnika – 6,2%, trzustki – 5,6%, żołądka – 4,5% i szyjki macicy – 4,0% (rys. 2.4). Standaryzowane współczynniki umieralności wynosiły dla nowotworów złośliwych płuca 16,7/10⁵, sutka 14,5/10⁵, okrężnicy 6,7/10⁵, jajnika 6,8/10⁵, trzustki 5,0/10⁵, szyjki macicy 4,6/10⁵ oraz żołądka 4,0/10⁵ (tab. 7.3).

W ciągu ostatniego półwiecza (1963–2013) liczba zachorowań i zgonów gwałtownie rosła: wśród mężczyzn nastąpił wzrost o ponad 61 tys. zachorowań, wśród kobiet o ponad 57 tys. zachorowań, co oznacza, że liczba zachorowań wzrosła czterokrotnie (rys. 6.8). Wzrostowi zachorowań towarzyszył także wzrost liczby zgonów nowotworowych (w analogicznym okresie o ponad 32,5 tys. wśród mężczyzn i ponad 22,5 tys. wśród kobiet) (rys. 7.5). Mimo wzrostu bezwzględnej liczby zgonów u mężczyzn początek lat 90. przyniósł zmniejszenie tempa wzrostu współczynników umieralności, a od początku XXI wieku zauważalny spadek (rys. 7.6). Wzrost zagrożenia nowotworami w Polsce w ostatnich 40 latach można przypisać przede wszystkim zmianom struktury wieku populacji (tab. 6.2, rys. 6.2).

Zmiany zachorowalności na nowotwory złośliwe aż do połowy lat 80. były związane w znacznym stopniu z poprawą kompletności rejestracji [Koszarowski i wsp. 1987,

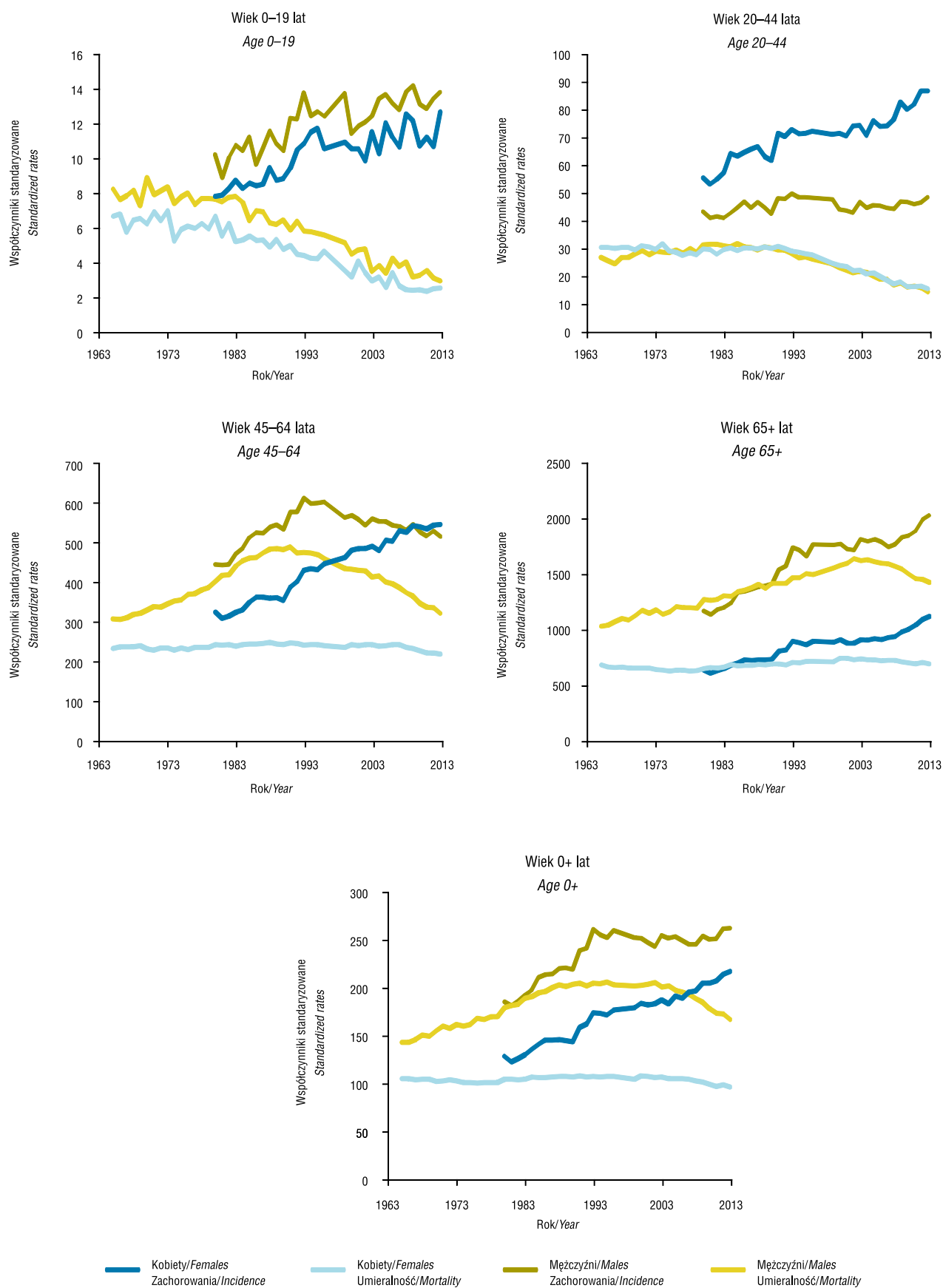
Wojciechowska i wsp. 2005]. W populacji mężczyzn od początku lat 80. do początku lat 90. utrzymywała się rosnąca tendencja zachorowalności, po czym nastąpiło zahamowanie i w ostatnich dwóch dekadach utrzymuje plateau. W populacji kobiet zachorowalność nadal wzrasta (rys. 6.9).

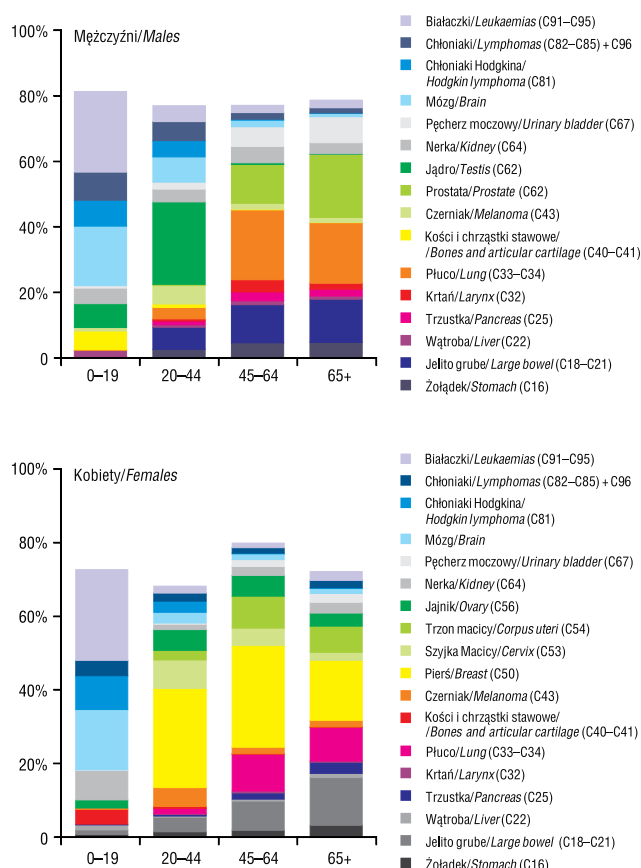
Umieralność z powodu nowotworów złośliwych ogółem wśród mężczyzn powiela trendy charakterystyczne dla zachorowalności na raka płuca (co wynika z wyjątkowo dużego udziału tej lokalizacji i jednocześnie złego rokowania). Wśród kobiet przez ponad cztery dekady umieralność utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w ostatniej dekadzie zanotowano spadek umieralności (rys. 7.6). Trendy czasowe zachorowalności i umieralności z powodu chorób nowotworowych w ostatnich dziesięcioleciach wykazują różne wzorce w zależności od wieku chorych.

Choroby nowotworowe u dzieci (0–19 lat) są stosunkowo rzadką przyczyną zgonu (w 2013 roku 6,0% zgonów ogółem wśród chłopców i 7,6% wśród dziewcząt – rys. 7.2). Umieralność z powodu nowotworów zmniejsza się od około 40 lat przy utrzymującym się wzroście zachorowalności, co wskazuje na postęp w leczeniu nowotworów wieku dziecięcego (rys. 2.9). Struktura zachorowań na nowotwory w tej grupie wiekowej zdecydowanie odbiega od obserwowanej wśród dorosłych. Wśród nowotworów

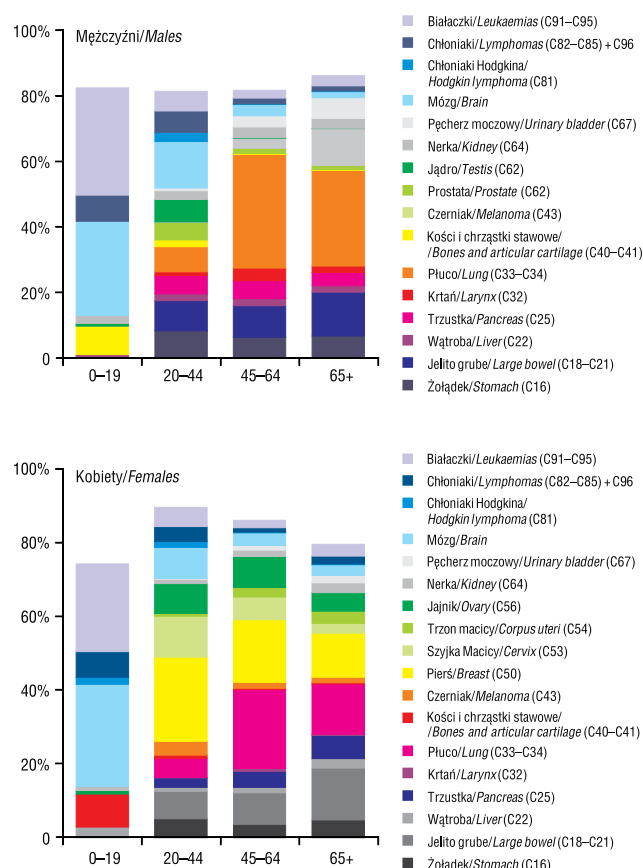
Rysunek 2.9. Trendy zachorowalności vs umieralności na nowotwory złośliwe ogółem w Polsce w latach 1965–2013 według płci i wieku

Figure 2.9. Incidence vs mortality trends for cancers (all sites) in Poland in 1965–2013 by sex and age

Rysunek 2.10. Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe według płci i wieku**Figure 2.10.** Cancer incidence structure by sex and age

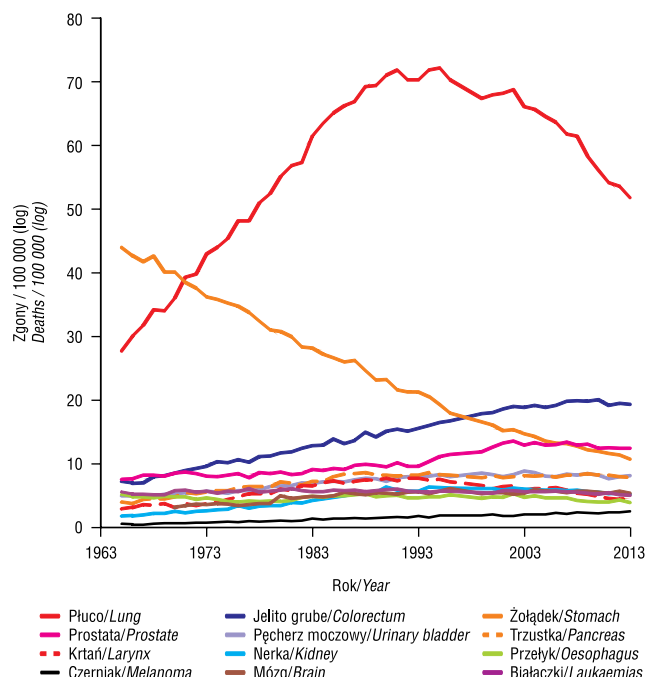
wieku dziecięcego najczęściej notowano w Polsce białaczki, chłoniaki i nowotwory mózgu (łącznie około 77% zachorowań i ponad 60% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). Wśród młodych dorosłych (20–44 lat) współczynniki zachorowalności u kobiet są prawie dwukrotnie wyższe niż u mężczyzn ($87/10^5$ vs $49/10^5$) i różnica ta powiększa się od początku lat 80. Zachorowalność wśród kobiet nieznacznie wzrastała od początku lat 90. XX wieku, jednak w ostatniej dekadzie wzrost ten uległ przyspieszeniu. Wśród mężczyzn zachorowalność utrzymuje się na stałym poziomie od ponad dwóch dekad. W grupie młodych mężczyzn umieralność z powodu nowotworów złośliwych ogółem wzrastała do połowy lat 80., po czym nastąpił istotny spadek wartości współczynników umieralności (ryc. 2.9). U młodych kobiet poziom współczynników umieralności utrzymywał się na stałym, podobnym jak u mężczyzn, poziomie do lat 90., a od początku lat 90. wykazuje istotny spadek (ryc. 2.9). U młodych mężczyzn najczęściej występowały nowotwory jądra (25% zachorowań, 7% zgonów), mózgu (8% zachorowań, 14% zgonów), jelita grubego (7% zachorowań, 9% zgonów), czerniak (6% zachorowań, 5% zgonów), chłoniaki (6% zachorowań, 7% zgonów) i białaczki (5% zachorowań, 6% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). W populacji młodych kobiet najczęstsze nowotwory to nowotwory piersi (27% zachorowań, 23% zgonów), szyjki macicy (8% zachorowań, 11% zgonów), jajnika (6% zachorowań, 8% zgonów), jelita grubego (4% zachorowań, 8% zgonów), chłoniaki (3% zachorowań i 4% zgonów) i mózgu (3% zachorowań, 8% zgonów) (rys. 2.10, 2.11).

Rysunek 2.11. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe według płci i wieku**Figure 2.11.** Cancer deaths structure by sex and age

Wśród młodych dorosłych (20–44 lat) współczynniki zachorowalności u kobiet są prawie dwukrotnie wyższe niż u mężczyzn ($87/10^5$ vs $49/10^5$) i różnica ta powiększa się od początku lat 80. Zachorowalność wśród kobiet nieznacznie wzrastała od początku lat 90. XX wieku, jednak w ostatniej dekadzie wzrost ten uległ przyspieszeniu. Wśród mężczyzn zachorowalność utrzymuje się na stałym poziomie od ponad dwóch dekad. W grupie młodych mężczyzn umieralność z powodu nowotworów złośliwych ogółem wzrastała do połowy lat 80., po czym nastąpił istotny spadek wartości współczynników umieralności (ryc. 2.9). U młodych kobiet poziom współczynników umieralności utrzymywał się na stałym, podobnym jak u mężczyzn, poziomie do lat 90., a od początku lat 90. wykazuje istotny spadek (ryc. 2.9). U młodych mężczyzn najczęściej występowały nowotwory płuca (21% zachorowań, 35% zgonów), jelita grubego (12% zachorowań, 10% zgonów), gruczołu krokowego (12% zachorowań, 3% zgonów), pęcherza moczowego (6% zachorowań, 3% zgonów) i żołądka (5% zachorowań, 6% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). W populacji młodych kobiet najczęstsze nowotwory to nowotwory piersi (27% zachorowań, 23% zgonów), szyjki macicy (8% zachorowań, 11% zgonów), jajnika (6% zachorowań, 8% zgonów), jelita grubego (4% zachorowań, 8% zgonów), chłoniaki (3% zachorowań i 4% zgonów) i mózgu (3% zachorowań, 8% zgonów) (rys. 2.10, 2.11).

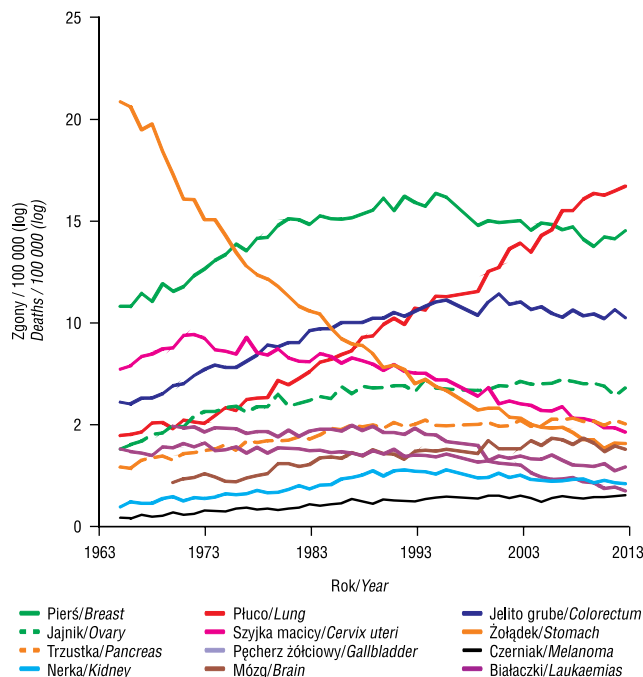
Rysunek 2.12. Trendy umieralności na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce

Figure 2.12. Mortality trends for most frequent cancers in male population in Poland

Rysunek 2.13. Trendy umieralności na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce

Figure 2.13. Mortality trends for most frequent cancers in female population in Poland

twory piersi (28% zachorowań, 17% zgonów), płuca (10% zachorowań, 22% zgonów), jelita grubego (8% zachorowań, 9% zgonów), jajnika (6% zachorowań, 8% zgonów), szyjki macicy (5% zachorowań, 6% zgonów) i trzonu macicy (9% zachorowań, 3% zgonów) (rys. 2.10, 2.11).

W najstarszej grupie wieku (powyżej 65. roku życia) obserwowany do początku lat 90. XX wieku wzrost zachorowalności u obu płci, wśród mężczyzn został zatrzymany przejściowo zatrzymany w ostatniej dekadzie ubiegłego wieku, natomiast u kobiet jest kontynuowany. W przypadku umieralności już prawie dekadę utrzymuje się systematyczny spadek współczynników u mężczyzn (rys. 2.9). Wśród mężczyzn w najstarszej grupie wiekowej najczęściej występowały nowotwory płuca (19% zachorowań, 29% zgonów), jelita grubego (13% zachorowań, 13% zgonów), gruczołu krokowego (19% zachorowań, 11% zgonów), żołądka (5% zachorowań, 7% zgonów) i pęcherza moczowego (8% zachorowań, 6% zgonów) (rys. 2.10, 2.11). W populacji kobiet po 65. roku życia zachorowalność wzrasta przy stabilnym poziomie umieralności. W najstarszej grupie wiekowej kobiet najczęstsze nowotwory to nowotwory piersi (16% zachorowań, 11% zgonów), jelita grubego (13% zachorowań, 14% zgonów) i płuca (9% zachorowań, 14% zgonów), trzonu macicy (7% zachorowań, 3% zgonów) i jajnika (4% zachorowań, 5% zgonów) (rys. 2.10 2.11).

W populacji polskich mężczyzn w drugiej połowie XX wieku najszybciej rosło zagrożenie nowotworem płuca i zdominował on obraz nowotworów u mężczyzn (rys. 2.12). W ostatnich dwóch dekadach wzrost ten został zahamowany i odwrócony (zmniejszenie częstości pale-

nia papierosów). Zachorowania i umieralność z powodu raka płuca u dorosłych młodych i w średnim wieku spadły o 30% (Didkowska i wsp. 2005). Schorzeniem o największej dynamice wzrostu i drugim co do częstości występowania jest nowotwór jelita grubego. Nowotwór gruczołu krokowego jest drugim co do częstości wśród starszych mężczyzn i stale obserwuje się przyspieszenie tempa wzrostu zachorowalności (szczególnie w ostatniej dekadzie) (Wojciechowska i wsp. 2007), przy stabilizacji umieralności i znaczącej poprawie wskaźników przeżyć w ostatniej dekadzie (Wojciechowska, Didkowska 2013). Warto zwrócić uwagę, że czwarty po względem częstości występowania rak żołądka, którego spadek zachorowalności i umieralności stale obserwuje się przez ostatnie pół wieku, jest jedyną lokalizacją u mężczyzn o długoletniej tendencji spadkowej.

W populacji kobiet najczęstszą nowotworową przyczyną zgonów od połowy lat 70. był rak piersi, chociaż od początku lat 80. nastąpiła stabilizacja umieralności (przy stałe utrzymującym się wzroście zachorowalności – Didkowska, Wojciechowska 2013), a ostatnia dekada przyniosła nawet spadek współczynników, który w połączeniu z gwałtownym przyrostem zachorowań i zgonów z powodu raka płuca spowodował, że od 2007 roku rak piersi jest drugą nowotworową przyczyną zgonu (rys. 2.13). Obserwowany w ostatnich dwóch dekadach szybki przyrost liczby zgonów z powodu nowotworów złośliwych płuca sprawił, że frakcja nowotworów płuca przekroczyła frakcję nowotworów piersi i rak płuca stał się po raz kolejny główną nowotworową przyczyną zgonów u kobiet (16%). Po okresie szybkiego wzrostu umieralności z powodu raka

jelita grubego od początku XXI wieku rozpoczęła się wyraźna tendencja spadkowa. Umieralność z powodu nowotworów żołądka wykazuje systematyczny spadek, stając się z najczęstszego nowotworu jeszcze w połowie lat 70.

nowotworem rzadkim (4-krotny spadek współczynników umieralności). Umieralność z powodu nowotworów szyjki macicy wykazuje od połowy siódmej dekady ubiegłego wieku systematyczną tendencję malejącą.

CHAPTER 2

Malignant cancers

Historical descriptions of epidemiological situation in Poland, concerning both incidence and mortality, were published in numerous monographs [Koszarowski, Gadomska et al. 1977, 1987; Staszewski 1976; Zatoński, Becker et al. 1988; Zatoński, Tyczyński 1990; Zatoński, Pukkala, Didkowska et al. 1993; Zatoński, Smans, Tyczyński, Boyle et al. 1996; Zatoński, Tyczyński 1997; Tyczyński, Wojciechowska, Didkowska et al. 1998; Pukkala, Soderman, Zatoński, Didkowska et al. 2001]. The Cancer Centre in Warsaw publishes data on national cancer incidence and mortality since 1979 in annual bulletins.

Data on cancer incidence and mortality in Poland are available since the mid-1960s. Data on incidence in chosen regions of Poland are also published regularly in successive volumes of the Cancer Incidence in Five Continents (Doll, Muir et al. 1970, Muir, Waterhouse et al. 1976, Waterhouse, Shanmugaratnam et al. 1982, Muir, Waterhouse et al. 1987, Parkin et al. 1992, Parkin et al. 1997).

Cancer is a growing health, social and economic problem of the Polish population. Such numbers as around 156,500 of new cancer cases registered, almost 94,100 deaths annually and around 547,000 people with cancer diagnosis at the beginning of the 21st century show the actual size of this problem. It is estimated that per each 100,00 people in the Polish population in 2013 cancer was diagnosed in more than 400 people and around 1,490 people lived with cancer diagnosis stated within the previous 10 years.

In 2013, the National Cancer Registry received information about 78,236 primary cancer registrations among

men and 78,251 among women (altogether 156,487 new cancer cases registered). Standardized incidence rates in 2013 for all cancers combined reached 263/10⁵ for men and 217/10⁵ for women (Tab. 2.1). For every 100,000 people of the Polish population there are 406 incidence cases related to malignant neoplasms.

In 2013, in Poland 52,201 death certificates were issued with cancer stated as the cause of death among men and 41,924 among women; altogether 94,125 death certificates. The level of the standardized mortality rates in 2013 for all cancers combined reached 164/10⁵ for men and 97/10⁵ for women (Tab. 2.1). Per every 100,000 people of the Polish population there are 397 deaths due to cancer.

In Poland, during the post-war period there were significant changes in the age structure of the population leading to the increase of the share of older people in the entire population – in 2013 11,5% of males and 17,3% of females reached the age of 65 (see Tab. 6.2). The frequency of cancer diagnosis is strongly related to the age factor – the incidence and mortality rates for both sexes show an exponential dependence on the age (Fig. 6.3 and 6.4, Fig. 7.3 and 7.4).

The absolute number of cancer cases and deaths (Fig. 2.5, 2.6), although it is obviously dependent on the population size in the given age group, shows us the scale of the problem. Among males the majority of incidence cases fall onto the age 55–79. For females the majority of cases occur in the age between 50 and 79. Worth highlighting is also the predominance of the number of incidence cases among young and middle-aged women in relation to male population. In the 25–54 age group the incidence rates are higher for women than for men (Fig. 2.7). The number of deaths for both sexes is the largest among people aged 70+.

The structures of incidence and mortality rates are similar. However, in the case of deaths cancer with bad prognosis constitutes a greater percentage share, what is mostly observed in female population, where the rate of death due to lung cancer (16%) has been higher for the last several years than the mortality rate for breast cancer (14%), whereas the percentage of breast cancer incidence (22%) is more than twice the value of lung cancer (9%).

The most frequently registered malignant cancers in 2013 among males were: lung cancer – 18.7%, prostate

Table 2.1. Cancer incidence and deaths in Poland in 2013

	Number	Crude rate	Stand. rate
Incidence			
Males	78236	419,8	262,5
Females	78251	393,9	217,2
Total	156487	406,4	232,4
Mortality			
Males	52201	280,1	167,4
Females	41924	211,0	97,0
Total	94125	244,5	125,8

cancer – 15.5%, colorectal cancer – 12.2 and bladder cancer – 6.9%. Further there were: stomach cancer – 4.5% and kidney cancer – 4% (Fig. 6.5). The standardized incidence rates in 2013 for males were $48.1/10^5$ for lung cancer, $39.2/10^5$ for prostate cancer, $17.2/10^5$ for bladder cancer, $16.7/10^5$ for colorectal cancer, $11.7/10^5$ for rectum cancer and $11.4/10^5$ for stomach cancer (Tab. 6.4).

In 2013, the most frequently registered cancer among females was breast cancer – 21.9%, lung cancer – 8.8%, cancer of corpus uteri – 7.3%, colon cancer – 6.2%, ovarian cancer – 4.7% and cervical cancer – 3.7% (Fig. 2.2). The malignant breast cancer incidence in 2013 reached the level of $51.8/10^5$, lung cancer $18.2/10^5$, cancer of corpus uteri $15.6/10^5$, colorectal cancer $11.3/10^5$, ovarian cancer $11.0/10^5$ and cervical cancer $9.3/10^5$ (Tab. 6.5).

Among males the highest percentage of cancer deaths in 2013 concerned lung cancer (30.6%), prostate cancer (8.2%), colon cancer (7.4%), and further stomach (6.4%) and bladder cancer (5.1%) (Fig. 2.3).

The standardized mortality rates for men in Poland were as follows: for malignant lung cancer $51.7/10^5$, prostate cancer $12.4/10^5$, colorectal cancer $11.9/10^5$, stomach cancer $10.7/10^5$ and bladder cancer $8.1/10^5$ (Tab. 7.2).

Among females the highest percentage of cancer deaths in 2013 was attributed to lung cancer (15.9%), the second position was taken by breast cancer (13.9%), and then there were the colorectal cancer (8.0%), ovarian cancer (6.2%), pancreatic cancer (5.6%), stomach (4.5%), and cervical cancer (4.0%) (Fig. 2.4). The standardized mortality rates were as follows: $16.7/10^5$ for lung cancer, $14.5/10^5$ for breast cancer, $6.7/10^5$ for colon cancer, $6.8/10^5$ for ovarian cancer, $5.0/10^5$ for pancreatic cancer, $4.6/10^5$ for cervical cancer and $4.0/10^5$ for stomach cancer (Tab. 7.3).

During the last five decades (1956–2013) the number of incidence cases and deaths was rapidly growing: for men there was an increase by over 61,000 cases, for women by over 57,000 cases, what means that cancer incidence showed a fourfold increase for both sexes (Fig. 6.8). This increase in incidence was accompanied by the increase of cancer deaths (by 32,500 for men and almost 22,500 for women during the analogical period) (Fig. 7.5). Despite the increase of cancer deaths in men, at the beginning of 1990s the rate of increase of cancer deaths diminished and since the beginning of the 21st century we have been observing a noticeable drop (Fig. 7.6). The increase in cancer risk for the Polish population for last 40 years can be attributed mainly to the changes in the age structure (Tab. 6.2, Fig. 6.2).

The changes that occurred up to the middle of the 1980s in the cancer incidence were associated mostly with the improvement of the completeness of cancer registration (Koszarowski et al. 1987, Wojciechowska et al. 2005). In male population, since the beginning of 1980s until the beginning of 1990s, an increasing trend was observed and afterwards there was a levelling off. In the last decade incidence is observed to be at a constant level. Among females the incidence rate still increases (Fig. 6.9).

Cancer mortality for men duplicates trends characteristic for incidence rates (what arises especially from high percentage share of one particular cancer site – lung can-

cer). Among females for the last four decades mortality has been observed at a constant level, but during the last 10 years the death rate has been dropping (Fig. 7.6). Cancer incidence and mortality rates' time trends in the last decades show diversified patterns depending on the age of patients.

Cancer among children (0–19 years) is relatively a rare cause of death (in 2013 there were 6.0% deaths caused by cancer among boys and 7.6% deaths among girls – Fig. 7.2). Mortality due to cancer has been decreasing for the last 40 years, with a stable incidence level. It confirms the progress in children cancer treatment (Fig. 2.9). The structure of cancer incidence in this age group is definitely different than the incidence among adults. Among children the most frequently noted cancers in Poland were leukaemias, lymphomas and brain tumors (over 77% of cases and almost 60% of deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

Only among young adults (20–44 age group) we noted almost two times higher incidence rates for women than for men ($87/10^5$ vs. $49/10^5$) and this difference is constantly increasing since the beginning of the 1980s. Incidence among women has been slightly increasing since the beginning of 1990s, but in the last decade the increase has accelerated. Among men the incidence rate is constant. Among young men mortality due to all cancers combined was increasing until the mid-1980s, afterwards there was a significant decrease in mortality rates (Fig. 2.9). For young women the mortality rates were observed at a constant level – similar to men – until the 1990s and since the beginning of 1990s a significant decrease has been observed (Fig. 2.9). Among young males the most common cancers were testicular cancer (25% cases, 7% deaths), brain cancer (8% cases, 14% deaths), colorectal cancer (7% cases, 9% deaths), melanoma (6% cases, 5% deaths), lymphomas (6% cases, 7% deaths), and leukaemia (5% cases, 6% deaths) (Fig. 2.10, 2.11). For young females the most common cancers were breast cancer (27% cases, 23% deaths), cervical cancer (8% cases, 11% deaths), ovarian cancer (6% cases, 8% deaths), colorectal cancer (4% cases, 8% deaths), lymphomas (3% cases, 4% deaths) and brain cancer (3% cases, 8% deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

Cancer incidence for the middle-aged males (45–64) after a period of rapid increase (up to the beginning of 1990s) began to decline. Rapidly increasing trend in cancer mortality characterised the middle-aged male population until the beginning of the 1990s. ($300/10^5$ at the beginning of 1960s vs. $490/10^5$ in 1991). After 1991, mortality was not increasing anymore and one could observe the first symptoms of a decreasing tendency (to $322/10^5$ in 2013) (Fig. 2.9).

Cancer causes almost every second death among middle-aged women (in 2013 it reached the value of 49% of deaths). In female population the beginning of 1990s brought an intensified growth of incidence along with a long-time plateau of mortality rate, which in the last decade began to show a decreasing trend.

Among the middle-aged males the most common cancers were lung cancer (21% cases, 35% deaths), colorectal cancer (12% cases, 10% deaths), prostate cancer (12% cas-

es, 3% deaths), bladder cancer (6% cases, 3% deaths) and stomach cancer (5% cases, 6% deaths) (Fig. 2.10, 2.11). In population of middle-aged females the most common cancers were breast cancer (28% cases, 17% deaths), lung cancer (10% cases, 22% deaths), colorectal cancer (8% cases, 9% deaths), ovarian cancer (6% cases, 8% deaths), cervical cancer (5% cases, 6% deaths) and cancer of corpus uteri (9% cases, 3% deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

In the oldest age group (above the age of 65) the increase of the incidence rate in both sexes observed up to the beginning of 1990s has temporarily stopped in the recent decade, however, in population of women the increase in continued. In case of mortality, a systematic decrease in the rates has been observed for almost a decade now in male population (Fig. 2.9). Among the oldest males the most common cancers were lung cancer (19% cases, 29% deaths), colorectal cancer (13% cases, 13% deaths), prostate cancer (19% cases, 11% deaths) stomach cancer (5% cases, 7% deaths) and bladder cancer (8% cases, 6% deaths) (Fig. 2.10, 2.11). Among women over the age of 65 the incidence is increasing against the stable mortality trend. In the population of females aged 65+ the most common cancers were breast cancer (16% cases, 12% deaths), colorectal cancer (13% cases, 14% deaths), lung cancer (9% cases, 14% deaths), cancer of corpus uteri (7% cases, 3% deaths) and ovarian cancer (4% cases, 5% deaths) (Fig. 2.10, 2.11).

In the second half of the 20th century, in population of Polish males the risk of lung cancer grew most rapidly and this cancer was dominating among men (Fig. 2.12). In the last two decades this increase has stopped and reversed (decrease of tobacco smoking). Incidence and mortality rates due to lung cancer, among young and middle-aged adults, declined by 30% (Didkowska et al. 2005). A dis-

ease with the highest growth dynamics and the second most frequent is colorectal cancer. Prostate cancer is the second most frequently diagnosed cancer among older males and the incidence rate in case of this cancer still shows a rapid growth, especially in the last decade (Wojciechowska et al. 2007), while mortality rates stabilised and the survival rates improved (Wojciechowska, Didkowska 2013). It is worth mentioning that the fourth most frequent cancer – stomach cancer (for which for the last 50 years we have been observing a decrease in incidence and mortality), is the only cancer among men with a constant declining tendency.

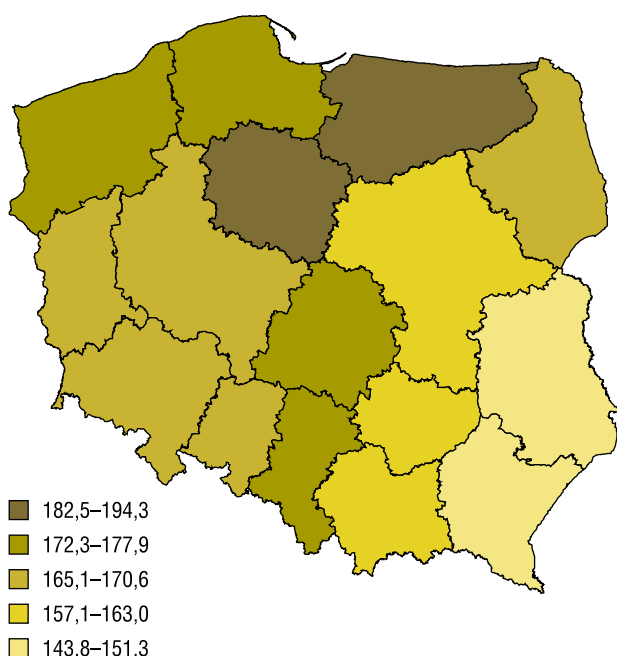
In the female population, breast cancer was the leading cause of death since the mid-1970s, although at the beginning of 1980s the mortality rate stabilised (accompanied by a constant increase of incidence – Didkowska, Wojciechowska, 2013) and the last decade brought even a slight decline of the rates. This decline and a rapid increase of lung cancer mortality and incidence rates caused that since 2007 breast cancer has been the second most common cancer-related cause of death (Fig. 2.13). The rapid increase of lung cancer mortality resulted in the situation that the fraction of lung cancer exceeded the fraction of breast cancer and lung cancer has again reached the first position among cancer-related death causes in females (16%). After an intense increase of colorectal cancer mortality, since the beginning of the 21st century a significant decreasing tendency has started. Stomach cancer mortality shows a systematic decline switching from being the most frequent in the mid-1970s to being a rare cancer case (fourfold decline of mortality rate). Death rates for cervical cancer have been showing a systematic declining tendency since the second half of the seventh decade of the last century.

ROZDZIAŁ 3

Analiza wojewódzka

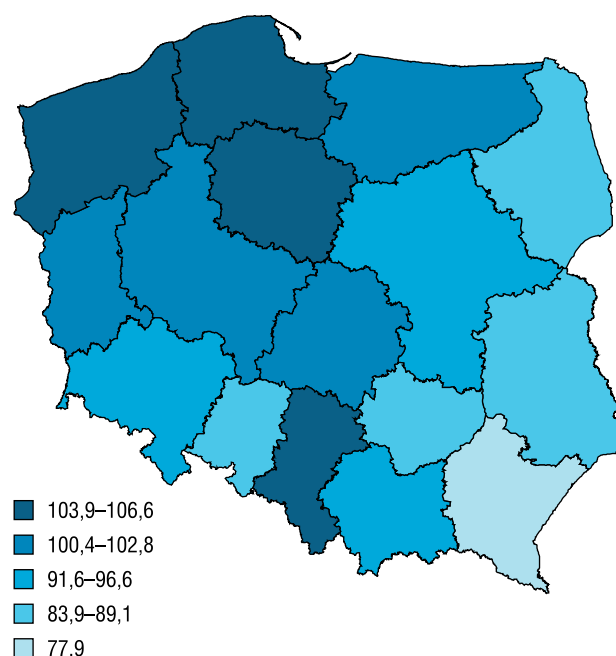
Mapa 3.1. Rozkład geograficzny umieralności na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn w Polsce w 2013 roku

Map 3.1. Geographical distribution of total cancer mortality in Poland 2013, males

Mapa 3.2. Rozkład geograficzny umieralności na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet w Polsce w 2013 roku

Map 3.2. Geographical distribution of total cancer mortality in Poland 2013, females

Zróźnicowanie regionalne zagrożenia chorobami nowotworowymi od lat było przedmiotem zainteresowania polskich epidemiologów (Staszewski 1979, Zatoński, Becker 1988, Zatoński i wsp. 1989, Zatoński i wsp. 1993, Tyczyński i wsp. 1998, Zemła i wsp. 1999, Pukkala i wsp. 2001, Kołosza i wsp. 2002). Analiza geograficzna pozwoliła na zwrócenie uwagi na nowe zjawiska, na przykład wyższe współczynniki umieralności z powodu raka płuca wśród kobiet mieszkanek wielkich aglomeracji miejskich niż w otaczających je regionach (Pukkala i wsp. 2001).

Obecny obraz geograficznych różnic w zachorowalności i umieralności jest nadal kontynuacją wzorca, jaki obserwowany był w Polsce od ponad trzech dekad. Zmianie ulegają przede wszystkim wartości współczynników i wielkość różnicy między ekstremami. Rozkład geograficzny umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce

w 2013 roku nadal powiela obraz, jaki obserwuje się w Polsce od połowy lat 70. [Staszewski 1979].

Standaryzowane współczynniki zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn dla poszczególnych województw mieszczą się w przedziale od $205/10^5$ do $310/10^5$ (tab. 3.1). Najwyższe wartości współczynniki te przyjmują w województwach: pomorskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. Standaryzowane współczynniki zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet wahają się od $181/10^5$ (województwo podlaskie) do $266/10^5$ (województwo pomorskie) (tab. 3.1).

Surowe współczynniki zachorowalności obrazujące rzeczywiste zagrożenie populacji nowotworami wahają się w populacji mężczyzn między $332/10^5$ w województwie mazowieckim a $478/10^5$ w województwie pomorskim. Obraz zróźnicowania zachorowalności według województw

przedstawia raczej różnice w kompletności rejestracji niż rzeczywiste różnice ryzyka zachorowania (tab. 3.1).

Zakres współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem dla kobiet w poszczególnych województwach wynosił od 181/10⁵ (województwo podlaskie) do 266/10⁵ (województwo pomorskie) (tab. 3.1). Surowe współczynniki zachorowalności mieściły się w przedziale 321–456/10⁵. Uzyskany obraz zróżnicowania zachorowalności u kobiet, podobnie jak u mężczyzn, odzwierciedla głównie różnice w kompletności rejestracji (tab. 3.1).

U mężczyzn najwyższe ryzyko zgonu z powodu nowotworów notuje się w województwach północnych (warmińsko-mazurskie 194/10⁵, zachodniopomorskie 178/10⁵) oraz w województwie kujawsko-pomorskie 183/10⁵, a najniższe w województwach południowo-wschodnich (podkarpackie 144/10⁵, lubelskie 151/10⁵). Takie zróżnicowanie jest zdeterminowane częstością zgonów z powodu nowotworów płuca, stanowiących 1/3 zgonów nowotworowych wśród mężczyzn. W populacji kobiet najwyższe ryzyko zgonu zanotowano w pasie województw północno-zachodniej części kraju, z najwyższymi współczynnikami w województwach: kujawsko-pomorskim (107/10⁵), pomorskim (106/10⁵) i śląskim (105/10⁵), natomiast najniższe w województwach południowo-wschodnich (podkarpackie 78/10⁵, lubelskie 84/10⁵, świętokrzyskie 86/10⁵) (mapa 2, tab. 3.2).

Zakładając, że niedorejestrowanie wewnątrz województw rozkłada się równomiernie pomiędzy wszystkie jednost-

ki chorobowe, można przyjąć, że struktura zachorowań w województwach może być pewnym przybliżeniem faktycznego zagrożenia poszczególnymi typami nowotworów.

Struktura zachorowań z powodu nowotworów złośliwych u mężczyzn w poszczególnych województwach jest podobna (rys. 6.7): we wszystkich województwach pierwsze miejsce zajmuje nowotwór złośliwy płuca z udziałem od 16% (województwo podkarpackie) do 23% (województwo kujawsko-pomorskie). Następne miejsca zajmują nowotwory złośliwe gruczołu krokowego (9–19%), jelita grubego (11–15%), pęcherza moczowego (5–9%) i żołądka (z udziałem 4–5%).

Struktura zachorowań z powodu nowotworów złośliwych u kobiet w poszczególnych województwach w zasadzie powiela jeden wzorec (rys. 6.7): we wszystkich województwach pierwsze miejsce zajmuje nowotwór złośliwy sutka z udziałem od 19% (województwo podkarpackie) do 25% (województwo mazowieckie i zachodniopomorskie). Następne miejsca zajmują nowotwory jelita grubego (9–12%), nowotwory płuca, które w trzech województwach zajmują drugą pozycję (z udziałem 6–12%) oraz złośliwe trzonu macicy, nowotwory jajnika i szyjki macicy. Struktura zgonów z powodu nowotworów złośliwych w poszczególnych województwach również charakteryzuje się pewnym stałym wzorcem (rys. 7.11): we wszystkich województwach pierwsze miejsce u mężczyzn zajmuje nowotwór złośliwy płuca z udziałem od 27% (wo-

Tabela 3.1. Zachorowalność na nowotwory złośliwe ogółem w Polsce w 2013 roku według województw

Table 3.1. Cancer incidence for all sites in Poland in 2013. Absolute numbers by voivodeships

Województwo Voivodeship	Mężczyźni Males			Kobiety Females		
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
		Per 100 000			Per 100 000	
Dolnośląskie	6380	455,7	275,1	6553	433,7	222,1
Kujawsko-pomorskie	4442	437,6	281,0	4689	434,5	244,8
Lubelskie	4451	425,0	265,0	4339	389,8	208,4
Lubuskie	2035	408,7	267,4	1904	363,1	205,7
Łódzkie	5588	465,7	272,2	5914	448,8	222,1
Małopolskie	6643	407,9	262,5	6516	377,0	214,7
Mazowieckie	8423	331,7	205,1	9335	337,3	189,0
Opolskie	2204	452,6	269,6	2140	411,5	213,2
Podkarpackie	4386	420,8	276,9	3759	346,0	200,4
Podlaskie	2083	356,9	225,5	1965	320,6	180,6
Pomorskie	5339	477,6	309,9	5352	455,6	266,1
Śląskie	9688	435,7	255,9	9478	397,8	214,4
Świętokrzyskie	2820	454,6	268,3	2621	403,3	213,9
Warmińsko-mazurskie	3142	442,9	303,7	2804	379,5	219,7
Wielkopolskie	7534	447,2	299,1	7515	422,5	248,3
Zachodniopomorskie	3078	367,5	231,1	3367	381,7	209,3
Polska / Poland	78236	419,8	262,5	78251	393,9	217,2

Tabela 3.2. Umieralność na nowotwory złośliwe ogółem w Polsce w 2013 roku według województw**Table 3.2.** Cancer mortality for all sites in Poland in 2013. Absolute numbers by voivodeships

Województwo Voivodeship	Mężczyźni Males			Kobiety Females		
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate Per 100 000	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
Dolnośląskie	4059	289,9	169,7	3319	219,7	95,3
Kujawsko-pomorskie	2977	293,3	182,5	2344	217,2	106,6
Lubelskie	2657	253,7	151,3	2068	185,8	83,9
Lubuskie	1321	265,3	170,6	1106	210,9	102,8
Łódzkie	3788	315,7	176,5	3172	240,7	100,6
Małopolskie	4171	256,1	157,1	3373	195,2	91,6
Mazowieckie	7122	280,5	161,6	6044	218,4	96,6
Opolskie	1375	282,4	165,1	1058	203,4	89,1
Podkarpackie	2397	230,0	143,8	1729	159,2	77,9
Podlaskie	1669	286,0	165,7	1241	202,5	87,6
Pomorskie	3078	275,4	172,3	2539	216,1	105,5
Śląskie	6782	305,0	172,8	5555	233,1	104,9
Świętokrzyskie	1815	292,6	163,0	1301	200,2	86,2
Warmińsko-mazurskie	2080	293,2	194,3	1549	209,6	102,5
Wielkopolskie	4432	263,1	169,7	3547	199,4	100,4
Zachodniopomorskie	2478	295,9	177,9	1979	224,4	103,9
Polska / Poland	52201	280,1	167,4	41924	211,0	97,0

województwo podkarpackie) do 36% (województwo warmińsko-mazurskie). Następne miejsca zajmują nowotwory złośliwe jelita grubego (11–14%), gruczołu krokowego (7–10%), żołądka (z udziałem 5–8%).

Rak płuca stał się pierwszą nowotworową przyczyną zgonu wśród kobiet w większości województw. W jedenastu województwach nowotwory złośliwe płuca są najczęstszą przyczyną zgonów nowotworowych wśród kobiet (11–19%). W pozostałych województwach najczęstszą przyczyną zgonu są nowotwory złośliwe piersi (12–16%) i nowotwory jelita grubego (11–13%) (rys. 7.11).

Zróznicowanie umieralności w województwach przedstawiono w formie tabel dla najczęstszych nowotworów złośliwych: żołądka, płuca, jelita grubego, prostaty, piersi i szyjki macicy (tab. 7.13–7.17).

Najwyższą umieralność z powodu raka żołądka wśród mężczyzn notowano w województwie śląskim – $13/10^5$; wśród kobiet w województwie pomorskim – ponad $5/10^5$. Najniższe współczynniki umieralności notowano wśród mężczyzn w województwie lubelskim ($7/10^5$) i mazowieckim ($9/10^5$); wśród kobiet w województwach podkarpackim i mazowieckim (około $3/10^5$) – tab. 7.13.

Najwyższe współczynniki umieralności z powodu nowotworów jelita grubego w populacji mężczyzn obserwowano w województwie warmińsko-mazurskim ($23/10^5$) oraz opolskim (ponad $22/10^5$); w populacji kobiet największe zagrożenie zgonem z powodu tego nowotworu notowano w województwie śląskim ($12/10^5$). Najniższe wartości współczynników umieralności z powodu nowotworów je-

lita grubego notowano wśród mężczyzn w województwie podkarpackim i małopolskim (poniżej $18/10^5$), wśród kobiet w lubelskim i podkarpackim i świętokrzyskim (około $8/10^5$) (tab. 7.14).

Województwa: warmińsko-mazurskie i kujawsko-pomorskie wśród mężczyzn oraz warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie wśród kobiet charakteryzowały się najwyższymi współczynnikami umieralności z powodu raka płuca (mężczyźni ponad $58/10^5$, kobiety ponad $21/10^5$). Wśród województw o najniższym zagrożeniu wśród mężczyzn (współczynniki umieralności poniżej $47/10^5$) znalazły się województwa: podkarpackie i małopolskie; wśród kobiet jedynie w województwie podkarpackim umieralność osiągnęła wartość poniżej $10/10^5$ ($9/10^5$) (tab. 7.15).

Najwyższe wartości współczynników umieralności z powodu nowotworów piersi u kobiet notowano w województwie lubuskim i małopolskim (powyżej $17/10^5$). Najniższe zagrożenie zgonem a powodu raka piersi stwierdzono w województwach: lubelskim i podlaskim (poniżej $12,5/10^5$) (tab. 7.16).

Najwyższą umieralność z powodu nowotworów szyjki macicy obserwowano w województwach: opolskim, lubuskim i świętokrzyskim (około $6/10^5$). Najniższe współczynniki umieralności z powodu nowotworów szyjki macicy notuje się w województwach: małopolskim i lubelskim – wartość współczynników umieralności w tych województwach nie przekracza $4,0/10^5$ (tab. 7.16).

Zgonem z powodu raka gruczołu krokowego najbardziej zagrożeni byli mieszkańcy województwa lubuskiego

i świętokrzyskiego (ponad 14/10⁵). Najniższe wartości współczynników umieralności notowano w województwie mazowieckim i łódzkim (poniżej 11,7/10⁵) (tab. 7.17).

Ocena kompletności i jakości rejestracji

Warunkiem rzetelnej oceny stanu zagrożenia nowotworami złośliwymi jest wysoka wiarygodność danych, zarówno pod względem kompletności jak i jakości rejestrowanych danych.

Historycznie obserwuje się znaczącą poprawę kompletności rejestracji nowotworów złośliwych w Polsce. W początkach lat 80. prof. T. Koszarowski oszacował niedorejestrowanie w Polsce na około 30% [Koszarowski i in. 1984]. W następnych latach odsetek ten systematycznie obniżał się: do 20% w 1990 roku, a następnie do 5% w 1996 roku (Zatoński, Tyczyński 1999). W latach 1997 i 1998 z powodu akcji protestacyjnej lekarzy utracono informacje o przyczynie zgonu w aktach zgonu oraz o zachorowaniach na nowotwory, co doprowadziło do obniżenia kompletności rejestracji (GUS 1999).

W poprzednich wydaniach biuletynu szacowano kompletność rejestracji w Polsce porównując wskaźniki wojewódzkie do standardu, za który przyjęto wskaźnik zgony/zachorowania obserwowany w krajach o podobnym zagrożeniu nowotworami jak w Polsce (Słowenia, Czechy). Ze względu na istotne zmiany w sposobie raportowania zachorowań w tym roku (2013), związanych między innymi ze zmianami legislacyjnymi oraz działaniami ze strony Ministerstwa Zdrowia wspierającymi rejestrację nowotworów w Polsce, istnieje konieczność ustanowienia nowej metodologii szacowania kompletności rejestracji. Informacje na temat kompletności rejestracji zostaną opublikowane po zakończeniu przez zespół Krajowego Rejestru Nowotworów opracowania nowego miernika, zgodnego z międzynarodowymi rekomendacjami.

Znaczący wpływ na kompletność i jakość gromadzonych danych ma obserwowana w niektórych lokalizacjach nowotworowych (szczególne tych, w których najczęściej powstają przerzuty) wyższa liczba zgonów niż zachorowań (por. tab. 6.21). Większość lokalizacji, dla których wskaźnik zgony/zachorowania nie przekracza jedności, to stosunkowo mało liczne lokalizacje określone jako „inne i nieokreślone” lub „nieokreślone” umiejscowienia w obrębie narządu: jama ustna i gardło (C14), narządy trawienne (C23, C24), narządy w obrębie klatki piersiowej (C38, C39), narządy płciowe żeńskie (C55, C57), układ moczowy (C68), chłoniaki (C85). Drugą, znacznie liczniejszą grupą nowotworów, dla których utrzymuje się taka sytuacja, są nowotwory o złym rokowaniu, których umiejscowienie jest jednocześnie miejscem przerzutów: nowotwory wątroby (C25), płuca (C34) i kości (C41). Kolejne dwie grupy schorzeń to nowotwory narządów trawiennych (pęcherzyk żółciowy – C23, trzustka – C25) oraz nowotwory układu krwiotwórczego (chłoniaki – C85 oraz białaczki C92–95).

Obliczony dla całej Polski w roku 2013 wskaźnik zgony/zachorowania wyniósł 0,60. Wskaźnik zgony/zachorowania wykazuje duże zróżnicowanie w poszczególnych województwach (patrz tabela 1.1): od 0,51 w województwie podkarpackim do 0,74 w województwie mazowieckim.

Pośrednią miarą jakości danych w rejestrze może być odsetek zachorowań z rozpoznaniem: nowotwór bliżej nieokreślony (C80 – BNO). W 2013 roku odsetek zachorowań BNO wahał się wśród mężczyzn od 0,9% (w województwie podlaskim i opolskim) do 2,7% (kujawsko-pomorskie), a wśród kobiet od 0,8% (podlaskie) do 2,3% (łódzkie i kujawsko-pomorskie) (rys. 6.7).

W wielu województwach zmniejszył się odsetek zgonów z powodu nowotworu złośliwego bez określenia jego umiejscowienia (BNO – C80). Do wyjątków należą województwa, w których odsetek ten osiąga 7% lub więcej (7,2% w kujawsko-pomorskim dla kobiet) (rys. 7.11).

CHAPTER 3

Voivodeship analysis

The regional diversity of cancer risk in Poland for years has been the subject of concern of Polish epidemiologists (Staszewski 1979, Zatoński, Becker 1988, Zatoński et al. 1989, Zatoński et al. 1993, Tyczyński et al. 1998, Zemła et al. 1999, Pukkala et al. 2001, Kołosza et al. 2002). Geographical analysis drew attention to new phenomena, e.g. higher mortality rates due to lung cancer in women inhabiting large urban agglomerations than in the surrounding regions (2001, Pukkala et al.).

The current geographic picture of differences between incidence and mortality rates is still resembles the pattern which has been observed in Poland for over three decades now. The values of the rates and the size of the difference between the extremes undergo changes. The geographical distribution of malignant neoplasm mortality in Poland in 2013 still shows the same picture as has been observed in Poland since the mid-1970s. [Staszewski 1979]. Standardized incidence rates concerning all malignant cancer locations in men altogether in particular voivodeships range from $205/10^5$ to $310/10^5$ (Tab. 3.1). In Pomeranian, Warmian-Masurian and Greater Poland voivodeships these rates take the highest values. Standardized incidence rates concerning all cancer types in women range from $181/10^5$ (Podlachian voivodeship) to $266/10^5$ (Pomeranian voivodeship) (Tab. 3.1).

Crude incidence rates, which show the actual cancer risk for the entire population, fluctuate for the male population between $332/10^5$ in Masovian voivodeship and $478/10^5$ in Pomeranian voivodeship. The picture of incidence diversity in voivodeships shows rather the differences between the completeness of registration than the differences in actual incidence risks (Tab. 3.1).

The range of malignant neoplasm incidence rates for women in particular voivodeships ranged from $181/10^5$ (Podlachian voivodeship) to $266/10^5$ (Pomeranian voivodeship) (Tab. 3.1). The crude incidence rates ranged between $321-456/10^5$. The obtained picture of incidence diversity for women, similarly as for men, reflects mainly the differences in the completeness of registration (Tab. 3.1).

Among men the highest cancer mortality risk is observed in the north voivodeships (Warmian-Masurian $194/10^5$, West Pomeranian voivodeship $178/10^5$) and middle-west voivodeships (Kuyavian-Pomeranian $183/10^5$), and the lowest in the

south-eastern voivodeships (Subcarpathian $144/10^5$, Lublin voivodeship $151/10^5$). Such diversity is determined by the frequency of deaths due to lung cancer, which constitute one third of all cancer mortality cases in men. In female population the highest mortality risk has been recorded for the voivodeships in the north-western part of the country with the highest rates obtained for Kuyavian-Pomeranian voivodeship ($107/10^5$), Pomeranian voivodeship ($106/10^5$), and Silesian voivodeship ($105/10^5$), whereas the lowest in south-eastern voivodeships (Subcarpathian $78/10^5$, Lublin $84/10^5$, Świętokrzyskie voivodeship $86/10^5$) (Map 2, Tab. 3.2)

Assuming that the under-registration in particular voivodeships is distributed equally among all the diseases, one can assume that the structure of incidence cases in voivodeships can be viewed as an approximation of the actual risk of particular types of cancer.

The structure of malignant neoplasm incidence among men in particular voivodeships is similar (Fig. 6.7): lung cancer takes the first place in all voivodeships with a share ranging from 16% (Subcarpathian voivodeship) up to 23% (Kuyavian-Pomeranian voivodeship). The subsequent places are taken by prostate cancer (9–19%), colorectal cancer (11–15%), bladder cancer (5–9%) and stomach cancer (4–5%).

The structure of malignant cancer incidence among women in particular voivodeships duplicates the pattern (Fig. 6.7): in all voivodeships breast cancer takes the first place with a share from 19% (Subcarpathian voivodeship) up to 25% (Masovian and West-Pomeranian voivodeship). The subsequent places are taken by colorectal cancer (9–12%), lung cancer, that in three voivodeships occupy the second position (with the share of 6–12%), and then by the cancer of corpus uteri, ovarian and cervical cancer.

The structure of deaths due to malignant cancer in particular voivodeships is also characterized by a certain constant pattern (Fig. 7.11): in all voivodeships the first place among men is taken by lung cancer with a share ranging from 27% (Subcarpathian voivodeship) to 36% (Warmian-Masurian voivodeship). The subsequent places are taken by colorectal cancer (11–14%), prostate cancer (7–10%) and stomach cancer (5–8%).

Lung cancer became the number one cancer-related cause of death in women in most voivodeships. In eleven

voivodeships lung cancer is the most frequent cause of death due to cancer among women (11–19%). In other voivodeships the most frequent cause of death are the malignant breast cancer (12–16%) and colorectal cancer (11–13%) (Fig. 7.11).

The mortality variability in voivodeships is presented in tables showing the most common malignant cancers: stomach, lung, colorectal, prostate, breast and cervical cancer (Tab. 7.13–7.17)

The highest mortality rates due to stomach cancer were observed in Silesian voivodeship among men – over $13/10^5$; and among women in Pomeranian voivodeships – $5/10^5$. The lowest mortality rates among men were observed in Lublin voivodeship ($7/10^5$) and in Masovian voivodeship ($9/10^5$); among women the lowest values were obtained in Subcarpathian and Masovian voivodeships (ca. $3/10^5$) – tab. 7.13.

The highest mortality rates related to colorectal cancer for male population were observed in Warmian-Masurian voivodeship ($23/10^5$) and Opole voivodeship ($22/10^5$); in female population the highest risk of death due to that type of cancer was observed in Silesian voivodeship (over $12/10^5$). The lowest values of mortality rates for men due to colorectal cancer were registered in Subcarpathian and Lesser Poland voivodeships – below $18/10^5$, and for women in Lublin, Subcarpathian and Świętokrzyskie voivodeships – about $8/10^5$ (Tab. 7.14).

Warmian-Masurian and Kuyavian-Pomeranian voivodeships for men and Warmian-Masurian and West Pomeranian voivodeships for women were characterised by the highest mortality rates due to lung cancer (among men over $58/10^5$, and among women over $21/10^5$). Among voivodeships with the smallest risk in men (mortality rates below $47/10^5$) there were: Subcarpathian and Lesser Poland voivodeships; among females only in Subcarpathian voivodeship the mortality rate dropped below $10/10^5$ (Tab. 7.15).

The highest mortality rates due to breast cancer in women were recorded in Lubusz and Lesser Poland voivodeships (over $17/10^5$). The lowest risk of breast cancer was found in Lublin and Podlachian voivodeships (below $12/10^5$) (Tab. 7.16).

Mortality rates due to cervical cancer were the highest in Opole, Lubusz and Świętokrzyskie voivodeships (about $6/10^5$). The lowest mortality rates due to cervical cancer were observed in Lesser Poland and Lublin voivodeships – the value of mortality rate did not exceed $4.0/10^5$ (Tab. 7.16).

The highest risk of death due to prostate cancer was noted in Lubusz and Świętokrzyskie voivodeships (over $14/10^5$). The lowest values of mortality rates were recorded in Masovian and Łódź voivodeships (below $11.7/10^5$) (Tab. 7.17).

Assessment of completeness and quality of registration

The correct assessment of cancer risk is dependent on the high credibility of data, hence top level of completeness of cancer registration in the studied population is necessary. Historically, substantial improvement of the malignant cancer registration completeness in Poland has been ob-

served. At the beginning of 1980s Professor T. Koszarowski estimated the under-registration in Poland at about 30% (Koszarowski et al. 1984). In the following years this percentage was systematically decreasing: to 20% in 1990, and then to 5% in 1996 (Zatonski, Tyczyński 1999). In 1997–1998 due to protest actions of doctors the information on cause of death in death certificates and on cancer incidence were lost, what lead to the deterioration of the completeness of registries (Central Statistical Office, 1999).

In previous editions of the bulletin the completeness of registration in Poland was estimated on the basis of comparison of the ratios obtained in particular voivodeships with the standard ratio (the deaths/incidence ratio observed in countries with a similar to Poland cancer risk (Slovenia, the Czech Republic) was taken as the standard ratio). Due to a considerable changes in registration methods in current year (2013), associated among others with the legislative changes and actions taken by the Ministry of Health supporting cancer registration in Poland, a necessity occurred to establish a new methodology to estimate the completeness of registration. Information on the completeness of registration will be published when the National Cancer Registry team establishes a new measure compliant with international recommendations.

Significant impact on the quality and completeness of data has the fact that in some cases (especially those that metastases) less incidence than death cases are recorded (vide Tab. 6.21). Most of the sites, for which the rate of deaths/incidence does not exceed one, are relatively rare locations identified as “other and unspecified” or “unspecified” sites within the organ: oral cavity and pharynx (C14), digestive organs (C23, C24) organs within the chest (C38, C39), female sex organs (C55, C57), urinary system (C68), lymphomas (C85). The second, much larger group of cancer sites, for which similar situation is observed, includes cancer locations with poor prognosis and being the most common sites of metastases: liver cancer (C25), lung cancer (C34) and bone cancer (C41). Another two groups of diseases include cancer of digestive organs (gall bladder – C23, pancreas – C25) and haematological malignancies (lymphomas – C85 and leukaemias 92–95).

Calculated for the entire country in 2013 deaths/incidence (D/I) ratio reached the value of 0.60. The D/I ratio shows huge diversity in particular voivodeships in Poland: from 0.51 in Subcarpathian voivodeship to 0.74 in Masovian voivodeship (Tab. 1.1).

The indirect measure of data quality in registry can be given by the percentage of cases with diagnosis: malignant neoplasm without specification of site (C80 – NOS). In 2013 the percentage of NOS cancer cases oscillated for men from 0.9% (Podlachian and Opole voivodeship) to 2.7% (Kuyavian-Pomeranian voivodeship), and for women from 0.8% (Podlachian voivodeship) to 2.3% (in Łódź and Kuyavian-Pomeranian voivodeship) (Fig. 6.7).

In many voivodeships the percentage of deaths due to malignant neoplasms in unspecified sites (NOS – C80) declined. There are however places where this percentage reaches 7% or more (7.2% for women in Kuyavian-Pomeranian voivodeship) (Fig. 7.11).

ROZDZIAŁ 4

Wskaźniki 5-letnich przeżyć chorych zdiagnozowanych w Polsce w latach 1995–2009

Krajowy Rejestr Nowotworów w 2013 roku przystąpił do projektu Concord 2 [Allemani C, Weir HK, Carreira H. et al. 2014], w którym uczestniczyło 279 populacyjnych rejestrów nowotworowych z 67 krajów obejmujących 25,7 miliona dorosłych chorych (w wieku 15–99 lat).

W ramach projektu oszacowano wskaźniki przeżyć dla 10 nowotworów wymienionych w tabeli 4.1.

Dane z Krajowego Rejestru Nowotworów obejmowały 766,2 tys. chorych zdiagnozowanych w latach 1999–2009 i obserwowanych do końca 2012 roku.

Pierwsza z publikacji przedstawia wyniki analizy przeżyć u dorosłych bez podziału według płci. W tabeli 1 przedstawiono kryteria morfologiczne i topograficzne definiujące poszczególne umiejscowienia. Oszacowano standaryzowane wskaźniki 5-letnich przeżyć netto dla trzech okresów: 1995–1999 (dla Polski w tym okresie włączono dane tylko dla 1999 roku), 2000–2004 i 2005–2009. Wskaźniki netto reprezentują skumulowane prawdopodobieństwo, że pacjenci przeżyją 5 lub więcej lat od postawienia diagnozy przy wykluczeniu wszystkich innych przyczyn zgonu niż choroba nowotworowa. Przeżycie netto można interpretować jako odsetek pacjentów nowotworowych, którzy

przeżyliby 5 lat, gdyby wyeliminować wszystkie pozostałe przyczyny zgonu (szczegółowy opis metodologii znajduje się w artykule podsumowującym wyniki badania Concord 2 – Allemani C, Weir HK, Carreira H. et al. 2014).

Standaryzowane wskaźniki 5-letnich przeżyć netto u chorych na raka żołądka w analizowanym okresie wzrosły o 4,4 punktu procentowego (pp) (16,6%, w latach 2005–2009). Nadal jednak, podobnie jak w Danii czy Wielkiej Brytanii, pozostają niższe niż w europejskich krajach o najwyższych wskaźnikach (Słowenia 26,7%, Szwajcaria 30,4%, Niemcy 31,6%).

Standaryzowane wskaźniki 5-letnich przeżyć netto u chorych na raka okrężnicy (C18–C19) w ciągu analizowanej dekady wzrosły o ponad 10 pp (50,1%, w latach 2005–2009), co stawia Polskę wśród krajów o znacznym postępie w leczeniu tego schorzenia. W wielu krajach dla pacjentów zdiagnozowanych w tym okresie standaryzowane wskaźniki netto wynosiły 50–59%, chociaż w Ameryce Północnej i wielu krajach europejskich przekroczyły 60%.

Podobnie jak w przypadku raka okrężnicy standaryzowane wskaźniki 5-letnich przeżyć netto u chorych na raka

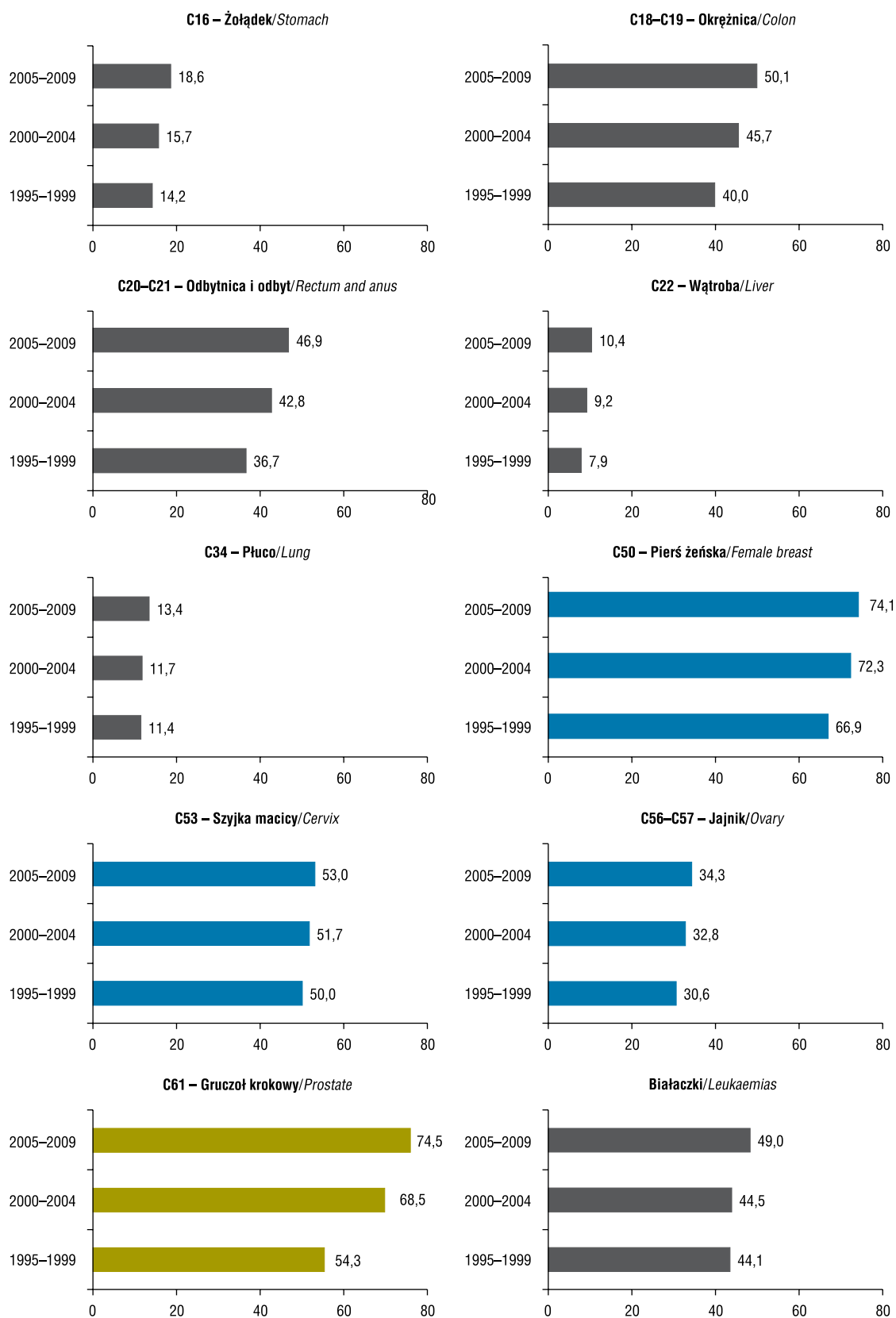
Tabela 4.1. Chorobowość 5-letnia i 10-letnia w 2012 roku

Table 4.1. 5-years and 10-years prevalence in Poland in 2012

Umiejscowienie	Topografia	Opis
Żołądek	C16.0–C16.6, C16.8–C16.9	Żołądek
Okrężnica	C18.0–C18.9, C19.9	Okrężnica i zgięcie esiczo-odbytnicze
Odbytnica	C20, C21.0–C21.2, C21.8	Odbytnica, odbyt i kanał odbytu
Wątroba	C22.0–C22.1	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe
Płuco	C34.0–C34.3, C34.8–C34.9	Oskrzele i płuco
Pierś (tylko kobiety)	C50.0–C50.6, C50.8–C50.9	Pierś
Szyjka macicy	C53.0–C53.1, C53.8–C53.9	Szyjka macicy
Jajnik	C48.0–C48.2, C56.9, C57.0–C57.4, C57.7–C57.9	Jajnik, trąbka Fallopie, więzadło szerokie i obłe, przymacicza, inne i nieokreślone żeńskie narządy płciowe, przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna nieokreślona
Gruzoł krokowy	C61	Gruzoł krokowy
Białaczka (15–99 lat)	Morfologia: 9670, 9687, 9727, 9728, 9729, 9800, 9801, 9805, 9820, 9823, 9826, 9832, 9833, 9835, 9836, 9837, 9840, 9860, 9861, 9866, 9867, 9870, 9871, 9872, 9873, 9874, 9891, 9895, 9896, 9897, 9910, 9920, 9930, 9931, 9940, 9984, 9987	Białaczka

Rysunek 4.1. 5-letnie standaryzowane wskaźniki przeżyć (*net survival*) u pacjentów w wieku 15–99 lat (obie płcie) zdiagnozowanych w latach 1999–2009 w Polsce

Figure 4.1. Five-year age-standardized net survival in patients aged 15–99 years diagnosed in years 1999–2009 (both sexes) in Poland

odbytnicy i odbytu (C20–C21) w ciągu ostatniej dekady wzrosły w Polsce ponad 10pp (46,9% w latach 2005–2009). W wielu krajach w tym okresie wartość wskaźników wahała się między 50–59%, są również kraje, w których wskaźniki były wyższe – 60–69% (Korea Południowa, Ameryka Północna i dziewięć krajów europejskich).

Wskaźniki 5-letnich przeżyć netto u chorych na raka wątroby w Polsce w latach 2005–2009 wynosiły 10,4% i były porównywalnie niskie jak w większości analizowanych krajów. Wskaźniki w tej lokalizacji uzyskane dla Polski zostały uznane za autorów raportu za mniej wiarygodne.

Wskaźniki 5-letnich przeżyć u chorych na raka płuca zaledwie w trzech krajach przekraczały 20%. W Polsce w latach 2005–2009 wynosiły 13,4%. Wzrost wartości wskaźnika o 2 pp w obserwowanej dekadzie był podobny do notowanego w innych krajach europejskich.

Standaryzowane wskaźniki 5-letnich przeżyć netto u chorych na raka piersi wzrosły w Polsce w stosunku do lat 1995–1999 ponad 7 pp. W latach 2005–2009 wynosiły 74,1%. W wielu krajach świata (głównie w Ameryce Północnej i Europie) wskaźniki te przekraczają 80%.

U chorych na raka szyjki macicy wskaźniki 5-letnich przeżyć netto w Polsce w latach 2005–2009 wynosiły 53%

(wzrost o 3 pp w analizowanym okresie). W wielu krajach europejskich (np. Litwa, Słowenia, kraje skandynawskie) wskaźniki te przekraczają 60%.

Standaryzowane wskaźniki 5-letnich przeżyć netto u chorych na raka jajnika w Polsce w latach 2005–2009 wynosiły 34,3%. W większości krajów wskaźniki netto wynosiły 30–40%), chociaż w ośmiu europejskich krajach przekraczały 40% (najwyższe w Szwecji, Norwegii i Belgii).

U chorych na raka gruczołu krokowego wskaźniki 5-letnich przeżyć netto w Polsce w latach 2005–2009 wynosiły 74,5%. Podobnie jak w innych krajach w tej lokalizacji nastąpiła największa poprawa (o ponad 20 pp). Podobnie wysoki wzrost wskaźnika przeżyć odnotowano w Belgii, Norwegii, Szwecji, Danii, Irlandii, Czechach, na Litwie i Łotwie. Mimo tego wzrostu wskaźniki notowane w Polsce były o około 5–10 pp niższe niż w wielu krajach europejskich).

U dorosłych chorych na białaczkę w Polsce w latach 2005–2009 wskaźniki 5-letnich przeżyć netto wynosiły 49% (wzrost o prawie 5 pp w stosunku do początku obserwacji). Najwyższą przeżywalność (ponad 50%) w tym okresie notowano w Szwecji, Szwajcarii, Finlandii, Niemczech, Irlandii, Belgii i Łotwie.

CHAPTER 4

5-year survival rates in cancer patients in Poland in 1995–2009

The National Cancer Registry in 2013 joined the Concord-2 project [Allemani C, Weir HK, Carreira H. et al. 2014], in which took part 279 population based cancer registries from 67 countries embracing 25.7 million adult patients (aged 15–99 years).

Within the framework of the Concord-2 project estimated survival rates for ten major cancer types in adults (Tab. 4.1). Data from the Polish National Cancer Registry embraced 766.2 thousand of patients diagnosed with cancer 1999–2009 and observed until the end of 2012.

First publication shows results of the survival rates in adults analysis for both sexes combined. In Table 1 there are morphologic and topographic criteria that define particular cancer localizations. Net standardized five-year survival rates were estimated for three periods of time: 1995–1999 (for Poland only data from 1999 were used), 2000–2004 and 2005–2009. The net survival rates represent cumulative probability that patients will survive 5 years or more since cancer diagnosis, excluding all other causes of death but cancer. Net survival rate can be interpreted as a percentage of cancer patients that would sur-

vive 5 years, if all other causes of death were eliminated (detailed description of methodology applied in the Concord-2 project can be found in a paper by Allemani C, Weir HK, Carreira H. et al. 2014).

Net standardized 5-year survival rates in stomach cancer patients in Poland increased in analyzed period by 4.4 percentage points (pp) (16.6%, during 2005–2009). Still however, similar as in Denmark or United Kingdom, the rates keep being lower than in European countries with highest survival rates (Slovenia 26.7%, Switzerland 30.4%, Germany 31.6%).

Net standardized 5-year survival rates in colon cancer patients (C18–C19) increased by 10 pp in the last decade (50.1%, during 2005–2009), what places Poland among countries with significant progress in treatment of this cancer type. In many countries for patients diagnosed in the same period of time the net survival rates were 50–59%, although in North America and many European countries rates exceeded 60%.

Similarly as for colon cancer, net standardized 5-year survival rates in cancer of rectum (C20–C21) in the last decade

Tabela 4.1. Chorobowość 5-letnia i 10-letnia w 2012 roku

Table 4.1. 5-years and 10-years prevalence in Poland in 2012

Localization	Topography	Description
Stomach	C16.0–C16.6, C16.8–C16.9	Stomach
Colon	C18.0–C18.9, C19.9	Colon and rectosigmoid junction
Rectum	C20, C21.0–C21.2, C21.8	Rectum, anus and anal canal
Liver	C22.0–C22.1	Liver and intrahepatic bile duct
Lung	C34.0–C34.3, C34.8–C34.9	Bronchus and lung
Breast (women only)	C50.0–C50.6, C50.8–C50.9	Breast
Cervix	C53.0–C53.1, C53.8–C53.9	Cervix
Ovary	C48.0–C48.2, C56, C57.0–C57.4, C57.7–C57.9	Ovary, Fallopian tube, broad ligament, round ligament, parametrium, other and unspecified female genital organs, retroperitoneum and peritoneum unspecified
Prostate	C61	Prostate
Leukaemia (age 15–99 years)	Morphology: 9670, 9687, 9727, 9728, 9729, 9800, 9801, 9805, 9820, 9823, 9826, 9832, 9833, 9835, 9836, 9837, 9840, 9860, 9861, 9866, 9867, 9870, 9871, 9872, 9873, 9874, 9891, 9895, 9896, 9897, 9910, 9920, 9930, 9931, 9940, 9984, 9987	Leukaemia

increased in Poland by 10 pp (46.9%, during 2005–2009). In many countries, in that period of time, the rates oscillated between 50 and 59%. There are also countries where the rates were as high as 60–69% (South Korea, North America and nine European countries).

Net standardized 5-year survival rates in liver cancer patients in Poland in 2005–2009 were 10.4% that was comparably low as in majority of analyzed countries. The rates for liver cancer estimated for Poland were assessed by the authors of the report as less credible.

Net standardized 5-year survival rates in lung cancer patients only in three countries exceeded 20%. In Poland during 2005–2009 the rates were 13.4%. The increase by 2 pp during observed decade was similar to this noted in other European countries.

Net standardized 5-year survival rates in breast cancer patients increased in Poland by 7 pp, comparing to the period of 1995–1999. During 2005–2009 the rates were 74.1%. In many analyzed countries (mostly in North America and Europe) breast cancer survival rates exceed 80%.

Net standardized 5-year survival rates in patients diagnosed with cervical cancer in Poland in 2005–2009 were

53% (increase by 3 pp). In many European countries the rates exceed 60% (e.g. Lithuania, Slovenia, Scandinavian countries).

Net standardized 5-year survival rates in patients diagnosed with ovarian cancer in Poland in 2005–2009 were 34.3%. In majority of analyzed countries the net rates were 30–40%, although in eight European states they exceeded 40% (the highest in Sweden, Norway and Belgium).

Net standardized 5-year survival rates in prostate cancer patients in Poland during 2005–2009 were 74.5%. Similarly as in other countries in this cancer type there was observed the biggest improvement of survival (over 20 pp). High increase of survival rates was noted in Belgium, Norway, Sweden, Denmark, Ireland, Czech Republic, Lithuania and Latvia. Despite the increase, survival rates in Poland were still about 5–10 pp lower than in many European countries. Net standardized 5-year survival rates in adults diagnosed with leukaemia in Poland in 2005–2009 were 49% (increase by almost 5 pp compared to the beginning of observation period). The highest survival (over 50%) in that period of time was observed in Sweden, Switzerland, Finland, Germany, Ireland, Belgium and Latvia.

ROZDZIAŁ 5

Częstość potwierdzeń histologicznych w zbiorze Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2013

Badanie histologiczne jest najważniejszym i najbardziej wiarygodnym badaniem diagnostycznym, pozwalającym określić jednostkę chorobową. Wynik badania histopatologicznego stoi najwyżej w hierarchii ważności dokumentów, które w rejestrze nowotworowym uznawane są za podstawę diagnozy [Jensen, Parkin 1991, Wojciechowska, Didkowska 2007]. Krajowy Rejestr Nowotworów, zgodnie z zaleceniami międzynarodowymi, rekomenduje osobną rejestrację poszczególnych pierwotnych zachorowań na nowotwory u tego samego pacjenta (tzn. rejestrowane są zachorowania, a nie osoby). Krajowy Rejestr Nowotworów jest jedyną instytucją, w której gromadzone są rozpoznania histopatologiczne z terenu całego kraju.

W Krajowym Rejestrze Nowotworów w 2013 roku 86% zgłoszonych zachorowań wśród mężczyzn i 88% wśród kobiet było potwierdzone badaniem histologicznym (tab. 5.1). Między 1980 a 2013 rokiem odsetek przypadków potwierdzonych badaniem histopatologicznym u mężczyzn wzrósł o ponad 45, a u kobiet o ponad 37 punktów procentowych. Oznacza to wzrost potwierdzeń mikroskopowych o około 2,5% rocznie u mężczyzn i 1,9% u kobiet.

Odsetek potwierdzeń histologicznych zgłoszonych do rejestru jest zróżnicowany w zależności od umiejscowienia nowotworu, chociaż to zróżnicowanie nie jest znaczne: u mężczyzn waha się od 80% w nowotworach nerki do 94% w nowotworach okrężnicy, odbytnicy i krtani; u kobiet od 82% w nowotworach płuca do 96% w nowotworach trzonu macicy i 95% w nowotworach szyjki macicy.

W ciągu ostatnich trzech dekad odsetek potwierdzeń histologicznych zgłaszanych do rejestru wzrósł znacząco dla najczęstszych nowotworów złośliwych u obu płci (rys. 5.1 i 5.2). U mężczyzn największy przyrost potwierdzeń mikroskopowych zanotowano w nowotworach żołądka (wzrost o ponad 63 punktów procentowych), gruczo-

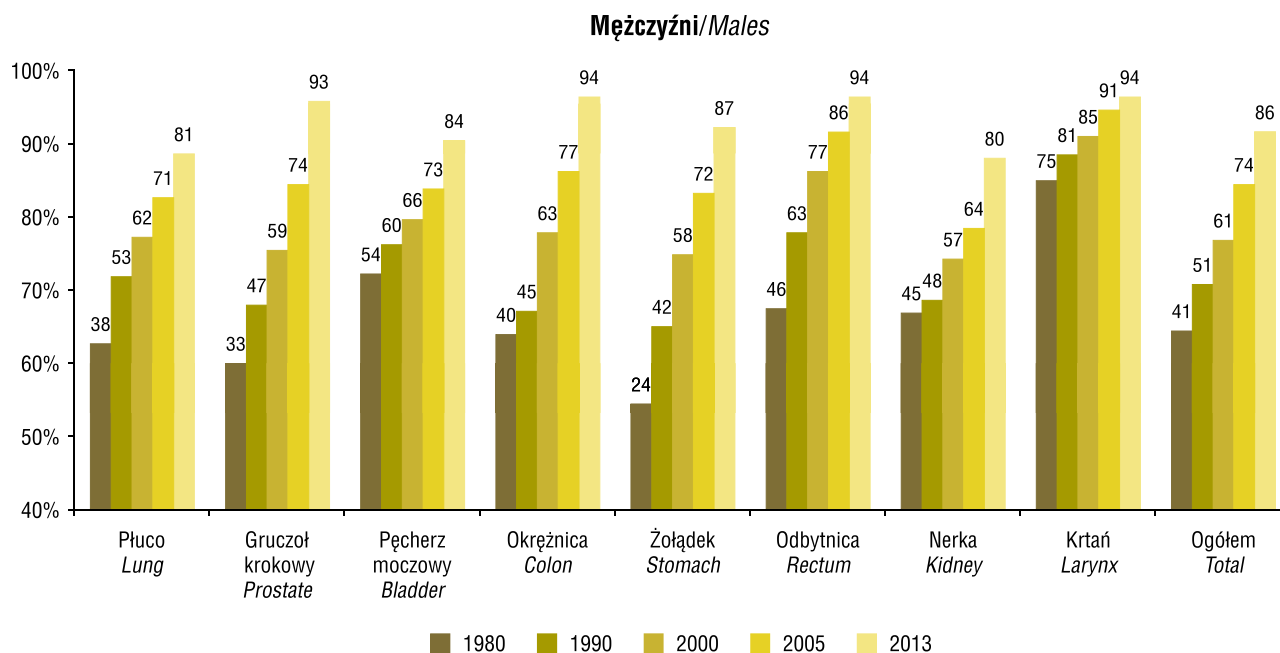
łu krokowego (wzrost o prawie 60 punktów procentowych), okrężnicy (wzrost o ponad 54 punkty procentowe). U kobiet największy przyrost potwierdzeń histopatologicznych zanotowano w nowotworach żołądka, płuca i okrężnicy (odpowiednio wzrost o 63, 51 i 50 punktów procentowych). W nowotworach piersi wzrost wyniósł 25 punktów procentowych (94% zachorowań potwierdzono badaniem histologicznym w 2013 roku), w nowotworach trzonu macicy o 13 punktów procentowych (96% potwierdzeń), w nowotworach szyjki macicy 13 punktów procentowych (95% potwierdzeń) i w nowotworach jajnika 24 punktów procentowych (87% potwierdzeń).

Odsetek rozpoznań histopatologicznych zgłaszanych do rejestru zmniejszał się wraz z wiekiem pacjenta. Zjawisko spadku odsetka potwierdzeń mikroskopowych wraz z wiekiem dotyczy wszystkich województw i obu płci. Wśród mężczyzn odsetek potwierdzeń histologicznych zmniejszał się wraz z przechodzeniem do starszych grup wiekowych: 0–34 lata – 91%, 35–64 lata – 88%, 65 i więcej lat – 84%; wśród kobiet odpowiednie odsetki wynosiły: 0–34 lata – 93%, 35–64 lata – 93%, 65 i więcej lat – 84% (tab. 5.2).

Najniższy odsetek potwierdzeń mikroskopowych w kartach zgłoszenia nowotworu w 2013 roku zanotowano w województwie łódzkim (76% u mężczyzn i 81% kobiet) i w województwie mazowieckim (80% u mężczyzn i 81% u kobiet). W 2013 roku ponad 90% zgłoszonych zachorowań u obu płci miało potwierdzenie histologiczne w województwach opolskim, pomorskim, kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim. W pozostałych województwach, w których odsetek potwierdzeń mikroskopowych przekroczył 90%, sytuacja ta dotyczyła wyłącznie kobiet (dolnośląskie, lubelskie, lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie – tab. 5.2).

Rysunek 5.1. Odsetek zachorowań na nowotwory u mężczyzn potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2013 według przyczyn

Figure 5.1. The percentage of morphologically verified cases reported to the National Cancer Registry in years 1980–2013 by cancer, males

Rysunek 5.2. Odsetek zachorowań na nowotwory u kobiet potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2013 według przyczyn

Figure 5.2. The percentage of morphologically verified cases reported to the National Cancer Registry in years 1980–2013 by cancer, females

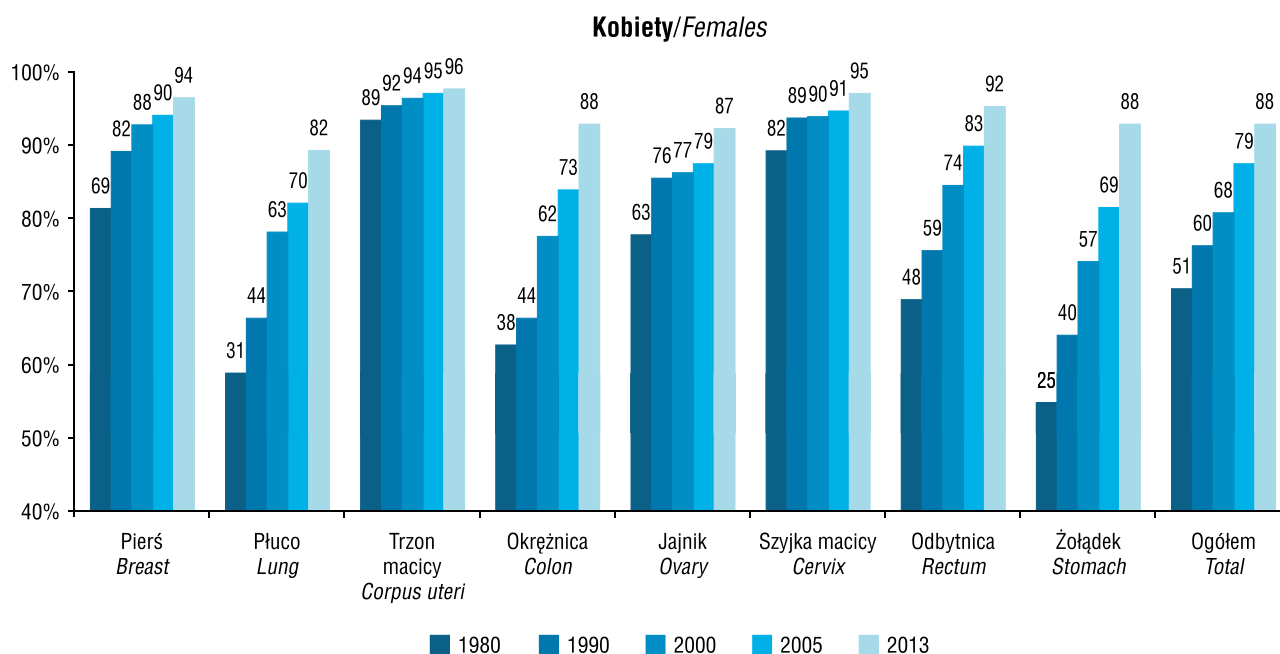

Tabela 5.1. Odsetek zachorowań na nowotwory potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do Krajowego Rejestru Nowotworów w latach 1980–2013 według płci i przyczyny**Table 5.1.** The percentage of morphologically verified cases reported to the National Cancer Registry in years 1980–2013 by sex and cancer

Mężczyźni Males	Płuco Lung	Gruzoł krokwowy Prostate	Pęcherz moczowy Bladder	Okrężnica Colon	Żołądek Stomach	Odbytnica Rectum	Nerka Kidney	Krtąń Larynx	Ogółem Total
1980	38	33	54	40	24	46	45	75	41
1985	44	33	54	40	30	52	45	78	45
1990	53	47	60	45	42	63	48	81	51
1995	61	53	65	58	55	69	51	87	57
2000	62	59	66	63	58	77	57	85	61
2001	66	62	67	66	61	79	55	86	65
2002	67	67	68	68	63	79	57	87	67
2003	68	67	65	69	62	81	55	89	67
2004	69	70	68	72	65	83	57	89	69
2005	71	74	73	77	72	86	64	91	74
2006	72	79	74	78	75	87	65	92	75
2007	75	83	78	82	79	91	68	93	79
2008	76	87	80	84	82	90	73	93	81
2009	80	90	83	88	86	92	75	95	84
2010	79	90	84	88	87	93	76	95	84
2011	80	90	84	89	88	93	77	94	84
2012	78	92	82	86	86	92	77	94	83
2013	81	93	84	94	87	94	80	94	86

Kobiety Females	Pierś Breast	Płuco Lung	Trzon macicy Corpus uteri	Okrężnica Colon	Jajnik Ovary	Szyjka macicy Cervix	Odbytnica Rectum	Żołądek Stomach	Ogółem Total
1980	69	31	89	38	63	82	48	25	51
1985	71	37	88	40	65	84	54	26	54
1990	82	44	92	44	76	89	59	40	60
1995	85	54	93	54	77	90	67	52	64
2000	88	63	94	62	77	90	74	57	68
2001	82	62	91	62	75	86	75	56	70
2002	86	65	93	66	75	88	77	57	73
2003	87	65	93	66	75	89	77	59	73
2004	89	67	94	69	76	89	80	60	75
2005	90	70	95	73	79	91	83	69	79
2006	91	72	96	76	81	92	85	72	80
2007	93	74	97	80	83	94	88	78	83
2008	94	77	98	82	85	95	89	80	84
2009	95	79	98	84	85	95	91	84	86
2010	95	79	98	86	87	96	90	91	87
2011	95	79	97	88	88	95	93	86	87
2012	92	78	96	86	85	93	90	84	85
2013	94	82	96	88	87	95	92	88	88

Tabela 5.2. Odsetek zachorowań na nowotwory potwierdzonych badaniem histopatologicznym zgłoszonych do wojewódzkich rejestrów nowotworów w 2013 roku, według płci i wieku

Table 5.2. The percentage of morphologically verified cases reported to voivodeship cancer registries in 2013 by sex and age

Lp.	Województwo Voivodeship	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
		0–34	35–64	65+	0+	0–34	35–64	65+	0+
1	Dolnośląskie	90%	89%	87%	88%	97%	95%	85%	90%
2	Kujawsko-pomorskie	92%	93%	88%	90%	96%	95%	89%	92%
3	Lubelskie	96%	90%	85%	87%	98%	94%	86%	90%
4	Lubuskie	83%	87%	85%	86%	100%	98%	93%	96%
5	Łódzkie	81%	76%	76%	76%	78%	87%	76%	81%
6	Małopolskie	95%	90%	83%	86%	96%	93%	83%	87%
7	Mazowieckie	80%	81%	79%	80%	88%	85%	77%	81%
8	Opolskie	89%	94%	92%	93%	91%	98%	92%	94%
9	Podkarpackie	87%	84%	81%	83%	88%	88%	80%	84%
10	Podlaskie	98%	89%	82%	85%	96%	94%	79%	87%
11	Pomorskie	98%	97%	94%	95%	98%	97%	93%	96%
12	Śląskie	97%	87%	83%	85%	96%	93%	81%	87%
13	Świętokrzyskie	97%	94%	93%	94%	99%	98%	91%	94%
14	Warmińsko-mazurskie	87%	85%	83%	84%	90%	90%	80%	85%
15	Wielkopolskie	92%	92%	85%	88%	97%	96%	84%	90%
16	Zachodniopomorskie	95%	90%	89%	89%	90%	95%	90%	92%
	Polska	91%	88%	84%	86%	93%	93%	84%	88%

CHAPTER 5

Frequency of histological confirmation in the dataset of the National Cancer Registry in 1980–2013

Histological examination is one of the most important and most reliable diagnostic examination that allows for the classification of a disease. Results of histological examination are listed in the first place in the hierarchy of importance of documents which in the cancer registry are considered as a basis for diagnosis (Jensen, Parkin 1991, Wojciechowska, Didkowska 2007). The National Cancer Registry, according to international recommendations, suggests a separate registration of particular primary cancer incidence cases for the same patient (i.e. incidence cases are registered, not persons). The National Cancer Registry is the only institution, where results of histopathological examinations from the entire country are collected.

In 2013, in the National Cancer Registry 86% of registered cancer incidence cases among men and 88% among women were confirmed with a histological examination (Tab. 5.1). Between 1980 and 2013 the proportion of cases confirmed by histopathological examination among men increased by 45 and among women by 37 percentage points. This means an increase of microscopic confirmation cases by 2.5% per year for men and 1.9% for women.

Histological confirmation percentage reported to the registry varies depending on cancer site, although this variation is not significant: for men it ranges from 80% in kidney cancer to 94% in colon, rectum, laryngeal cancer; for women from 82% in lung cancer to 96% in cancer of corpus uteri and 95% in cervical cancer.

Over the past 12 years, the percentage of histological confirmation reported to the registry has increased significantly for the most common malignant cancer locations for both sexes (Fig. 5.1 and 5.2). The highest increase of microscopic confirmation in men was observed in case of stomach cancer (an increase by 63 percentage points),

prostate cancer (an increase by 60 percentage points) and colorectal cancer (an increase by 54 percentage points). The highest increase of histopathological confirmation among women was also observed in case of stomach, lung cancer and colorectal cancer (an increase by 63, 51 and 50 percentage points, respectively). In case of breast cancer the increase was by 25 percentage points (94% of incidence cases were confirmed with histological examination in 2013), for corpus uteri cancer the increase was by 13 percentage points (confirmation in 96% of cases), for cervical cancer by 13 percentage points (confirmation in 95% of cases) and ovarian cancer by 24 percentage points (confirmation in 87% of cases).

The percentage of histopathological confirmation reported to the registry decreased with age. The decrease in the percentage of microscopic confirmation with age occurs for all voivodeships and both sexes. Among men, the percentage of histological confirmation decreased along with the transition into older age groups: 0–34 years of age – 91%, 35–64 years of age – 88%, 65+ – 84%; among women the corresponding percentages were as follows: 0–34 years of age – 93%, 35–64 years of age – 93%, 65+ – 84% (Tab. 5.2).

The lowest percentage of microscopic confirmations in cancer registration forms in 2013 was observed in Łódź voivodeship (76% among men and 81% among women) and in Masovian voivodeship (80% among men and 81% among women). In 2013, over 90% of reported incidence cases for both sexes were histologically confirmed only in Opole, Pomeranian and Kuyavian-Pomeranian voivodeships. In other voivodeships, where the percentage of microscopic confirmation exceeded 90%, the situation applied to women only (Lower Silesian, Lublin, Lubusz, Greater Poland and West-Pomeranian voivodeships – Tab. 5.2).

ROZDZIAŁ 6

Zachorowania na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki

CHAPTER 6

Cancer incidence – tables and figures

Tabela 6.1. Struktura ludności Polski wg płci i 5-letnich grup wieku (stan na 30 czerwca 2013) oraz standardowa populacja świata*
Table 6.1. The structure of Polish population by sex and age five-year groups (30 June 2013)

Grupy wieku Age groups	Polska Poland				Standardowa populacja świata World standard population
	Mężczyźni Males		Kobiety Females		
	Liczby/No	%	Liczby/No	%	
Ogółem/Total	18650105	100	19875565	100	100
0–4	1039009	5,7	984109	5,1	12,0
5–9	978080	5,1	928948	4,5	10,0
10–14	949832	5,2	902068	4,7	9,0
15–19	1110293	6,2	1061068	5,6	9,0
20–24	1353266	7,5	1300437	6,7	8,0
25–29	1573409	8,7	1525626	7,9	8,0
30–34	1626221	8,6	1581796	7,8	6,0
35–39	1506122	7,9	1467382	7,2	6,0
40–44	1265384	6,6	1243066	6,1	6,0
45–49	1177392	6,4	1173011	6,0	6,0
50–54	1309896	7,3	1349353	7,1	5,0
55–59	1410951	7,5	1525103	7,7	4,0
60–64	1199162	6,2	1389133	6,8	4,0
65–69	751708	3,6	950037	4,3	3,0
70–74	516262	2,8	751608	3,9	2,0
75–79	425063	2,3	719285	3,6	1,0
80–84	283555	1,5	571952	2,8	0,5
85+	158762	0,8	444047	2,1	0,5

*Cancer Incidence In Five Continents. Vol. VI. IARC. 1992

Rysunek 6.1. Struktura ludności Polski według płci i wieku w 1965 i 2013 roku
Figure 6.1. The structure of Polish population by sex and age in Poland in 1965 and 2013

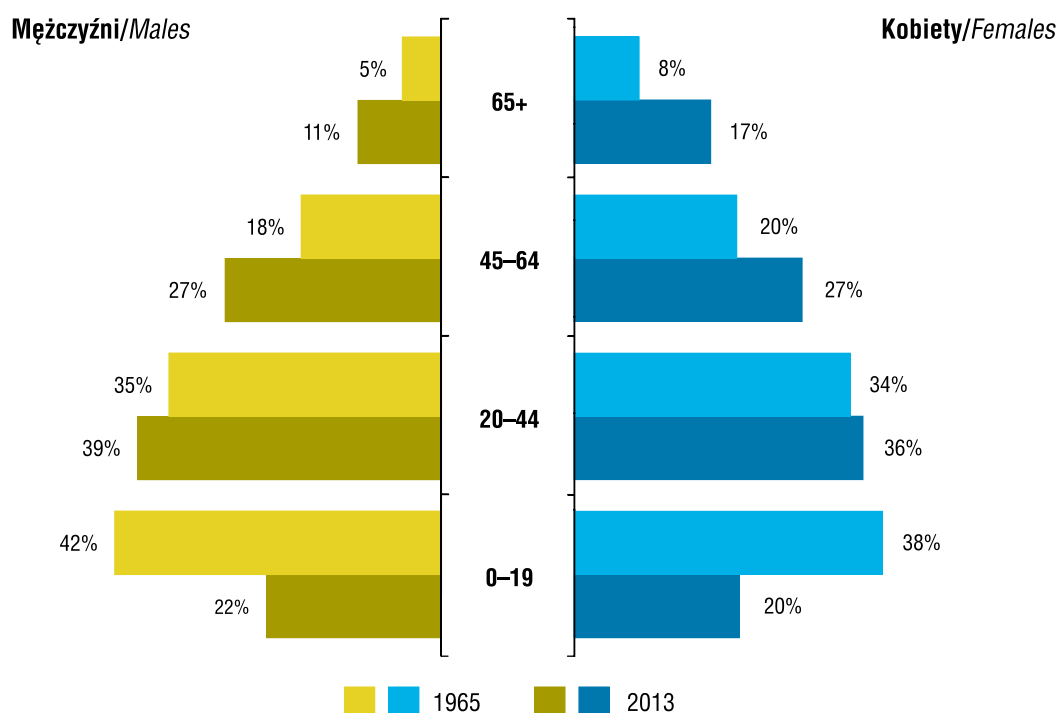
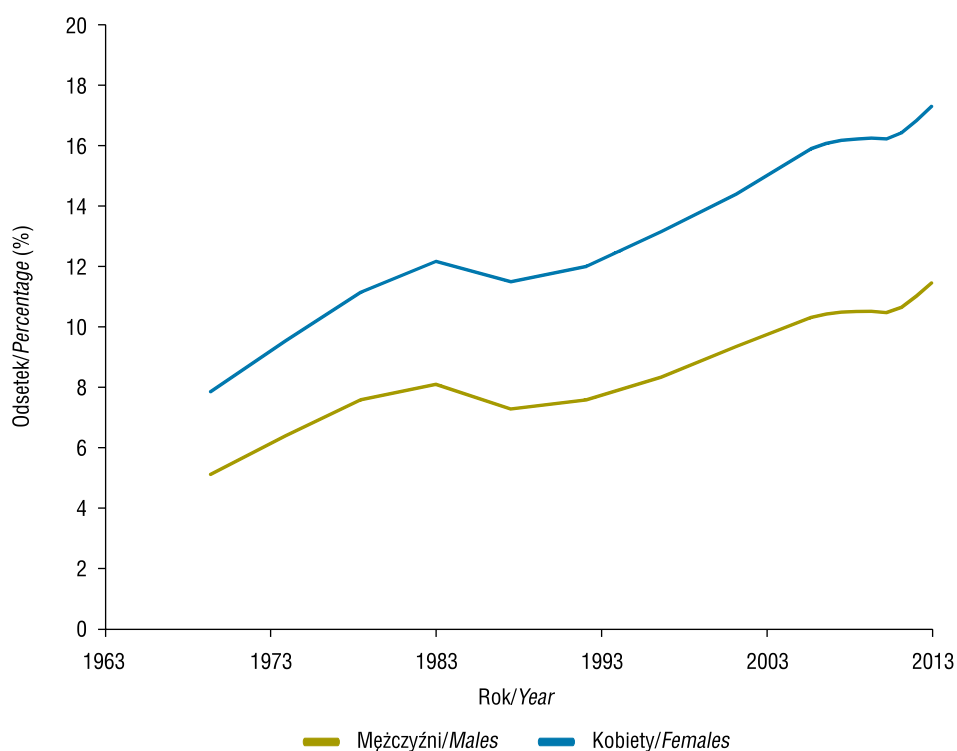
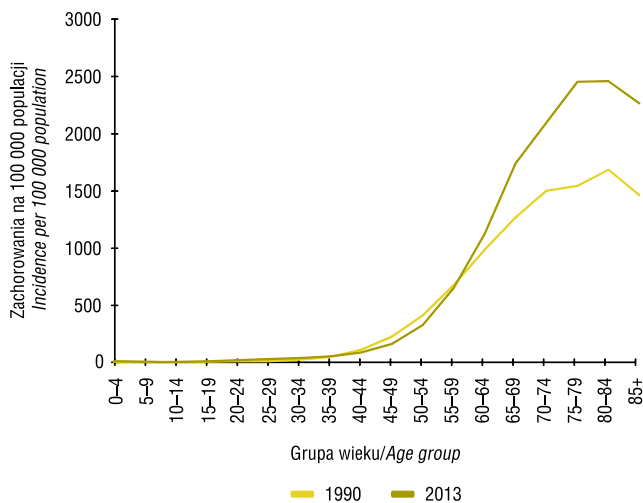

Tabela 6.2. Struktura ludności Polski w latach 1965–2013 według płci i grup wieku**Table 6.2.** The structure of Polish population by sex and age in Poland in 1965–2013

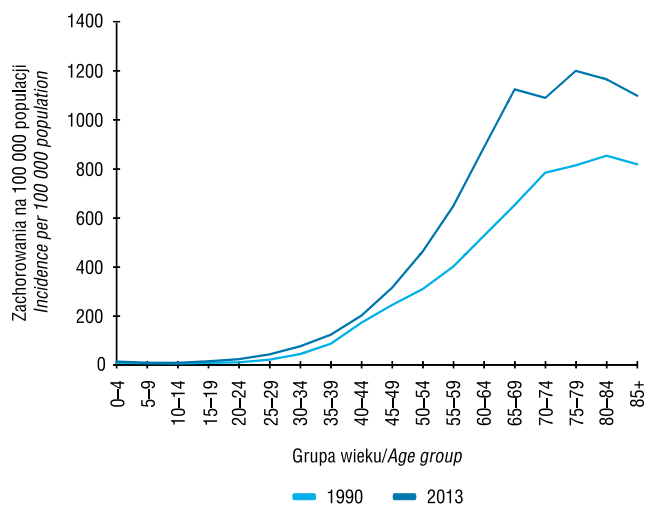
Rok Year	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
	Wiek/Age 0–64		Wiek/Age 65+		Wiek/Age 0–64		Wiek/Age 65+	
	Liczby w tys. In thousands	%	Liczby w tys. In thousands	%	Liczby w tys. In thousands	%	Liczby w tys. In thousands	%
1965	14340	94,9	776	5,1	14783	92,1	1263	7,9
1970	14805	93,6	1015	6,4	15137	90,4	1598	9,6
1975	15210	92,4	1252	7,6	15446	88,8	1940	11,2
1980	15855	91,9	1399	8,1	15949	87,8	2211	12,2
1985	16687	92,7	1313	7,3	16738	88,5	2176	11,5
1990	17099	92,4	1406	7,6	17122	88,0	2336	12,0
1995	17197	91,7	1566	8,3	17177	86,8	2603	13,2
2000	17029	90,6	1759	9,4	17004	85,6	2861	14,4
2005	16555	89,7	1906	10,3	16567	84,1	3134	15,9
2006	16512	89,6	1924	10,4	16530	83,9	3167	16,1
2007	16483	89,5	1934	10,5	16512	83,8	3187	16,2
2008	16472	89,5	1936	10,5	16510	83,8	3197	16,2
2009	16484	89,5	1939	10,5	16523	83,7	3207	16,3
2010	16693	89,5	1954	10,5	16645	83,8	3224	16,2
2011	16662	89,3	1988	10,7	16610	83,6	3265	16,4
2012	16595	89,0	2057	11,0	16535	83,2	3347	16,8
2013	16499	88,5	2135	11,5	16431	82,7	3437	17,3

Rysunek 6.2. Odsetek osób w wieku powyżej 65 lat**Figure 6.2.** Percentage of persons at age over 65

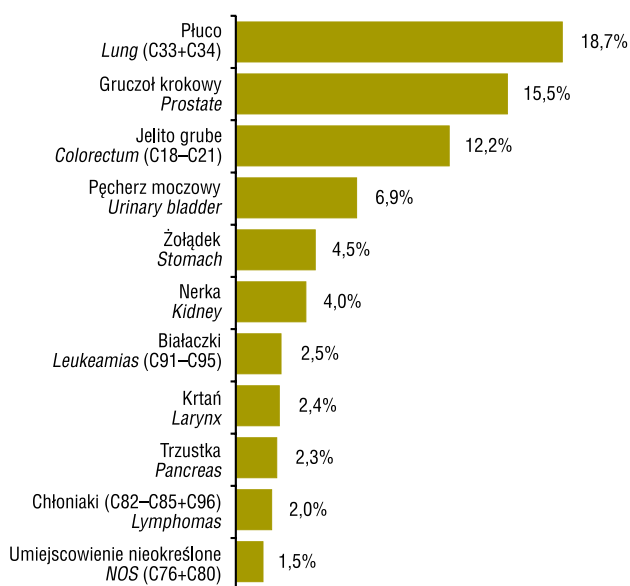
Rysunek 6.3. Zachorowalność na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn w 5-letnich grupach wieku w Polsce w 1990 i 2013 roku
Figure 6.3. Cancer incidence by five-year age groups, Poland 1990 and 2013, males

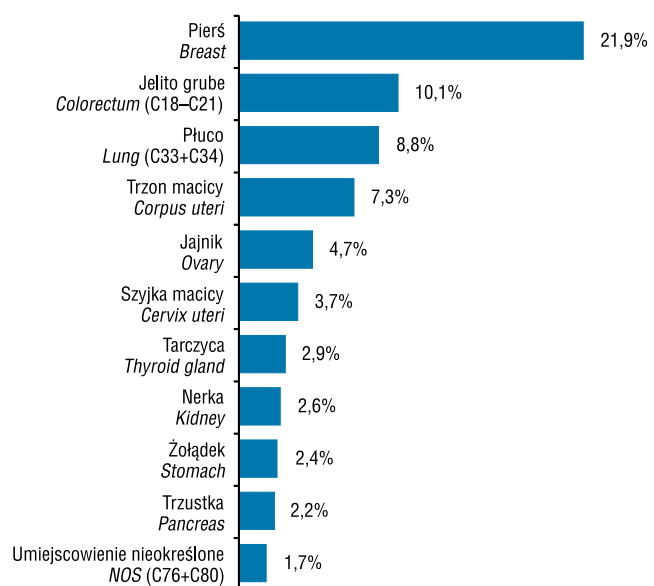
Rysunek 6.4. Zachorowalność na nowotwory złośliwe ogółem u kobiet w 5-letnich grupach wieku w Polsce w 1990 i 2013 roku
Figure 6.4. Cancer incidence by five-year age groups, Poland 1990 and 2013, females

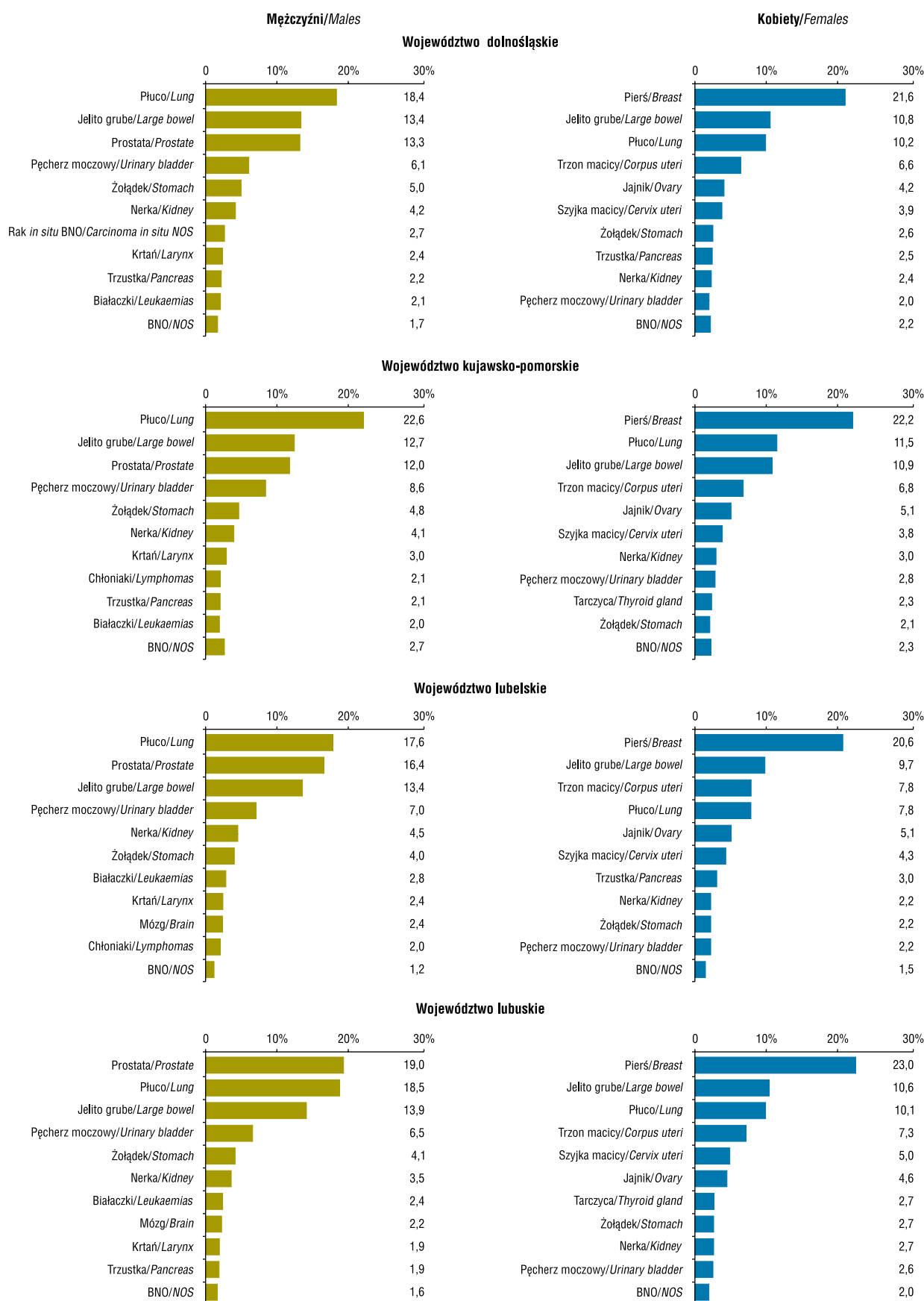
Rysunek 6.5. Struktura zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w 2013 roku
Figure 6.5. The structure of registered cancer incidence, males, Poland 2013

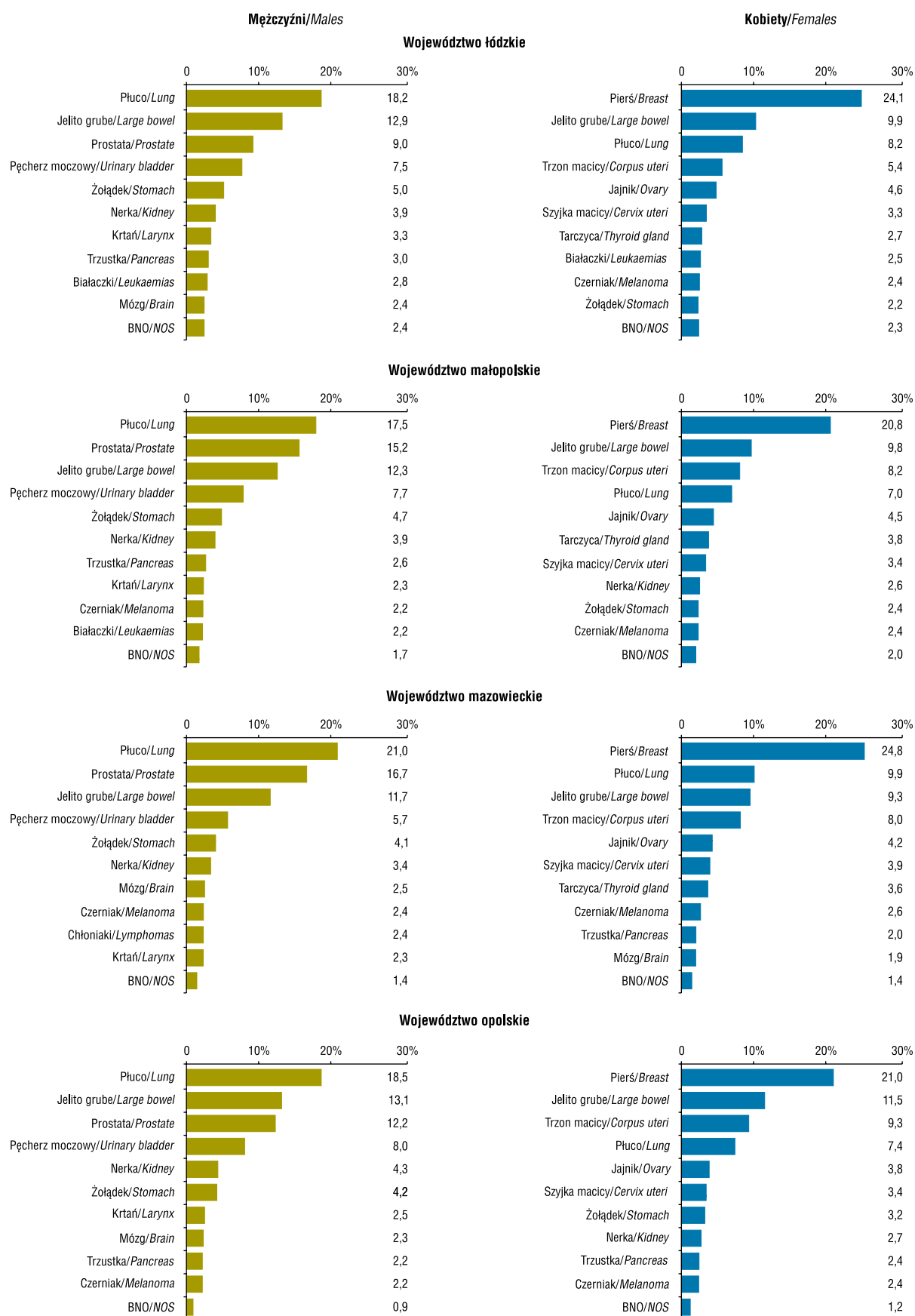
Rysunek 6.6. Struktura zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce w 2013 roku
Figure 6.6. The structure of registered cancer incidence, females, Poland 2013

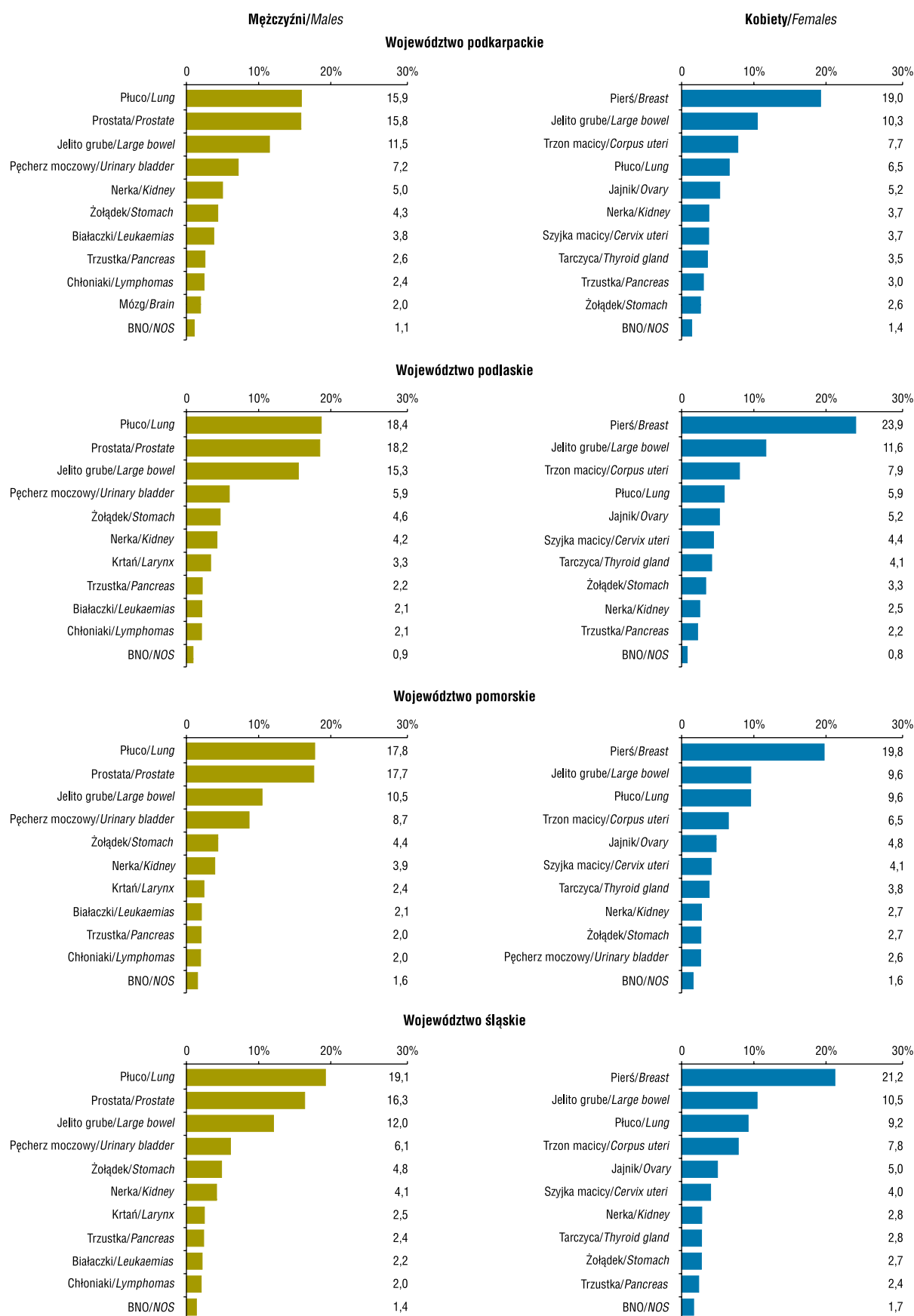
Rysunek 6.7. Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw
Figure 6.7. The structure of cancer incidence in Poland in 2013 by voivodeships

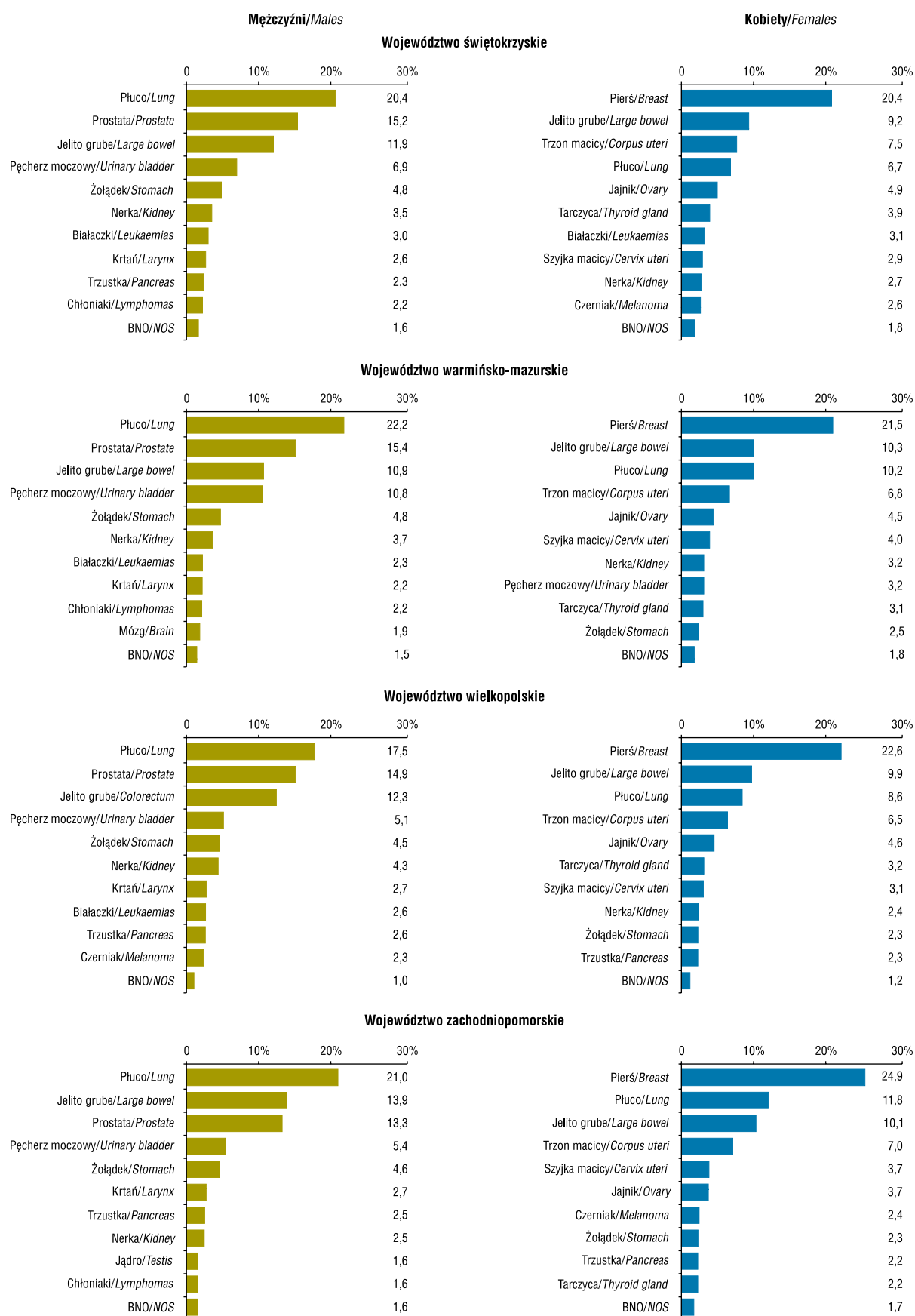
Rysunek 6.7. (cd.) Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw
Figure 6.7. (cont.) The structure of cancer incidence in Poland in 2013 by voivodeships

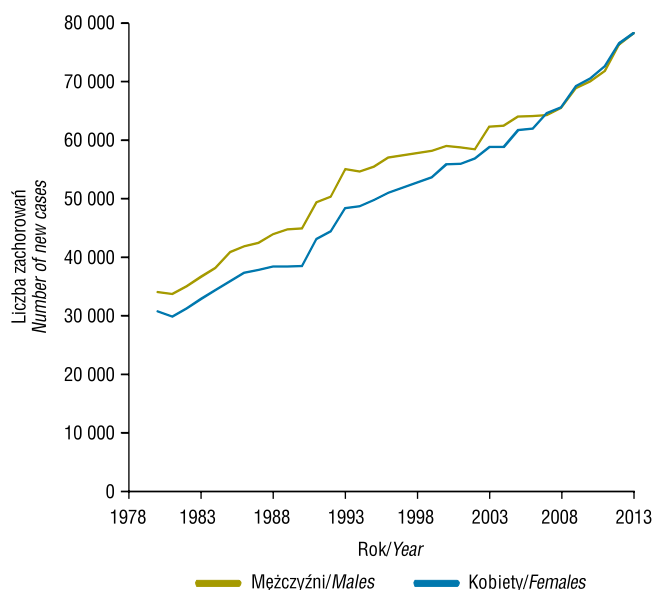
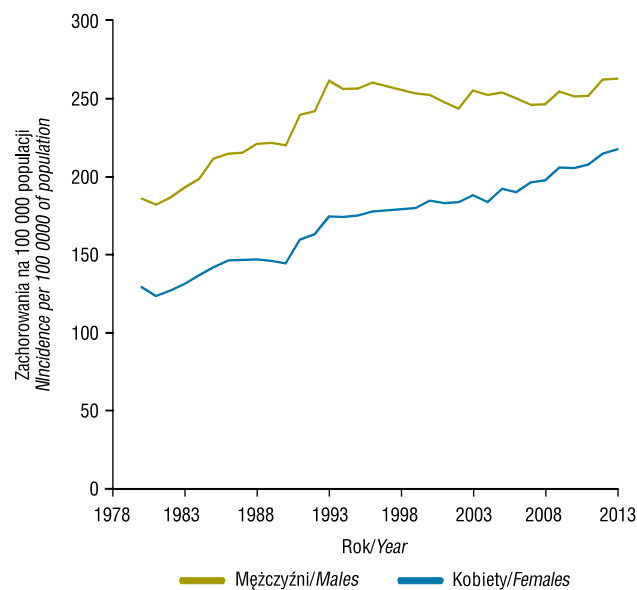

Rysunek 6.7. (cd.) Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw
Figure 6.7. (cont.) The structure of cancer incidence in Poland in 2013 by voivodeships

Rysunek 6.7. (cd.) Struktura zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw
Figure 6.7. (cont.) The structure of cancer incidence in Poland in 2013 by voivodeships

Rysunek 6.8. Liczba zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1980–2013**Figure 6.8.** Number of new cancer cases registered in Poland in 1980–2013**Rysunek 6.9.** Standaryzowane współczynniki zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1980–2013**Figure 6.9.** Standardized incidence rates for all cancers in Poland in 1980–2013**Tabela 6.3.** Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2013. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane**Table 6.3.** Registered new cancer cases of all cancer sites in Poland in 1965–2013. Absolute numbers, crude and standardized rates

Rok Year	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Wskaźnik zgony/ /zachorowania	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Wskaźnik zgony/ /zachorowania
		Per 100 000	Mortality/ /incidence ratio	Per 100 000		Mortality/ /incidence ratio		
1965	17023	111,4	121,1	1,2	20621	127,2	114,9	0,9
1970	27191	172,1	176,6	0,9	28899	172,7	146,1	0,7
1975	31041	187,5	181,9	0,9	30423	174,1	138,0	0,8
1980	34155	197,0	185,5	1,0	30804	168,9	128,7	0,9
1985	40979	225,9	211,2	0,9	35959	188,7	141,4	0,8
1990	44984	242,1	220,1	0,9	38486	197,0	143,9	0,8
1995	55427	295,2	270,6	0,8	49759	251,2	181,3	0,7
2000	58985	314,1	252,1	0,8	55885	281,3	184,2	0,7
2001	58761	313,1	247,2	0,8	55946	281,5	182,6	0,7
2002	58387	315,3	243,2	0,9	56827	288,2	183,3	0,7
2003	62267	336,7	255,0	0,8	58877	298,8	187,5	0,7
2004	62442	337,9	252,0	0,8	58858	298,7	183,3	0,7
2005	63984	346,6	253,6	0,8	61688	313,1	191,8	0,6
2006	64092	347,6	249,8	0,8	61927	314,4	189,5	0,6
2007	64288	349,1	245,5	0,8	64595	327,9	195,8	0,6
2008	65477	355,7	245,8	0,8	65586	332,8	197,2	0,6
2009	68854	373,7	254,2	0,8	69179	350,6	205,4	0,6
2010	70024	375,5	251,0	0,7	70540	355,0	205,0	0,6
2011	71786	384,9	251,5	0,7	72550	365,0	207,3	0,6
2012	76362	409,4	261,8	0,7	76493	384,7	214,3	0,5
2013	78236	419,8	262,5	1,5	78251	393,9	217,2	1,9

Tabela 6.4. Zachorowania na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn według częstości występowania w Polsce w 2013 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane

Table 6.4. The leading sites of new registered cancer in males by frequency – Poland 2013. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna <i>Absolute number</i>	Odsetek <i>Percentage</i>	Współczynnik surowy <i>Crude rate</i>	Współczynnik standaryzowany <i>Standardized rate</i>	Umiejscowienie <i>Site</i>
			Per 100 000		
C34	14609	18,67	78,4	48,1	Płuco / <i>Lung</i>
C61	12162	15,55	65,3	39,2	Gruzoł krokowy / <i>Prostate</i>
C44	6343	8,11	34,0	19,8	Inne nowotwory złośliwe skóry / <i>Other skin cancers</i>
C67	5390	6,89	28,9	17,2	Pęcherz moczowy / <i>Urinary bladder</i>
C18	5181	6,62	27,8	16,7	Okrężnica / <i>Colon</i>
C20	3545	4,53	19,0	11,7	Odbytnica / <i>Rectum</i>
C16	3531	4,51	18,9	11,4	Żołądek / <i>Stomach</i>
C64	3111	3,98	16,7	10,8	Nerka / <i>Kidney</i>
C32	1913	2,45	10,3	6,5	Krtąń / <i>Larynx</i>
C25	1798	2,30	9,6	6,0	Trzustka / <i>Pancreas</i>
C71	1495	1,91	8,0	6,1	Mózg / <i>Brain</i>
C43	1414	1,81	7,6	4,9	Czerniak skóry / <i>Melanoma of skin</i>
C91	1257	1,61	6,7	5,0	Białaczka limfatyczna / <i>Lymphatic leukemia</i>
C62	1155	1,48	6,2	5,3	Jądro / <i>Testis</i>
C15	1056	1,35	5,7	3,6	Przełyk / <i>Oesophagus</i>
C80	958	1,22	5,1	3,1	Umiejscowienie pierwotne nieznane / <i>Unknown primary site</i>
C22	847	1,08	4,5	2,9	Wątroba / <i>Liver</i>
C83	841	1,07	4,5	3,1	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / <i>Non-Hodgkin diffuse lymphomas</i>
C19	735	0,94	3,9	2,4	Zgięcie esiczo-odbytnicze / <i>Rectosigmoid junction</i>
C90	708	0,90	3,8	2,3	Szpiczak mnogi / <i>Multiple myeloma</i>
C92	624	0,80	3,3	2,3	Białaczka szpikowa / <i>Myeloid leukemia</i>
D09	481	0,61	2,6	1,6	Rak in situ innych i nieokreślonych umiejscowień / <i>In situ cancer of other and unspecified sites</i>
C78	477	0,61	2,6	1,5	Wtórne umiejscowienie układu oddechowego i trawiennego / <i>Secondary site of respiratory and digestive systems</i>
C73	468	0,60	2,5	1,8	Tarczycza / <i>Thyroid gland</i>
C79	414	0,53	2,2	1,4	Wtórny nowotwór innych umiejscowień / <i>Secondary tumor of other sites</i>
C09	393	0,50	2,1	1,4	Migdałek / <i>Tonsil</i>
C85	381	0,49	2,0	1,4	Inne chłoniaki nieziarnicze / <i>Other Non-Hodgkin lymphomas</i>
C49	373	0,48	2,0	1,5	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / <i>Connective, subcutaneous and other soft tissues</i>
C81	369	0,47	2,0	1,8	Choroba Hodgkina / <i>Hodgkin disease</i>
C02	337	0,43	1,8	1,2	Inne niedokładnie określone części języka / <i>Other and unspecified parts of tongue</i>
C24	296	0,38	1,6	0,9	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / <i>Other and unspecified parts of bile ducts</i>
C04	273	0,35	1,5	1,0	Dno jamy ustnej / <i>Floor of mouth</i>
C13	273	0,35	1,5	1,0	Część krtaniowa gardła / <i>Hypopharynx</i>
C00	270	0,35	1,4	0,8	Warga / <i>Lip</i>
C60	258	0,33	1,4	0,8	Prącie / <i>Penis</i>
C10	244	0,31	1,3	0,9	Część ustna gardła / <i>Oropharynx</i>
C76	223	0,29	1,2	0,8	Umiejscowienie niedokładnie określone / <i>Other ill-defined sites</i>
C45	210	0,27	1,1	0,7	Międzybłoniak / <i>Mesothelioma</i>
C23	205	0,26	1,1	0,7	Pęcherzyk żółciowy / <i>Gallbladder</i>
C01	172	0,22	0,9	0,6	Nasada języka / <i>Base of tongue</i>
C82	171	0,22	0,9	0,6	Chłoniak nieziarniczy guzkowy / <i>Non-Hodgkin lymphoma nodular</i>
C07	162	0,21	0,9	0,5	Ślinianka przyuszna / <i>Parotid gland</i>
C77	151	0,19	0,8	0,5	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych / <i>Secondary lymph nodes, NOS</i>

Tabela 6.5. Zachorowania na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet według częstości występowania w Polsce w 2013 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane

Table 6.5. The leading sites of new registered cancer in females by frequency – Poland 2013. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna <i>Absolute number</i>	Odsetek <i>Percentage</i>	Współczynnik surowy <i>Crude rate</i>	Współczynnik standaryzowany <i>Standardized rate</i>	Umiejscowienie <i>Site</i>
			Per 100 000		
C50	17142	21,9	86,3	51,8	Sutek / <i>Breast</i>
C34	6915	8,8	34,8	18,2	Płuco / <i>Lung</i>
C44	6853	8,8	34,5	15,3	Inne nowotwory złośliwe skóry / <i>Other skin cancers</i>
C54	5706	7,3	28,7	15,6	Trzon macicy / <i>Corpus uteri</i>
C18	4820	6,2	24,3	11,3	Określona / <i>Colon</i>
C56	3639	4,7	18,3	11,0	Jajnik / <i>Ovary</i>
C53	2909	3,7	14,6	9,3	Szyjka macicy / <i>Cervix uteri</i>
C20	2353	3,0	11,8	5,7	Odbytnica / <i>Rectum</i>
C73	2280	2,9	11,5	8,4	Tarczyca / <i>Thyroid gland</i>
C64	2032	2,6	10,2	5,7	Nerka / <i>Kidney</i>
C16	1871	2,4	9,4	4,5	Żołądek / <i>Stomach</i>
C25	1743	2,2	8,8	4,1	Trzustka / <i>Pancreas</i>
C43	1613	2,1	8,1	4,8	Czerniak skóry / <i>Melanoma of skin</i>
C67	1575	2,0	7,9	3,8	Pęcherz moczowy / <i>Urinary bladder</i>
C71	1330	1,7	6,7	4,5	Mózg / <i>Brain</i>
C80	1005	1,3	5,1	2,2	Umiejscowienie pierwotne nieznane / <i>Unknown primary site</i>
C91	977	1,2	4,9	3,1	Białaczka limfatyczna / <i>Lymphatic leukemia</i>
D05	886	1,1	4,5	2,9	Rak in situ sutka / <i>Breast cancer in situ</i>
C90	796	1,0	4,0	1,9	Szpiczak mnogi / <i>Multiple myeloma</i>
C83	757	1,0	3,8	2,0	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / <i>Non-Hodgkin diffuse lymphomas</i>
D06	755	1,0	3,8	3,2	Rak in situ szyjki macicy / <i>Cervical cancer in situ</i>
C23	727	0,9	3,7	1,6	Pęcherzyk żółciowy / <i>Gallbladder</i>
C22	658	0,8	3,3	1,6	Wątroba / <i>Liver</i>
C92	571	0,7	2,9	1,7	Białaczka szpikowa / <i>Myeloid leukemia</i>
C19	546	0,7	2,7	1,3	Zgięcie esiczo-odbytnicze / <i>Rectosigmoid junction</i>
C78	493	0,6	2,5	1,0	Wtórne umiejscowienie układu oddechowego i trawiennego / <i>Secondary site of respiratory and digestive systems</i>
C51	490	0,6	2,5	1,1	Srom / <i>Vulva</i>
C81	373	0,5	1,9	1,8	Choroba Hodgkina / <i>Hodgkin disease</i>
C24	371	0,5	1,9	0,8	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / <i>Other and unspecified parts of bile ducts</i>
C49	334	0,4	1,7	1,2	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / <i>Connective, subcutaneous and other soft tissues</i>
C76	327	0,4	1,6	0,8	Umiejscowienie niedokładnie określone / <i>Other ill-defined sites</i>
C85	323	0,4	1,6	0,9	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych / <i>Non-Hodgkin lymphomas, NOS</i>
C32	321	0,4	1,6	0,9	Krtień / <i>Larynx</i>
C79	312	0,4	1,6	0,7	Wtórny nowotwór innych umiejscowień / <i>Secondary tumor of other sites</i>
C15	292	0,4	1,5	0,7	Przełyk / <i>Oesophagus</i>
D04	223	0,3	1,1	0,4	Rak in situ skóry / <i>Skin cancer in situ</i>
C82	214	0,3	1,1	0,6	Chłoniak nieziarniczy guzkowy / <i>Non-Hodgkin lymphoma nodular</i>
C21	183	0,2	0,9	0,5	Odbyt / <i>Anus</i>
C09	150	0,2	0,8	0,5	Migdałek / <i>Tonsil</i>
D09	145	0,2	0,7	0,4	Rak in situ innych umiejscowień / <i>carcinoma in situ of other and unspecified sites</i>
C52	136	0,2	0,7	0,3	Pochwa / <i>Vagina</i>
C07	134	0,2	0,7	0,4	Ślinianka przyuszna / <i>Parotid gland</i>
C02	134	0,2	0,7	0,4	Inne niedokładnie określone części języka / <i>Other and unspecified parts of tongue</i>

Tabela 6.6. Zachorowalność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u mężczyzn w Polsce w 2013**Table 6.6.** Cancer incidence by main cancer groups, males, Poland 2013

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ-system	M.Kl.Ch.-10 ICD-10	Site
		Per 100000					
Nowotwory złośliwe ogółem	78236	419,85	262,47	100	--	C00–C97, D00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	71893	385,81	242,66		--	C00–C97, D00–D09 bez C44	All cancers but skin
Nowotwory wargi, jamy ustnej i gardła	2860	15,35	9,98	3,7	--	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Nowotwory narządów trawiennych	17515	93,99	57,32	22,4	100,0	C15–C26	Digestive organs
Nowotwory jelita grubego	9548	51,24	31,08	12,2	54,5	C18–C21	Colorectal cancers
Nowotwory narządów oddechowych i klatki piersiowej	16831	90,32	55,64	21,5	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
Nowotwory narządów oddechowych	16682	89,52	55,10	21,3	99,1	C30–C34	Respiratory organs
Nowotwory klatki piersiowej	149	0,80	0,53	0,2	0,9	C37–C39	Intrathoracic organs
Nowotwory kości i chrząstki stawowej	176	0,94	0,83	0,2	--	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	7757	41,63	24,73	9,9	100,0	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
Czerniak	1414	7,59	4,92	1,8	18,2	C43	Melanoma
Nowotwory międzybłonna i tkanek miękkich	710	3,81	2,78	0,9	--	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Nowotwory męskich narządów płciowych	13593	72,95	45,38	17,4	100,0	C60–C63	Male genital organs
Nowotwory gruczołu krokowego	12162	65,27	39,19	15,5	89,5	C61	Prostate
Nowotwory układu moczowego	8719	46,79	28,67	11,1	--	C64–C68	Urinary tract
Nowotwory oka, mózgu i innych części centralnego systemu nerwowego	1709	9,17	6,99	2,2	--	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Nowotwory tarczycy i innych gruczołów wydzielania wewnętrznego	579	3,11	2,33	0,7	--	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2223	11,93	7,28	2,8	--	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Nowotwory tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	4687	25,15	17,66	6,0	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
Choroba Hodgkina	369	1,98	1,79	0,5	7,9	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	1572	8,44	5,74	2,0	33,5	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1991	10,68	7,67	2,5	42,5	C91–C95	Leukemias
Nowotwory in situ	732	3,93	2,40	0,9	--	D00–D09	In situ neoplasms

Tabela 6.7. Zachorowalność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u kobiet w Polsce w 2013**Table 6.7.** Cancer incidence by main cancer groups, females, Poland 2013

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M.KI.Ch.-10 ICD-10	Site
		Per 100000					
Nowotwory złośliwe ogółem	78251	393,9	217,2	100	--	C00–C97, D00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	71398	359,4	201,9	91,2	--	C00–C97, D00–D09 bez C44	All cancers but skin
Nowotwory wargi, jamy ustnej i gardła	1115	5,6	3,1	1,4	--	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Nowotwory narządów trawiennych	13800	69,5	32,6	17,6	100,0	C15–C26	Digestive organs
Nowotwory jelita grubego	7902	39,8	18,8	10,1	57,3	C18–C21	Colorectal cancers
Nowotwory narządów oddechowych i klatki piersiowej	7473	37,6	19,8	9,6	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
Nowotwory narządów oddechowych	7349	37,0	19,5	9,4	98,3	C30–C34	Respiratory organs
Nowotwory klatki piersiowej	124	0,6	0,3	0,2	1,7	C37–C39	Intrathoracic organs
Nowotwory kości i chrząstki stawowej	130	0,7	0,6	0,2	--	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i nnne nowotwory złośliwe skóry	8466	42,6	20,1	10,8	100,0	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
Czerniak	1613	8,1	4,8	2,1	19,1	C43	Malanoma
Nowotwory międzybłonka i tkanek miękkich	617	3,1	2,1	0,8	--	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Nowotwory piersi żeńskiej	17142	86,3	51,8	21,9	--	C50	Breast
Nowotwory żeńskich narządów płciowych	13086	65,9	37,8	16,7	100,0	C51–C58	Female genital organs
Nowotwory macicy	8615	43,4	24,9	11,0	65,8	C53–C54	Uterus
Nowotwory układu moczowego	3764	18,9	9,9	4,8	--	C64–C68	Urinary tract
Nowotwory oka, mózgu i innych części centralnego systemu nerwowego	1608	8,1	5,6	2,1	--	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Nowotwory tarczycy i innych gruczołów wydzielania wewnętrznego	2377	12,0	8,8	3,0	--	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2212	11,1	4,9	2,8	--	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Nowotwory tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	4260	21,4	12,8	5,4	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
Choroba Hodgkina	373	1,9	1,8	0,5	8,8	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	1406	7,1	3,9	1,8	33,0	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1643	8,3	5,1	2,1	38,6	C91–C95	Leukemias
Nowotwory in situ	2201	11,1	7,4	2,8	--	D00–D09	In situ neoplasms

Tabela 6.8. Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2013 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania

Table 6.8. Registered new cancer cases by site, males, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	Ogółem	78236	419,8	262,5	100	--
C00	Warga	270	1,4	0,8	0,3	34
C01	Nasada języka	172	0,9	0,6	0,2	40
C02	Inne i nieokreślone części języka	337	1,8	1,2	0,4	30
C03	Dziąsło	73	0,4	0,3	0,1	60
C04	Dno jamy ustnej	273	1,5	1,0	0,3	32
C05	Podniebienie	84	0,5	0,3	0,1	57
C06	Inne i nieokreślone części jamy ustnej	120	0,6	0,4	0,2	50
C07	Ślinianka przyuszna	162	0,9	0,5	0,2	42
C08	Inne i nieokreślone duże gruczoły ślinowe	58	0,3	0,2	0,1	64
C09	Migdałek	393	2,1	1,4	0,5	26
C10	Część ustna gardła	244	1,3	0,9	0,3	36
C11	Część nosowa gardła	136	0,7	0,5	0,2	46
C12	Zachyłek gruszkowaty	121	0,6	0,4	0,2	49
C13	Część krtaniowa gardła	273	1,5	1,0	0,3	33
C14	Inne i bliżej nieokreślone umiejscowienia w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	144	0,8	0,5	0,2	44
C15	Przełyk	1056	5,7	3,6	1,3	15
C16	Żołądek	3531	18,9	11,4	4,5	7
C17	Jelito cienkie	134	0,7	0,5	0,2	47
C18	Jelito grube	5181	27,8	16,7	6,6	5
C19	Zgięcie esiczo-odbytnicze	735	3,9	2,4	0,9	19
C20	Odbytnica	3545	19,0	11,7	4,5	6
C21	Odbyt i kanał odbytu	87	0,5	0,3	0,1	56
C22	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe	847	4,5	2,9	1,1	17
C23	Pęcherzyk żółciowy	205	1,1	0,7	0,3	39
C24	Inne i nieokreślone części dróg żółciowych	296	1,6	0,9	0,4	31
C25	Trzustka	1798	9,6	6,0	2,3	10
C26	Inne i niedokładnie określone narządy trawienne	100	0,5	0,3	0,1	54
C30	Jama nosowa i ucho środkowe	56	0,3	0,2	0,1	65
C31	Zatoki przynosowe	82	0,4	0,3	0,1	58
C32	Krtąń	1913	10,3	6,5	2,4	9
C33	Tchawica	22	0,1	0,1	0,0	76
C34	Oskrzel i płuco	14609	78,4	48,1	18,7	1
C37	Grasica	26	0,1	0,1	0,0	75
C38	Serce, śródpiersie i opłucna	105	0,6	0,4	0,1	52
C39	Inne i niedokładnie określone części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	18	0,1	0,1	0,0	77
C40	Kości i chrząstki stawowe kończyn	74	0,4	0,4	0,1	59
C41	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	102	0,5	0,4	0,1	53
C43	Czerniak skóry	1414	7,6	4,9	1,8	12
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	6343	34,0	19,8	8,1	3
C45	Międzybłoniak	210	1,1	0,7	0,3	38
C46	Mięsak Kaposiego	26	0,1	0,1	0,0	75
C47	Nerwy obwodowe i autonomiczny układ nerwowy	27	0,1	0,2	0,0	74
C48	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna	74	0,4	0,3	0,1	59
C49	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie	373	2,0	1,5	0,5	28
C50	Sutek	144	0,8	0,5	0,2	44
C60	Prącie	258	1,4	0,8	0,3	35
C61	Gruczoł krokowy	12162	65,3	39,2	15,5	2
C62	Jądro	1155	6,2	5,3	1,5	14
C63	Inne i nieokreślone męskie narządy płciowe	18	0,1	0,1	0,0	77

Tabela 6.8. (cd.) Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2013 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania**Table 6.8. (cont.)** Registered new cancer cases by site, males, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C64	Nerka za wyjątkiem miedniczki nerkowej	3111	16,7	10,8	4,0	8
C65	Miedniczka nerkowa	133	0,7	0,4	0,2	48
C66	Moczowód	67	0,4	0,2	0,1	63
C67	Pęcherz moczowy	5390	28,9	17,2	6,9	4
C68	Inne i nieokreślone narządy moczowe	18	0,1	0,1	0,0	77
C69	Oko	95	0,5	0,4	0,1	55
C70	Opony	51	0,3	0,2	0,1	67
C71	Mózg	1495	8,0	6,1	1,9	11
C72	Rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i inne części centralnego układu nerwowego	68	0,4	0,3	0,1	62
C73	Tarczycza	468	2,5	1,8	0,6	24
C74	Nadnercza	70	0,4	0,3	0,1	61
C75	Inne gruczoły wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	41	0,2	0,2	0,1	70
C76	Umiejscowienia inne i niedokładnie określone	223	1,2	0,8	0,3	37
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	151	0,8	0,5	0,2	43
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	477	2,6	1,5	0,6	23
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	414	2,2	1,4	0,5	25
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	958	5,1	3,1	1,2	16
C81	Choroba Hodgkina	369	2,0	1,8	0,5	29
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	171	0,9	0,6	0,2	41
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	841	4,5	3,1	1,1	18
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	142	0,8	0,5	0,2	45
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	381	2,0	1,4	0,5	27
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	47	0,3	0,1	0,1	68
C90	Szpiczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	708	3,8	2,3	0,9	20
C91	Białaczka limfatyczna	1257	6,7	5,0	1,6	13
C92	Białaczka szpikowa	624	3,3	2,3	0,8	21
C93	Białaczka monocytowa	28	0,2	0,1	0,0	73
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	45	0,2	0,2	0,1	69
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	37	0,2	0,1	0,0	71
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	37	0,2	0,2	0,0	71
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	1	0,0	0,0	0,0	80
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	18	0,1	0,1	0,0	77
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	18	0,1	0,1	0,0	77
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	29	0,2	0,1	0,0	72
D03	Czerniak <i>in situ</i>	53	0,3	0,2	0,1	66
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	116	0,6	0,4	0,1	51
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	4	0,0	0,0	0,0	79
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	13	0,1	0,0	0,0	78
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	481	2,6	1,6	0,6	22

Tabela 6.9. Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2013 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, odsetek i kolejność występowania

Table 6.9. Registered new cancer cases by site, females, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	Ogółem	78251	393,9	217,2	100,0	
C00	Warga	102	0,5	0,2	0,1	50
C01	Nasada języka	45	0,2	0,1	0,1	70
C02	Inne i nieokreślone części języka	134	0,7	0,4	0,2	42
C03	Dziąsło	57	0,3	0,1	0,1	65
C04	Dno jamy ustnej	95	0,5	0,3	0,1	52
C05	Podniebienie	67	0,3	0,2	0,1	60
C06	Inne i nieokreślone części jamy ustnej	88	0,4	0,2	0,1	54
C07	Ślinianka przyuszna	134	0,7	0,4	0,2	42
C08	Inne i nieokreślone duże gruczoły ślinowe	46	0,2	0,1	0,1	69
C09	Migdałek	150	0,8	0,5	0,2	39
C10	Część ustna gardła	57	0,3	0,2	0,1	65
C11	Część nosowa gardła	60	0,3	0,2	0,1	63
C12	Zachyłek gruszkowaty	10	0,1	0,0	0,0	84
C13	Część krtaniowa gardła	49	0,2	0,2	0,1	68
C14	Inne i bliżej nieokreślone umiejscowienia w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	21	0,1	0,1	0,0	78
C15	Przełyk	292	1,5	0,7	0,4	35
C16	Żołądek	1871	9,4	4,5	2,4	11
C17	Jelito cienkie	126	0,6	0,3	0,2	45
C18	Jelito grube	4820	24,3	11,3	6,2	5
C19	Zgięcie esiczo-odbytnicze	546	2,7	1,3	0,7	25
C20	Odbytnica	2353	11,8	5,7	3,0	8
C21	Odbyt i kanał odbytu	183	0,9	0,5	0,2	38
C22	Wątroba i przewody żółciowe wewnątrzwątrobowe	658	3,3	1,6	0,8	23
C23	Pęcherzyk żółciowy	727	3,7	1,6	0,9	22
C24	Inne i nieokreślone części dróg żółciowych	371	1,9	0,8	0,5	29
C25	Trzustka	1743	8,8	4,1	2,2	12
C26	Inne i niedokładnie określone narządy trawienne	110	0,6	0,2	0,1	49
C30	Jama nosowa i ucho środkowe	58	0,3	0,2	0,1	64
C31	Zatoki przynosowe	45	0,2	0,1	0,1	70
C32	Krtień	321	1,6	0,9	0,4	33
C33	Tchawica	10	0,1	0,0	0,0	84
C34	Oskrzel i płuco	6915	34,8	18,2	8,8	2
C37	Grasica	29	0,1	0,1	0,0	76
C38	Serce, śródpiersie i opłucna	84	0,4	0,2	0,1	56
C39	Inne i niedokładnie określone części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	11	0,1	0,0	0,0	83
C40	Kości i chrząstki stawowe kończyn	53	0,3	0,3	0,1	67
C41	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	77	0,4	0,3	0,1	57
C43	Czerniak skóry	1613	8,1	4,8	2,1	13
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	6853	34,5	15,3	8,8	3
C45	Międzybłoniak	116	0,6	0,3	0,1	47
C46	Mięsak Kaposiego	16	0,1	0,0	0,0	81
C47	Nerwy obwodowe i autonomiczny układ nerwowy	20	0,1	0,1	0,0	79
C48	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna	131	0,7	0,4	0,2	43
C49	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie	334	1,7	1,2	0,4	30
C50	Sutek	17142	86,3	51,8	21,9	1
C51	Srom	490	2,5	1,1	0,6	27
C52	Pochwa	136	0,7	0,3	0,2	41
C53	Szyjka macicy	2909	14,6	9,3	3,7	7
C54	Trzon macicy	5706	28,7	15,6	7,3	4

Tabela 6.9. (cd.) Zachorowania na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2013 rok. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, odsetek i kolejność występowania**Table 6.9. (cont.)** Registered new cancer cases by site, females, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C55	Nieokreślone części macicy	69	0,3	0,2	0,1	59
C56	Jajnik	3639	18,3	11,0	4,7	6
C57	Inne i nieokreślone żeńskie narządy płciowe	124	0,6	0,3	0,2	46
C58	Łożysko	13	0,1	0,1	0,0	82
C64	Nerka z wyjątkiem miedniczki nerkowej	2032	10,2	5,7	2,6	10
C65	Miedniczka nerkowa	96	0,5	0,2	0,1	51
C66	Moczowód	44	0,2	0,1	0,1	71
C67	Pęcherz moczowy	1575	7,9	3,8	2,0	14
C68	Inne i nieokreślone narządy moczowe	17	0,1	0,0	0,0	80
C69	Oko	128	0,6	0,5	0,2	44
C70	Opony	89	0,4	0,3	0,1	53
C71	Mózg	1330	6,7	4,5	1,7	15
C72	Rdzeń kręgowy, nerwy czaszkowe i inne części centralnego układu nerwowego	61	0,3	0,3	0,1	62
C73	Tarczycza	2280	11,5	8,4	2,9	9
C74	Nadnercza	66	0,3	0,3	0,1	61
C75	Inne gruczoły wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	31	0,2	0,1	0,0	75
C76	Umiejscowienia inne i niedokładnie określone	327	1,6	0,8	0,4	31
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	75	0,4	0,2	0,1	58
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	493	2,5	1,0	0,6	26
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	312	1,6	0,7	0,4	34
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	1005	5,1	2,2	1,3	16
C81	Choroba Hodgkina	373	1,9	1,8	0,5	28
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	214	1,1	0,6	0,3	37
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	757	3,8	2,0	1,0	20
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	85	0,4	0,2	0,1	55
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	323	1,6	0,9	0,4	32
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	42	0,2	0,1	0,1	73
C90	Szpczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	796	4,0	1,9	1,0	19
C91	Białaczka limfatyczna	977	4,9	3,1	1,2	17
C92	Białaczka szpikowa	571	2,9	1,7	0,7	24
C93	Białaczka monocytowa	17	0,1	0,1	0,0	80
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	43	0,2	0,1	0,1	72
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	35	0,2	0,1	0,0	74
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	27	0,1	0,1	0,0	77
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	0	0,0	0,0	0,0	87
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	7	0,0	0,0	0,0	85
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	13	0,1	0,0	0,0	82
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	4	0,0	0,0	0,0	86
D03	Czerniak <i>in situ</i>	114	0,6	0,4	0,1	48
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	223	1,1	0,4	0,3	36
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	886	4,5	2,9	1,1	18
D06	Rak <i>in situ</i> błony śluzowej szyjki macicy	755	3,8	3,2	1,0	21
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	54	0,3	0,2	0,1	66
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	145	0,7	0,4	0,2	40

Tabela 6.10. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku

Table 6.10. Registered new cancer cases by site and five-year age groups, males, Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65–69	70–74	75–79	80–84	85+
C00–D09	78236	176	120	100	166	355	541	721	885	1177	1973	4362	9246	13514	13090	10828	10419	6968	3595
C00	270	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	8	21	34	43	39	46	41	33
C01	172	0	0	0	0	0	0	1	3	3	10	19	34	43	24	16	9	6	4
C02	337	0	0	0	0	1	2	2	7	13	24	39	80	68	54	27	13	6	1
C03	73	0	0	0	0	0	0	2	1	6	6	5	10	16	8	8	5	5	1
C04	273	0	1	0	0	0	0	1	4	11	24	56	67	49	30	14	12	3	1
C05	84	0	0	0	0	0	0	0	3	4	2	11	21	23	7	6	6	0	1
C06	120	0	0	0	0	0	1	0	2	2	6	14	18	30	18	11	12	2	4
C07	162	0	0	0	0	2	3	0	4	1	6	13	28	22	22	16	22	9	14
C08	58	0	0	1	0	0	0	0	2	0	2	6	12	12	7	7	2	3	4
C09	393	0	0	0	0	2	1	1	5	9	27	56	94	94	50	28	13	6	7
C10	244	0	1	0	0	0	0	0	2	7	22	29	64	53	37	7	14	7	1
C11	136	0	0	1	3	4	1	4	9	8	15	9	23	22	20	10	5	2	0
C12	121	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	9	29	31	26	8	2	5	3
C13	273	0	0	0	0	0	1	0	1	0	16	39	52	76	42	29	9	4	4
C14	144	0	0	0	0	0	0	0	0	4	10	20	35	36	20	10	6	2	1
C15	1056	0	0	0	0	0	2	1	8	17	40	99	195	234	171	124	94	49	22
C16	3531	0	0	0	1	1	2	12	30	49	93	192	411	630	539	481	515	372	203
C17	134	0	0	0	0	1	1	4	3	2	11	13	19	20	19	15	17	7	2
C18	5181	0	0	0	1	4	14	21	35	70	108	251	495	835	850	819	840	587	251
C19	735	0	0	0	0	1	2	0	5	8	14	44	87	130	134	104	109	77	20
C20	3545	0	0	0	0	3	5	7	17	50	84	205	466	619	644	512	495	283	155
C21	87	0	0	0	0	0	1	1	2	3	2	12	15	15	13	8	4	6	5
C22	847	7	0	1	3	3	3	3	9	12	26	63	121	146	128	115	111	63	33
C23	205	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4	10	16	36	34	27	40	22	14
C24	296	0	0	0	0	0	2	1	1	1	5	27	42	46	36	35	40	35	25
C25	1798	0	0	0	0	0	1	4	8	27	63	115	261	353	288	262	196	140	80
C26	100	0	0	0	0	0	1	0	3	2	4	6	13	16	11	12	13	10	9
C30	56	0	0	0	1	0	0	1	3	1	3	1	8	8	8	9	7	3	3
C31	82	0	0	0	0	0	1	1	0	1	6	11	12	23	10	10	3	2	2
C32	1913	0	0	0	0	0	0	0	2	23	53	197	407	439	346	207	132	75	32
C33	22	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	4	8	3	2	3	1	0
C34	14609	1	0	0	0	4	8	15	27	74	254	862	2021	3038	2800	2114	1888	1094	409
C37	26	0	0	0	0	1	0	2	2	1	2	3	5	2	4	4	0	0	0
C38	105	2	0	2	1	1	1	2	3	0	3	3	9	20	14	17	10	10	7
C39	18	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	1	0	2	4	4	3
C40	74	0	3	5	11	7	4	1	4	0	6	9	8	3	3	2	5	3	0
C41	102	1	1	6	5	4	4	6	2	6	4	5	11	16	11	5	9	4	2
C43	1414	0	0	0	6	18	22	45	65	62	69	107	172	201	165	158	156	108	60
C44	6343	0	0	1	2	7	19	35	49	94	142	241	514	759	876	864	1075	989	676
C45	210	0	0	0	0	0	0	1	1	5	9	16	15	49	43	30	27	10	4
C46	26	0	0	0	0	1	1	1	5	2	1	3	2	1	2	0	4	2	1
C47	27	8	0	0	0	0	3	2	0	2	1	2	1	3	2	0	1	1	1
C48	74	3	0	1	0	0	2	4	0	2	3	6	12	8	8	10	9	4	2
C49	373	9	6	5	7	7	10	20	16	22	23	25	41	41	38	31	33	22	17
C50	144	0	0	0	0	0	0	4	3	3	5	10	15	29	20	19	18	8	10
C60	258	0	0	0	0	0	0	3	6	7	14	13	40	49	33	24	30	25	14

Tabela 6.10. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku**Table 6.10. (cont.)** Registered new cancer cases by site and five-year age groups, males, Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C61	12162	0	0	0	0	0	2	0	2	4	60	269	1002	2104	2616	2226	2076	1194	607
C62	1155	6	1	0	34	131	230	257	202	108	51	37	37	27	14	8	4	5	3
C63	18	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	3	1	1	5	2	1
C64	3111	16	8	2	1	1	7	22	45	68	146	267	465	557	533	377	325	200	71
C65	133	0	0	0	0	0	0	0	1	2	6	4	14	18	27	22	19	14	6
C66	67	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	8	11	9	17	10	6	4
C67	5390	0	0	0	4	4	6	9	24	37	86	229	555	881	920	792	865	651	327
C68	18	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	6	1	3	2	3	0
C69	95	9	2	1	0	1	1	0	2	1	1	9	13	11	13	11	13	5	2
C70	51	0	0	0	0	1	1	3	6	5	1	4	4	4	6	7	4	4	1
C71	1495	27	37	21	17	38	41	61	60	83	79	108	183	240	166	138	103	57	36
C72	68	0	1	0	5	3	1	3	6	2	5	7	4	5	9	8	5	4	0
C73	468	0	1	6	5	11	16	25	27	36	44	32	75	63	56	39	18	13	1
C74	70	9	0	1	1	1	2	1	1	3	4	5	10	7	8	7	1	8	1
C75	41	0	1	1	0	1	1	2	1	2	3	6	3	4	7	3	3	1	2
C76	223	2	0	0	1	2	1	0	2	9	12	13	28	42	29	28	20	21	13
C77	151	0	0	0	1	2	1	1	5	5	6	19	25	36	20	16	7	4	3
C78	477	1	0	0	1	0	0	1	2	4	11	23	43	76	69	54	84	53	55
C79	414	0	0	0	0	0	1	1	1	3	11	29	50	94	64	60	45	37	18
C80	958	0	0	0	0	2	5	5	5	8	23	67	122	166	132	115	125	110	73
C81	369	2	7	14	22	38	41	35	40	28	28	13	21	25	24	17	7	6	1
C82	171	0	0	2	0	1	6	6	5	11	14	23	17	30	12	13	13	8	10
C83	841	6	9	6	6	9	17	25	25	33	36	69	85	117	109	98	101	61	29
C84	142	0	3	2	0	0	3	5	6	3	7	7	26	20	18	11	17	13	1
C85	381	1	0	2	4	10	7	4	16	18	8	27	47	50	54	45	44	33	11
C88	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	11	7	5	6	7	5
C90	708	0	0	0	0	1	1	2	1	11	24	46	90	110	111	112	103	70	26
C91	1257	53	30	14	15	12	8	11	13	29	30	70	131	171	182	161	144	114	69
C92	624	7	3	5	6	10	19	26	26	17	21	40	59	85	91	59	76	48	26
C93	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	5	6	7	2	3
C94	45	1	0	0	0	0	0	1	0	4	1	4	0	11	6	2	5	7	3
C95	37	2	2	0	0	0	0	1	0	2	0	2	2	6	3	3	7	4	3
C96	37	3	3	0	1	0	1	0	1	1	0	1	4	3	4	5	3	4	3
C97	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
D00	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	4	3	2	3	0	0
D01	18	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	1	1	3	0	5	2	2	0
D02	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	4	7	6	3	3	2	1
D03	53	0	0	0	0	1	0	4	3	10	1	5	5	4	4	4	5	4	3
D04	116	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	6	19	12	20	15	22	16
D05	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0
D07	13	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2	2	0	1
D09	481	0	0	0	0	0	3	1	2	7	13	29	68	89	76	64	58	52	19

Tabela 6.11. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku

Tabela 6.11. *Registered new cancer cases by site and five-year age groups, females, Poland 2013*

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-D09	78251	145	94	89	170	318	675	1218	1825	2515	3705	6255	9894	12331	10672	8186	8625	6660	4874
C00	102	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	3	10	12	7	13	11	20	21
C01	45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	7	12	4	7	3	3	4
C02	134	0	0	0	0	0	1	1	4	6	10	9	14	16	23	13	12	12	13
C03	57	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	5	10	8	12	5	8	4	3
C04	95	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	9	18	17	15	9	9	8	5
C05	67	0	0	2	0	0	2	0	3	0	2	5	10	10	15	8	7	1	2
C06	88	0	0	0	0	0	1	1	1	0	5	14	10	10	10	10	11	8	7
C07	134	0	0	2	3	1	4	5	4	3	12	6	12	16	15	14	14	14	9
C08	46	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	13	8	9	2	1	3	4
C09	150	0	0	0	0	0	0	1	1	5	14	12	39	32	25	8	6	3	4
C10	57	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	6	13	13	10	7	4	0	1
C11	60	0	0	0	0	1	1	1	4	4	0	10	9	10	7	2	1	6	4
C12	10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	3	1	1	0	0	0
C13	49	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5	10	11	9	5	3	1	1	3
C14	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4	4	2	1	2	0	3
C15	292	0	0	0	0	0	1	1	4	1	10	21	38	45	45	28	43	32	23
C16	1871	0	0	1	2	3	7	14	20	45	64	73	180	239	232	262	284	239	206
C17	126	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	8	22	26	15	13	20	8	7
C18	4820	0	0	3	3	4	7	30	47	84	108	262	452	642	659	620	775	697	427
C19	546	0	0	0	0	0	2	2	8	6	14	29	58	78	87	82	78	65	37
C20	2353	0	0	0	0	2	3	9	16	37	63	132	272	365	325	309	334	275	211
C21	183	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	22	18	29	37	13	14	18	18
C22	658	5	1	1	0	2	2	0	5	8	15	28	58	92	81	90	114	91	65
C23	727	1	0	0	0	0	1	1	2	4	4	36	73	98	109	96	113	107	82
C24	371	0	0	0	0	0	0	0	1	2	11	12	31	47	55	50	70	47	45
C25	1743	0	0	0	1	1	2	5	11	14	44	71	153	263	252	262	266	220	178
C26	110	0	0	0	0	0	1	0	1	2	2	5	7	10	11	12	17	21	21
C30	58	0	0	0	0	3	1	2	5	2	3	4	6	3	10	0	6	7	6
C31	45	0	0	0	0	0	1	1	1	3	1	4	4	6	4	6	10	2	2
C32	321	0	0	0	0	1	1	1	1	5	8	36	67	73	48	42	22	13	3
C33	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	1	2	2	0	1	0
C34	6915	0	0	0	0	2	6	10	24	56	134	451	1060	1571	1324	853	727	429	268
C37	29	0	0	0	1	1	2	1	0	0	0	4	8	6	2	2	2	0	0
C38	84	0	0	0	1	1	0	1	0	4	2	2	11	16	8	8	10	11	9
C39	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	3	3
C40	53	0	3	6	4	3	3	5	3	4	3	5	3	4	0	4	2	0	1
C41	77	1	0	4	2	6	1	3	3	1	6	5	11	4	5	9	6	8	2
C43	1613	0	0	0	2	21	36	91	106	85	82	124	172	200	169	148	159	134	84
C44	6853	0	0	0	6	13	26	49	79	116	182	291	512	750	803	870	1111	1069	976
C45	116	0	0	0	1	0	2	0	2	6	4	10	17	16	27	8	15	4	4
C46	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	5	5	2
C47	20	6	1	0	0	0	1	1	0	2	1	2	0	0	3	0	1	0	2
C48	131	3	3	0	1	0	0	1	4	3	7	9	25	15	13	12	18	11	6
C49	334	3	2	9	9	6	11	15	17	18	19	24	26	40	48	30	24	16	17
C50	17142	0	0	0	0	4	76	261	553	880	1324	2004	2622	3013	2371	1296	1309	849	580
C51	490	0	0	1	1	1	0	3	2	8	11	22	22	59	56	63	85	94	62
C52	136	0	1	0	0	0	0	1	1	5	1	8	15	16	12	19	25	21	11
C53	2909	0	0	0	0	6	38	96	167	203	246	357	463	463	295	192	181	116	86
C54	5706	0	0	0	0	2	5	9	46	108	225	499	971	1080	956	689	595	346	175

Tabela 6.11. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku**Tabela 6.11. (cont.)** Registered new cancer cases by site and five-year age groups, females, Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C55	69	0	0	0	0	0	1	1	1	2	1	4	9	12	6	5	14	11	2
C56	3639	0	0	2	9	21	47	52	97	159	266	418	551	618	463	312	301	205	118
C57	124	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4	8	17	22	11	18	13	16	10
C58	13	0	0	0	0	0	3	4	1	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0
C64	2032	27	12	0	1	4	7	16	26	41	70	138	214	344	307	286	274	175	90
C65	96	0	0	0	1	0	0	0	1	1	5	4	6	18	20	9	12	16	3
C66	44	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	4	12	5	3	12	4
C67	1575	0	0	0	1	2	1	5	6	10	36	76	207	289	218	213	202	166	143
C68	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	2	2	1	2	5
C69	128	13	1	0	0	1	0	2	6	2	7	9	15	13	16	13	13	7	10
C70	89	0	1	1	0	0	1	2	3	3	6	7	11	10	14	12	5	10	3
C71	1330	27	18	19	18	24	40	48	40	36	74	102	143	182	141	138	135	85	60
C72	61	2	2	1	4	3	3	3	4	1	3	5	7	4	5	5	7	1	1
C73	2280	0	1	6	27	58	135	186	202	206	196	256	277	273	187	119	86	45	20
C74	66	8	1	0	0	2	2	0	1	4	1	1	5	9	10	9	6	7	0
C75	31	0	1	1	1	1	3	0	4	2	4	2	1	2	0	2	5	1	1
C76	327	1	2	1	0	2	0	2	2	7	12	18	32	33	29	31	36	53	66
C77	75	0	0	0	0	0	1	1	1	1	3	8	11	19	6	8	5	7	4
C78	493	0	0	0	0	1	0	1	0	1	7	21	39	41	63	50	77	93	99
C79	312	0	0	0	0	0	0	0	2	4	4	12	35	53	42	45	43	39	33
C80	1005	0	0	0	0	1	1	4	4	11	23	46	84	129	132	117	151	139	163
C81	373	0	3	6	37	63	41	44	34	22	13	15	13	21	16	23	15	6	1
C82	214	0	0	0	0	4	1	2	6	11	14	16	37	32	20	19	28	18	6
C83	757	0	3	4	4	4	12	15	20	17	25	34	70	105	106	102	107	71	58
C84	85	0	0	0	0	1	0	5	3	2	1	4	11	14	15	4	10	10	5
C85	323	1	0	1	5	6	6	4	6	9	11	18	34	38	46	31	40	40	27
C88	42	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	2	11	4	5	7	9	1
C90	796	0	0	0	0	0	4	1	5	11	27	47	89	108	120	110	132	90	52
C91	977	38	35	10	10	7	4	8	10	13	21	36	51	118	135	120	145	128	88
C92	571	7	3	5	11	8	8	14	18	26	30	37	56	60	55	58	70	63	42
C93	17	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3	2	3	1	2	3
C94	43	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4	2	4	7	4	4	5	7	4
C95	35	2	0	0	0	2	1	3	0	0	0	0	2	1	4	2	5	6	7
C96	27	0	0	2	1	0	2	0	2	1	2	0	2	3	4	2	2	2	2
C97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D00	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	0	1	0	0	0
D01	13	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	2	2	2	2	1
D02	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0
D03	114	0	0	0	1	2	3	11	4	8	13	4	12	13	14	9	12	5	3
D04	223	0	0	0	0	0	1	2	3	1	4	6	16	22	20	23	57	41	27
D05	886	0	0	0	0	1	8	18	23	42	60	151	173	176	148	38	31	14	3
D06	755	0	0	0	1	16	90	140	134	107	78	73	55	27	16	10	4	3	1
D07	54	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6	5	9	6	6	9	5	5	2
D09	145	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	9	21	33	25	18	24	6	4

Tabela 6.12. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku

Table 6.12. Registered new cancer cases by site and voivodeships, males, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C00–D09	78236	6380	4442	4451	2035	5588	6643	8423	2204	4386	2083	5339	9688	2820	3142	7534	3078
C00	270	21	5	19	3	8	20	28	9	28	14	19	22	18	16	34	6
C01	172	17	14	12	2	9	13	10	5	13	7	13	12	3	7	19	16
C02	337	34	11	14	9	12	39	50	12	14	10	9	57	19	10	29	8
C03	73	7	2	1	3	7	5	11	1	5	3	4	9	4	2	4	5
C04	273	27	11	18	15	14	15	32	9	15	4	19	46	2	3	28	15
C05	84	6	4	5	2	3	5	6	8	6	3	3	15	1	6	7	4
C06	120	19	5	2	3	5	13	10	1	9	2	2	26	4	5	11	3
C07	162	16	9	9	4	17	14	16	3	5	5	10	20	5	5	19	5
C08	58	2	6	5	2	5	5	5	1	6	3	3	3	3	2	6	1
C09	393	37	21	13	13	29	17	45	12	20	9	38	45	5	16	49	24
C10	244	14	19	15	3	4	24	32	14	19	2	9	42	22	8	13	4
C11	136	11	9	4	3	10	15	20	4	9	3	6	15	2	3	10	12
C12	121	13	10	9	0	8	8	11	0	7	16	6	7	3	12	8	3
C13	273	16	11	10	7	10	15	28	15	13	1	20	60	9	10	26	22
C14	144	12	3	3	11	20	13	21	0	7	6	2	28	3	4	4	7
C15	1056	75	70	48	22	76	68	109	33	54	29	77	168	37	42	104	44
C16	3531	318	211	177	83	240	315	342	92	190	96	233	469	135	151	337	142
C17	134	17	5	15	1	5	9	16	5	14	0	5	18	3	4	12	5
C18	5181	506	317	305	154	303	419	519	162	259	171	325	623	173	186	527	232
C19	735	51	30	39	23	49	54	90	22	48	23	46	77	35	37	71	40
C20	3545	294	217	251	104	232	338	357	102	188	123	178	443	125	117	324	152
C21	87	4	1	2	2	5	4	16	2	8	1	11	17	3	2	5	4
C22	847	105	48	38	24	63	56	69	29	44	29	67	110	21	30	80	34
C23	205	21	12	9	7	10	14	25	4	20	3	13	27	6	10	17	7
C24	296	23	18	14	8	20	16	41	9	15	12	15	49	11	15	26	4
C25	1798	140	93	89	38	137	173	196	48	113	45	109	230	66	48	195	78
C26	100	9	12	3	2	8	15	6	0	7	4	8	14	2	1	4	5
C30	56	3	3	7	0	10	4	3	0	7	1	1	6	2	1	8	0
C31	82	8	5	7	4	10	5	9	2	8	0	4	6	3	4	5	2
C32	1913	152	133	107	39	120	153	197	55	84	69	130	240	74	70	206	84
C33	22	4	1	1	1	2	4	4	1	0	0	1	0	0	1	2	0
C34	14609	1170	1004	784	375	833	1157	1764	407	696	383	949	1852	576	697	1315	647
C37	26	1	1	0	1	0	0	5	2	3	1	4	4	1	1	2	0
C38	105	14	1	6	2	11	6	7	4	12	2	1	16	0	8	9	6
C39	18	2	0	0	0	6	0	2	0	1	1	0	4	1	1	0	0
C40	74	2	4	5	3	6	5	9	1	9	1	2	10	2	6	5	4
C41	102	6	5	6	1	20	4	8	1	11	2	9	12	2	4	7	4
C43	1414	78	59	67	28	102	148	199	48	84	26	91	174	53	38	176	43
C44	6343	519	264	427	128	330	679	609	250	352	91	539	608	240	198	765	344
C45	210	9	8	8	5	1	30	21	6	18	1	24	52	9	6	7	5
C46	26	0	0	0	1	1	5	2	0	1	0	1	4	1	3	7	0
C47	27	0	3	0	1	1	0	5	0	2	2	4	3	2	0	4	0
C48	74	4	7	3	2	7	4	14	2	5	1	1	10	3	3	8	0
C49	373	27	39	24	10	17	35	43	10	26	11	28	44	11	6	24	18
C50	144	10	13	4	6	14	8	18	2	8	5	6	16	4	7	14	9
C60	258	32	13	19	8	16	24	33	7	13	4	21	26	5	6	22	9

Tabela 6.12. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku**Table 6.12. (cont.)** Registered new cancer cases by site and voivodeships, males, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C61	12162	846	534	730	387	939	1011	1409	269	693	379	943	1576	429	483	1125	409
C62	1155	82	79	40	25	85	114	121	30	52	33	78	165	34	36	133	48
C63	18	1	1	2	0	2	0	3	0	2	0	1	1	1	2	1	1
C64	3111	268	180	199	72	224	256	284	95	219	87	210	401	98	115	327	76
C65	133	7	9	6	0	3	9	12	5	10	7	9	31	6	4	15	0
C66	67	4	7	4	2	9	7	6	2	5	1	2	9	1	5	1	2
C67	5390	387	382	311	132	442	509	483	176	314	122	464	587	194	338	382	167
C68	18	2	1	0	1	3	1	2	0	1	0	1	2	0	3	1	0
C69	95	5	7	12	2	6	9	7	3	6	6	10	7	5	1	8	1
C70	51	1	4	1	0	13	5	3	5	3	1	2	1	2	3	4	3
C71	1495	128	86	105	45	123	93	213	51	86	36	59	177	48	59	145	41
C72	68	3	7	5	3	15	4	7	3	5	1	1	3	1	0	8	2
C73	468	24	20	20	11	31	56	54	8	19	14	41	59	23	19	54	15
C74	70	9	5	6	1	4	4	6	2	5	0	2	6	1	2	13	4
C75	41	3	2	1	3	6	1	6	3	7	1	1	0	1	0	5	1
C76	223	18	11	10	12	22	41	11	10	9	10	1	27	4	9	24	4
C77	151	13	6	6	2	18	9	16	2	11	5	1	21	5	8	20	8
C78	477	48	7	32	26	51	60	18	21	10	15	19	60	11	15	59	25
C79	414	47	4	15	12	52	23	32	20	32	12	11	77	8	8	42	19
C80	958	90	109	42	21	90	72	111	10	39	9	82	106	42	37	53	45
C81	369	33	20	23	11	33	26	48	6	16	11	25	39	16	15	24	23
C82	171	4	6	9	6	18	8	27	0	14	5	14	33	2	7	14	4
C83	841	63	45	62	9	55	63	113	21	54	17	64	105	29	27	86	28
C84	142	5	12	6	1	6	6	19	3	11	4	16	21	7	8	11	6
C85	381	37	28	10	13	40	36	36	3	27	16	11	32	24	21	37	10
C88	47	1	1	3	1	14	3	1	1	4	0	4	5	1	0	4	4
C90	708	65	34	37	17	76	66	75	5	46	18	57	74	28	24	69	17
C91	1257	67	52	88	24	275	96	71	21	95	30	63	130	44	44	127	30
C92	624	57	30	34	21	77	41	44	11	63	13	37	69	30	23	60	14
C93	28	1	1	0	0	1	4	6	0	2	0	3	5	0	1	4	0
C94	45	1	4	1	3	9	0	0	1	3	1	4	2	9	2	3	2
C95	37	7	1	2	0	3	3	1	2	3	0	4	4	1	1	3	2
C96	37	2	3	4	1	3	4	3	2	1	1	0	7	0	5	1	0
C97	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
D00	18	5	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	9	1	0	0	0
D01	18	1	0	2	1	0	0	1	0	3	0	1	4	0	0	2	3
D02	29	6	0	5	1	1	2	0	0	2	2	2	7	0	0	1	0
D03	53	5	6	3	1	1	2	15	0	1	1	6	8	0	0	2	2
D04	116	6	0	8	0	5	21	4	10	8	0	16	20	4	0	10	4
D05	4	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
D07	13	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	3	0	1	4	1	0
D09	481	170	0	3	4	17	4	89	3	28	0	4	59	0	0	99	1

Tabela 6.13. Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku**Table 6.13.** Registered new cancer cases by site and voivodeships, females, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C00–D09	78251	6553	4689	4339	1904	5914	6516	9335	2140	3759	1965	5352	9478	2621	2804	7515	3367
C00	102	6	7	9	0	9	10	17	7	6	4	3	5	8	3	6	2
C01	45	1	5	1	4	4	1	6	0	2	2	7	2	0	3	6	1
C02	134	23	11	5	1	9	8	19	7	3	2	6	21	4	4	6	5
C03	57	12	0	2	0	4	8	3	1	4	1	4	7	4	3	2	2
C04	95	5	3	7	4	8	4	8	5	6	1	14	15	1	3	9	2
C05	67	10	5	4	0	10	2	7	3	3	3	4	6	1	2	4	3
C06	88	13	3	4	1	3	7	11	2	5	3	6	15	3	2	8	2
C07	134	10	6	4	3	14	15	13	6	4	2	10	23	4	3	10	7
C08	46	2	4	1	0	3	5	7	0	1	3	3	7	1	3	4	2
C09	150	15	13	5	4	14	11	11	2	3	8	13	19	1	5	23	3
C10	57	3	7	0	3	2	2	5	2	2	0	4	19	2	2	3	1
C11	60	5	4	3	2	4	6	7	1	1	1	6	7	5	3	1	4
C12	10	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0
C13	49	2	1	5	3	4	0	6	1	2	0	5	12	2	0	4	2
C14	21	1	0	2	0	0	0	6	0	1	2	0	2	0	3	1	3
C15	292	20	23	8	5	21	19	35	9	12	12	14	50	6	13	31	14
C16	1871	170	98	109	51	109	154	167	69	97	65	143	259	60	69	175	76
C17	126	14	10	13	2	5	10	10	2	6	3	8	15	6	4	12	6
C18	4820	457	295	270	123	335	375	493	145	227	139	321	630	143	186	473	208
C19	546	32	37	24	14	47	28	82	22	31	13	32	46	18	27	57	36
C20	2353	207	168	122	61	172	213	258	76	121	72	148	296	76	72	203	88
C21	183	14	9	8	4	14	21	37	3	10	3	13	19	3	3	13	9
C22	658	68	59	35	12	53	48	64	20	34	18	35	75	14	33	69	21
C23	727	50	41	51	10	56	71	89	28	40	18	43	73	31	24	80	22
C24	371	42	20	18	9	32	33	41	9	15	9	13	56	18	11	33	12
C25	1743	164	97	115	33	117	150	184	52	112	43	90	224	59	54	174	75
C26	110	6	6	5	1	15	11	4	0	17	7	7	14	2	3	10	2
C30	58	2	4	0	1	11	4	8	0	7	1	3	4	2	1	10	0
C31	45	3	2	5	1	6	4	7	0	1	0	1	7	1	1	6	0
C32	321	26	22	15	8	31	19	26	5	11	9	28	41	11	13	38	18
C33	10	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	2	0	1	0	1
C34	6915	666	540	292	191	442	459	922	157	245	114	513	871	175	286	646	396
C37	29	1	4	1	1	2	1	4	0	0	2	3	2	0	2	6	0
C38	84	6	1	3	0	12	3	13	3	2	2	2	12	0	5	17	3
C39	11	0	1	0	0	7	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0
C40	53	6	3	4	0	5	4	10	0	3	1	3	4	0	3	5	2
C41	77	7	4	5	1	9	1	14	2	8	3	2	7	4	1	7	2
C43	1613	97	50	65	45	128	154	242	51	94	28	124	185	68	45	156	81
C44	6853	527	303	556	162	430	661	685	251	304	122	590	656	272	214	760	360
C45	116	8	6	7	0	8	13	24	0	9	1	5	17	7	2	5	4
C46	16	1	0	0	2	1	0	0	0	3	1	2	1	0	2	3	0
C47	20	1	4	0	0	1	2	5	0	1	1	2	2	0	0	1	0
C48	131	7	7	6	2	12	5	29	6	7	6	7	17	3	5	10	2
C49	334	26	9	13	6	7	32	63	9	19	8	34	42	7	8	38	13
C50	17142	1417	1040	895	437	1303	1358	2315	449	714	469	1059	2013	535	602	1697	839
C51	490	48	28	31	15	45	49	49	10	18	11	30	58	21	19	39	19
C52	136	16	9	13	2	6	10	13	5	8	7	6	16	6	2	12	5
C53	2909	255	180	175	95	178	222	360	73	139	86	219	381	75	112	233	126
C54	5706	433	318	312	139	379	532	745	199	289	156	347	744	197	191	490	235
C55	69	21	1	2	0	7	18	0	1	2	0	3	0	0	3	7	4

Tabela 6.13. (cd.) Liczby zachorowań na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku**Table 6.13. (cont.)** Registered new cancer cases by site and voivodeships, females, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio-pomorskie
C56	3639	275	238	240	87	285	293	390	82	196	102	256	471	128	126	347	123
C57	124	16	6	14	1	10	19	18	2	8	4	2	10	1	5	7	1
C58	13	1	0	2	0	1	0	1	0	0	2	1	3	0	0	1	1
C64	2032	155	139	114	51	193	167	172	58	140	49	147	265	70	89	183	40
C65	96	5	7	3	0	5	6	12	0	10	7	7	19	4	0	9	2
C66	44	6	0	1	0	8	5	6	1	1	0	3	6	2	1	3	1
C67	1575	133	133	94	49	127	149	139	44	72	26	141	190	43	89	102	44
C68	17	3	0	1	0	3	0	2	0	1	1	2	2	1	0	0	1
C69	128	8	15	3	2	5	13	21	6	10	3	10	13	5	2	9	3
C70	89	0	2	4	1	13	6	2	6	10	9	5	1	6	8	9	7
C71	1330	101	79	77	30	114	88	181	30	80	35	68	181	36	58	134	38
C72	61	4	4	3	1	6	3	12	4	6	1	0	9	1	2	4	1
C73	2280	120	110	80	52	125	248	334	31	133	81	205	261	101	86	238	75
C74	66	5	5	3	1	9	3	10	3	6	3	2	7	1	1	6	1
C75	31	1	3	2	1	8	0	4	2	4	1	0	1	0	1	3	0
C76	327	22	10	12	37	36	54	12	21	14	8	3	44	4	7	36	7
C77	75	9	3	2	3	13	2	10	3	2	2	2	6	1	4	6	7
C78	493	60	10	29	10	56	63	30	15	12	21	27	52	18	13	52	25
C79	312	49	7	20	7	29	22	21	6	11	7	5	52	11	8	43	14
C80	1005	125	96	48	1	100	78	120	5	38	7	82	114	42	44	55	50
C81	373	22	22	20	8	31	42	45	3	19	13	21	34	11	17	42	23
C82	214	13	9	17	3	17	11	31	0	11	4	15	40	5	11	18	9
C83	757	55	25	59	15	65	54	90	22	53	16	61	105	26	16	73	22
C84	85	7	9	3	1	4	3	14	3	7	2	3	7	1	9	8	4
C85	323	34	21	9	8	31	35	43	5	16	13	17	26	16	15	25	9
C88	42	2	1	5	2	15	0	1	1	0	1	5	3	0	1	4	1
C90	796	48	38	50	20	109	69	90	14	75	19	44	91	24	31	53	21
C91	977	48	27	52	14	290	62	60	10	47	16	58	99	46	40	89	19
C92	571	43	24	36	29	55	38	63	12	43	9	29	74	20	24	55	17
C93	17	2	2	0	0	3	1	2	0	0	0	3	0	1	0	1	2
C94	43	1	6	1	2	6	0	2	0	3	0	2	0	15	1	3	1
C95	35	4	3	1	1	4	0	8	0	4	1	1	4	0	1	3	0
C96	27	2	3	1	0	2	0	1	0	3	2	1	5	0	0	3	4
C97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D00	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0
D01	13	0	1	1	0	0	0	2	0	2	0	1	2	0	0	3	1
D02	4	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0
D03	114	2	5	6	4	4	8	25	7	0	1	9	23	7	0	7	6
D04	223	10	2	18	0	3	24	18	16	10	1	32	25	12	2	41	9
D05	886	100	69	26	3	18	58	121	23	33	8	47	141	36	21	132	50
D06	755	68	79	50	1	8	123	63	9	21	25	86	70	65	14	64	9
D07	54	6	7	1	0	3	6	7	1	0	1	8	6	2	0	5	1
D09	145	58	0	0	0	4	0	27	0	7	0	4	12	1	0	32	0

Tabela 6.14. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe ogółem (ICD10 C00–D09) w Polsce w 2013 roku

Table 6.14. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from cancer of all sites (ICD-10 C00–D09), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Pomorskie	309,9	1	Pomorskie	266,1
2	Warmińsko-mazurskie	303,7	2	Wielkopolskie	248,3
3	Wielkopolskie	299,1	3	Kujawsko-pomorskie	244,8
4	Kujawsko-pomorskie	281,0	4	Dolnośląskie	222,1
5	Podkarpackie	276,9	5	Łódzkie	222,1
6	Dolnośląskie	275,1	6	Warmińsko-mazurskie	219,7
7	Łódzkie	272,2	7	Małopolskie	214,7
8	Opolskie	269,6	8	Śląskie	214,4
9	Świętokrzyskie	268,3	9	Świętokrzyskie	213,9
10	Lubuskie	267,4	10	Opolskie	213,2
11	Lubelskie	265,0	11	Zachodniopomorskie	209,3
12	Małopolskie	262,5	12	Lubelskie	208,4
13	Śląskie	255,9	13	Lubuskie	205,7
14	Zachodniopomorskie	231,1	14	Podkarpackie	200,4
15	Podlaskie	225,5	15	Mazowieckie	189,0
16	Mazowieckie	205,1	16	Podlaskie	180,6
Polska		262,5	Polska		217,2

Tabela 6.15. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe żołądka (ICD-10 C16) w Polsce w 2013 roku

Table 6.15. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from stomach cancer (ICD-10 C16), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	14,0	1	Pomorskie	6,2
2	Wielkopolskie	13,0	2	Podlaskie	5,5
3	Dolnośląskie	12,9	3	Opolskie	5,3
4	Pomorskie	12,9	4	Warmińsko-mazurskie	5,1
5	Kujawsko-pomorskie	12,7	5	Dolnośląskie	5,0
6	Świętokrzyskie	12,3	6	Wielkopolskie	4,9
7	Śląskie	12,1	7	Śląskie	4,9
8	Małopolskie	12,0	8	Lubuskie	4,6
9	Łódzkie	11,4	9	Lubelskie	4,5
10	Podkarpackie	11,4	10	Kujawsko-pomorskie	4,4
11	Lubuskie	10,8	11	Podkarpackie	4,3
12	Opolskie	10,8	12	Zachodniopomorskie	4,3
13	Lubelskie	10,2	13	Małopolskie	4,1
14	Zachodniopomorskie	10,1	14	Świętokrzyskie	4,0
15	Podlaskie	9,2	15	Łódzkie	3,9
16	Mazowieckie	8,1	16	Mazowieckie	3,0
Polska		11,4	Polska		4,5

Tabela 6.16. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe jelita grubego (ICD-10 C18–C21) w Polsce w 2013 roku

Table 6.16. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from large bowel cancer (ICD-10 C18–C21), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Lubuskie	36,9	1	Kujawsko-pomorskie	22,6
2	Dolnośląskie	36,2	2	Pomorskie	21,9
3	Wielkopolskie	35,4	3	Opolskie	21,6
4	Kujawsko-pomorskie	34,7	4	Wielkopolskie	21,2
5	Lubelskie	34,4	5	Dolnośląskie	20,4
6	Opolskie	33,6	6	Śląskie	20,0
7	Podlaskie	33,1	7	Warmińsko-mazurskie	19,0
8	Warmińsko-mazurskie	32,5	8	Zachodniopomorskie	19,0
9	Zachodniopomorskie	31,7	9	Lubuskie	18,4
10	Pomorskie	31,6	10	Podkarpackie	18,3
11	Małopolskie	31,2	11	Małopolskie	18,1
12	Podkarpackie	30,8	12	Łódzkie	17,8
13	Świętokrzyskie	30,5	13	Podlaskie	17,4
14	Śląskie	29,5	14	Lubelskie	17,0
15	Łódzkie	28,3	15	Świętokrzyskie	16,8
16	Mazowieckie	23,2	16	Mazowieckie	14,8
Polska		31,1	Polska		18,8

Tabela 6.17. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe płuca (ICD-10 C33–C34) w Polsce w 2013 roku

Table 6.17. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from lung cancer (ICD-10 C33–C34), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	66,0	1	Kujawsko-pomorskie	26,3
2	Kujawsko-pomorskie	61,8	2	Pomorskie	24,5
3	Pomorskie	54,4	3	Zachodniopomorskie	23,9
4	Świętokrzyskie	53,4	4	Warmińsko-mazurskie	21,8
5	Wielkopolskie	51,4	5	Dolnośląskie	21,4
6	Dolnośląskie	49,4	6	Wielkopolskie	20,4
7	Opolskie	49,2	7	Lubuskie	19,7
8	Lubuskie	47,9	8	Śląskie	18,6
9	Śląskie	47,8	9	Mazowieckie	17,4
10	Zachodniopomorskie	47,7	10	Łódzkie	15,6
11	Lubelskie	46,4	11	Opolskie	15,5
12	Małopolskie	45,2	12	Małopolskie	14,3
13	Podkarpackie	42,9	13	Lubelskie	13,8
14	Mazowieckie	42,1	14	Świętokrzyskie	13,1
15	Podlaskie	41,3	15	Podkarpackie	12,7
16	Łódzkie	40,0	16	Podlaskie	10,4
Polska		48,1	Polska		18,3

Tabela 6.18. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe sutka i szyjki macicy (ICD10 C50, C53) w Polsce w 2013 roku

Table 6.18. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from breast cancer and cervical cancers (ICD-10 C50, C53), Poland 2013

Sutek Breast			Szyjka macicy Cervix uteri		
1	Wielkopolskie	60,8	1	Pomorskie	12,6
2	Kujawsko-pomorskie	58,0	2	Lubuskie	12,2
3	Pomorskie	56,9	3	Kujawsko-pomorskie	10,8
4	Zachodniopomorskie	55,5	4	Lubelskie	10,2
5	Łódzkie	54,8	5	Warmińsko-mazurskie	9,9
6	Dolnośląskie	54,3	6	Dolnośląskie	9,9
7	Lubuskie	52,8	7	Śląskie	9,8
8	Warmińsko-mazurskie	50,9	8	Podlaskie	9,3
9	Mazowieckie	50,2	9	Zachodniopomorskie	9,2
10	Opolskie	49,0	10	Opolskie	8,8
11	Świętokrzyskie	48,7	11	Wielkopolskie	8,8
12	Śląskie	48,5	12	Mazowieckie	8,3
13	Małopolskie	48,1	13	Małopolskie	8,3
14	Lubelskie	47,7	14	Podkarpackie	8,0
15	Podlaskie	47,1	15	Łódzkie	7,7
16	Podkarpackie	42,6	16	Świętokrzyskie	6,9
Polska		51,8	Polska		9,3

Tabela 6.19. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników zachorowalności na nowotwory złośliwe gruczołu krokowego (ICD10 C61) w Polsce w 2013 roku

Table 6.19. Rank-list of voivodeships by standardized incidence rates from prostate cancer (ICD-10 C61), Poland 2013

Gruczoł krokowy Prostate		
1	Pomorskie	53,3
2	Lubuskie	49,8
3	Warmińsko-mazurskie	46,3
4	Łódzkie	43,5
5	Wielkopolskie	43,1
6	Podkarpackie	41,9
7	Lubelskie	41,1
8	Podlaskie	39,9
9	Śląskie	39,1
10	Małopolskie	38,5
11	Świętokrzyskie	38,0
12	Dolnośląskie	35,6
13	Kujawsko-pomorskie	32,9
14	Opolskie	32,8
15	Mazowieckie	32,8
16	Zachodniopomorskie	30,2
Polska		39,2

Tabela 6.20. Wskaźnik zgony/zachorowania na nowotwory złośliwe według płci i umiejscowień w Polsce w 2013 roku
Table 6.20. Cancer deaths/incidence ratio by sex and site in Poland in 2013

ICD-10	Mężczyźni Males	Kobiety Females	ICD-10	Mężczyźni Males	Kobiety Females	ICD-10	Mężczyźni Males	Kobiety Females
C00	0,29	0,23	C38	1,78	1,37	C73	0,18	0,08
C01	0,83	0,51	C39	2,83	3,27	C74	0,77	0,52
C02	0,61	0,52	C40	0,80	0,96	C75	0,66	0,68
C03	0,25	0,32	C41	1,01	1,16	C76	2,08	1,48
C04	0,92	0,91	C43	0,52	0,41	C77	0,26	0,15
C05	0,62	0,27	C44	0,01	0,02	C78	0,25	0,22
C06	0,61	0,45	C45	0,91	0,82	C79	0,28	0,28
C07	0,57	0,43	C46	0,19	0,25	C80	1,36	1,40
C08	0,71	0,46	C47	0,37	0,30	C81	0,28	0,22
C09	0,57	0,40	C48	1,16	0,81	C82	0,38	0,28
C10	0,80	0,77	C49	0,66	0,60	C83	0,34	0,32
C11	0,69	0,70	C50	0,45	0,34	C84	0,42	0,38
C12	0,25	0,70	C51	–	0,62	C85	1,26	1,21
C13	0,71	0,53	C52	–	0,46	C88	0,51	0,26
C14	1,34	2,14	C53	–	0,57	C90	0,78	0,77
C15	1,09	1,09	C54	–	0,22	C91	0,61	0,55
C16	0,95	1,00	C55	–	3,57	C92	1,06	1,03
C17	0,63	0,78	C56	–	0,72	C93	1,11	2,29
C18	0,74	0,69	C57	–	2,20	C94	0,40	0,37
C19	0,34	0,44	C58	–	0,08	C95	1,35	1,54
C20	0,56	0,58	C60	0,36	–	C96	1,51	2,63
C21	1,37	0,68	C61	0,35	–	D00	0,0	0,0
C22	1,29	1,35	C62	0,11	–	D01	0,1	0,0
C23	0,96	1,15	C63	1,00	–	D02	0,0	0,3
C24	1,18	1,22	C64	0,52	0,48	D03	0,0	0,0
C25	1,32	1,35	C65	0,31	0,32	D04	0,0	0,0
C26	3,28	4,38	C66	0,36	0,36	D05	0,0	0,0
C30	0,38	0,34	C67	0,50	0,46	D06	0,0	0,0
C31	0,62	1,00	C68	2,56	0,82	D07	0,0	0,0
C32	0,71	0,57	C69	0,41	0,41	D09	–	0,0
C33	0,95	0,60	C70	0,31	0,37	–	–	–
C34	1,09	0,96	C71	0,99	1,04	–	–	–
C37	0,31	0,17	C72	0,68	0,57	–	–	–

ROZDZIAŁ 7

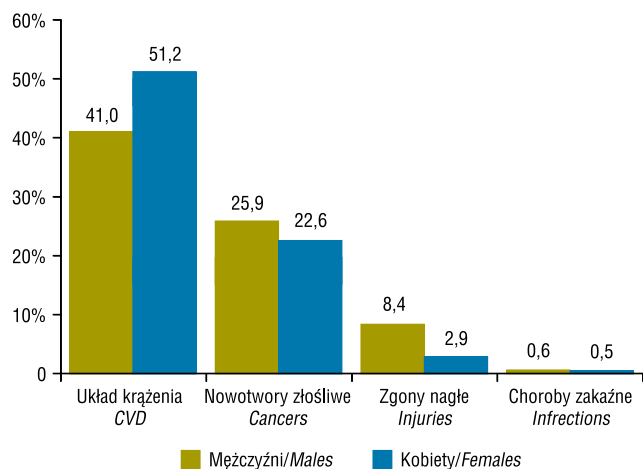
Zgony na nowotwory złośliwe – tabele i rysunki

CHAPTER 7

Cancer mortality – tables and figures

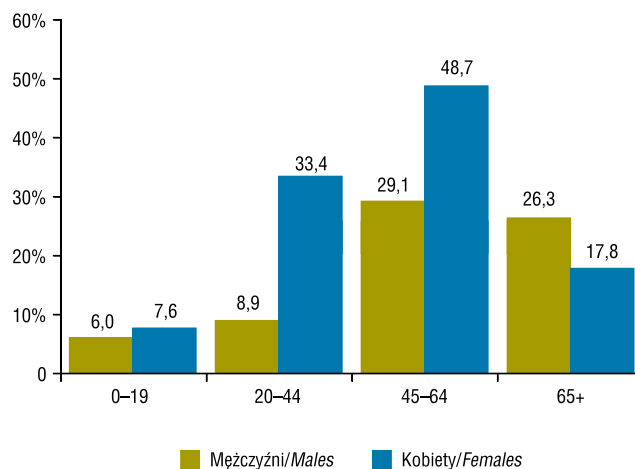
Rysunek 7.1. Struktura umieralności na najczęstsze schorzenia w Polsce w 2013 roku

Figure 7.1. Structure of mortality from the most frequent diseases in Poland in 2013

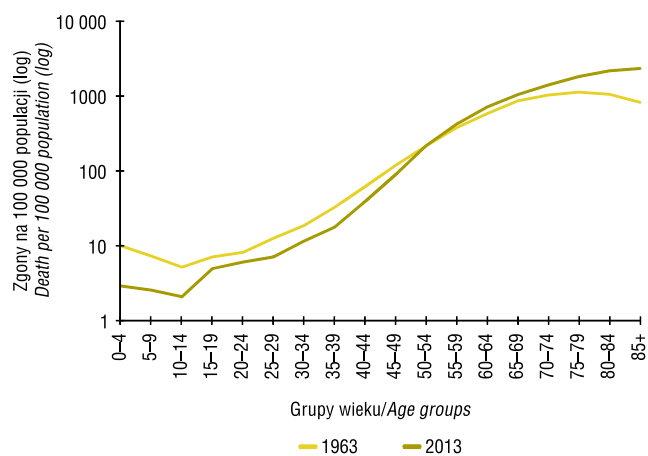
Rysunek 7.2. Udział zgonów na nowotwory złośliwe w zgonach ogółem w grupach wieku w Polsce w 2013 roku

Figure 7.2. Frequency of cancer deaths by sex and age in Poland in 2013

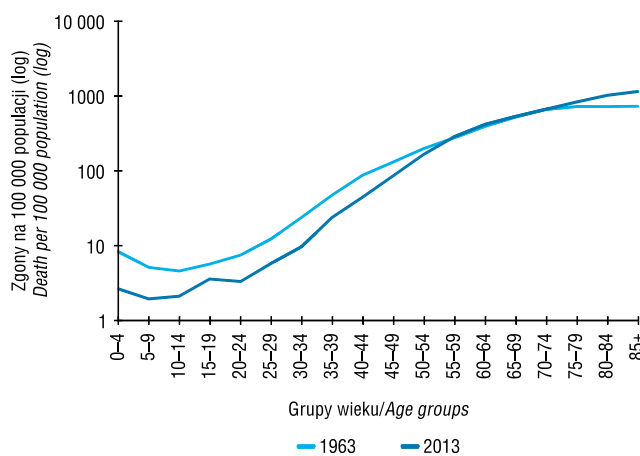
Rysunek 7.3. Umieralność na nowotwory złośliwe u mężczyzn w 5-letnich grupach wieku w Polsce w latach 1963 i 2013

Figure 7.3. Cancer mortality for males by age groups, Poland 1963 and 2013

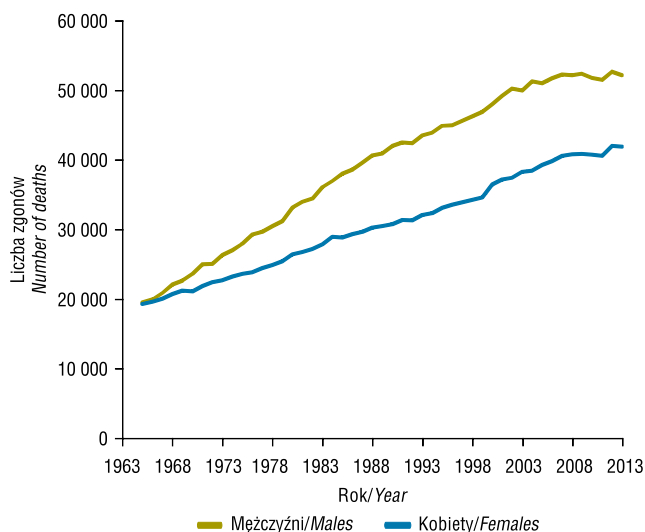
Rysunek 7.4. Umieralność na nowotwory złośliwe u kobiet w 5-letnich grupach wieku w Polsce w latach 1963 i 2013

Figure 7.4. Cancer mortality for females by age groups, Poland 1963 and 2013

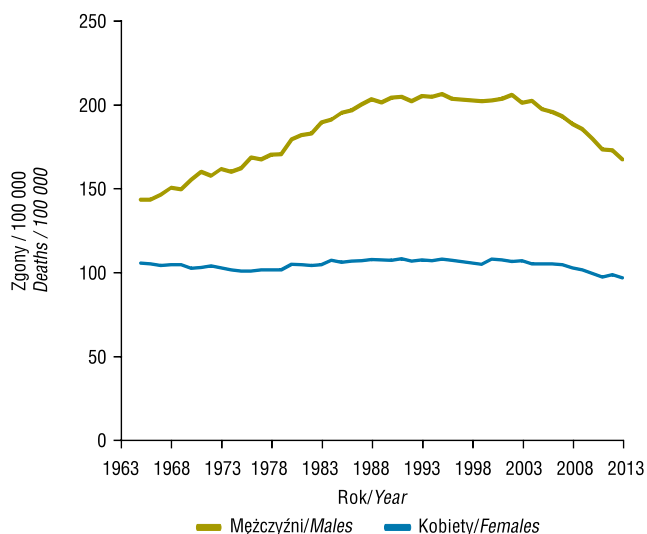
Rysunek 7.5. Liczba zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2013

Figure 7.5. Number of cancer deaths in Poland in 1965–2013

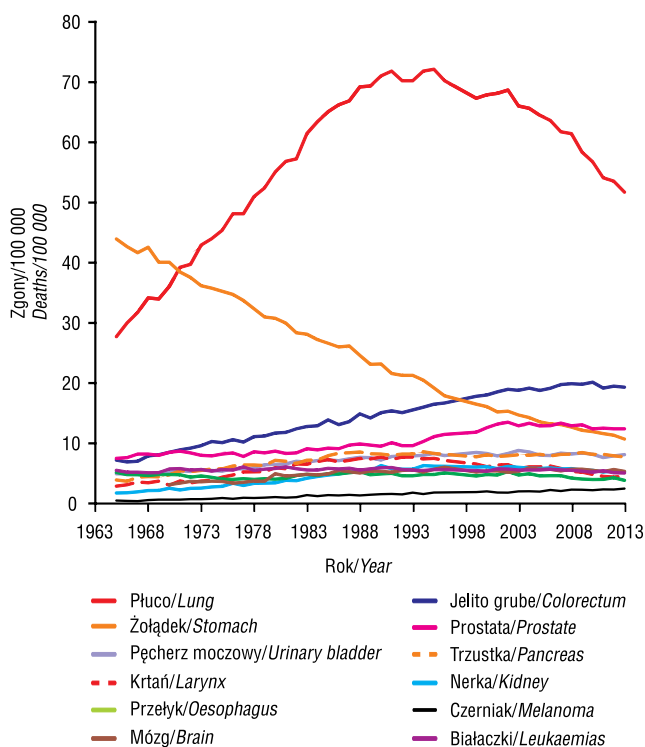
Rysunek 7.6. Standaryzowane współczynniki umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2013

Figure 7.6. Age-standardized mortality rates in Poland in 1965–2013

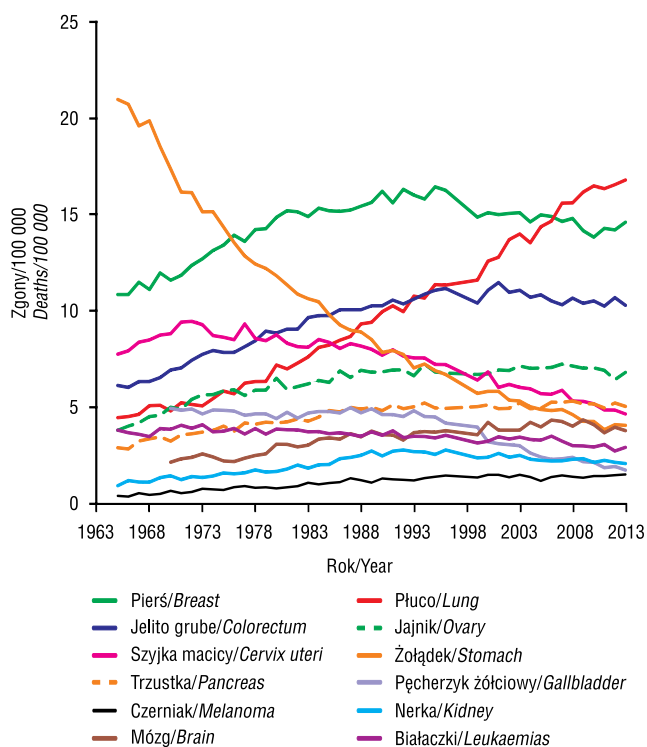
Rysunek 7.7. Umieralność na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w latach 1965–2013

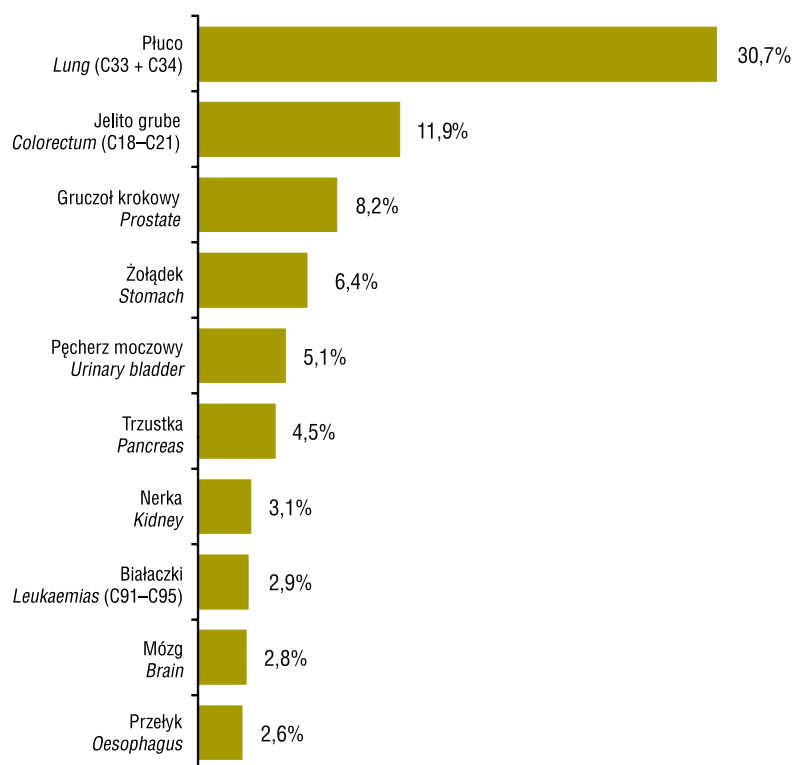
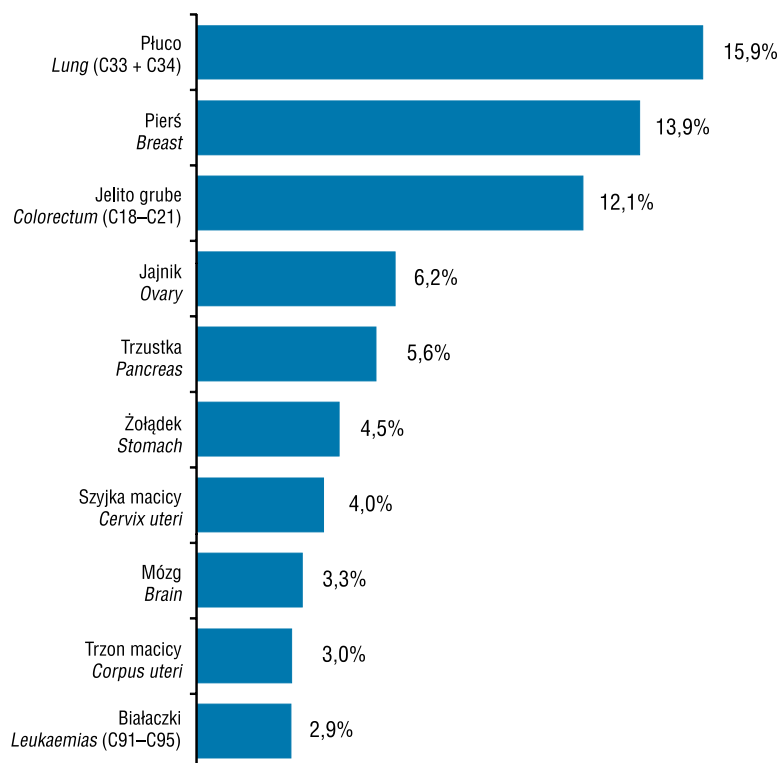
Figure 7.7. Mortality trends of the leading cancer sites for males, Poland 1965–2013

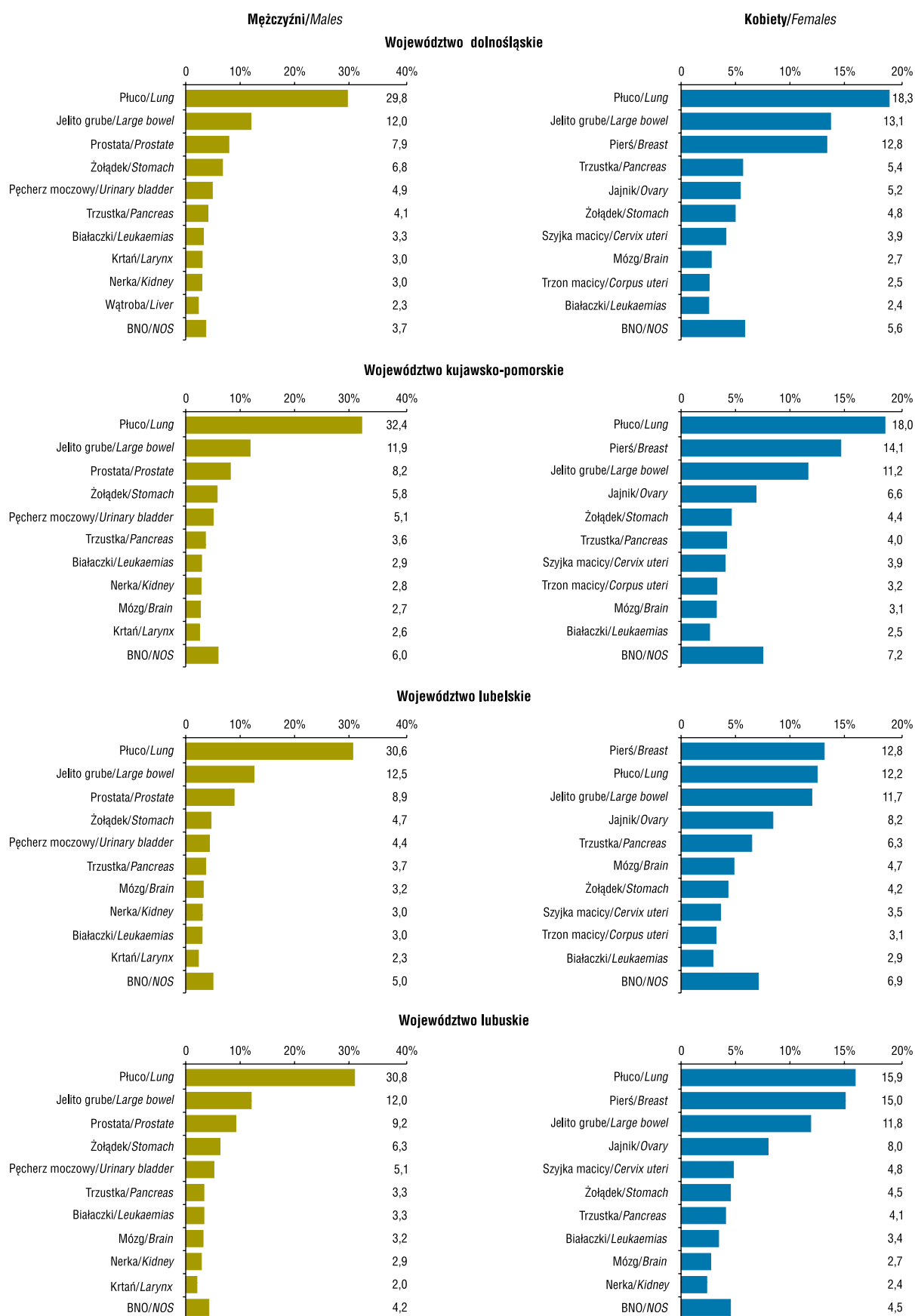

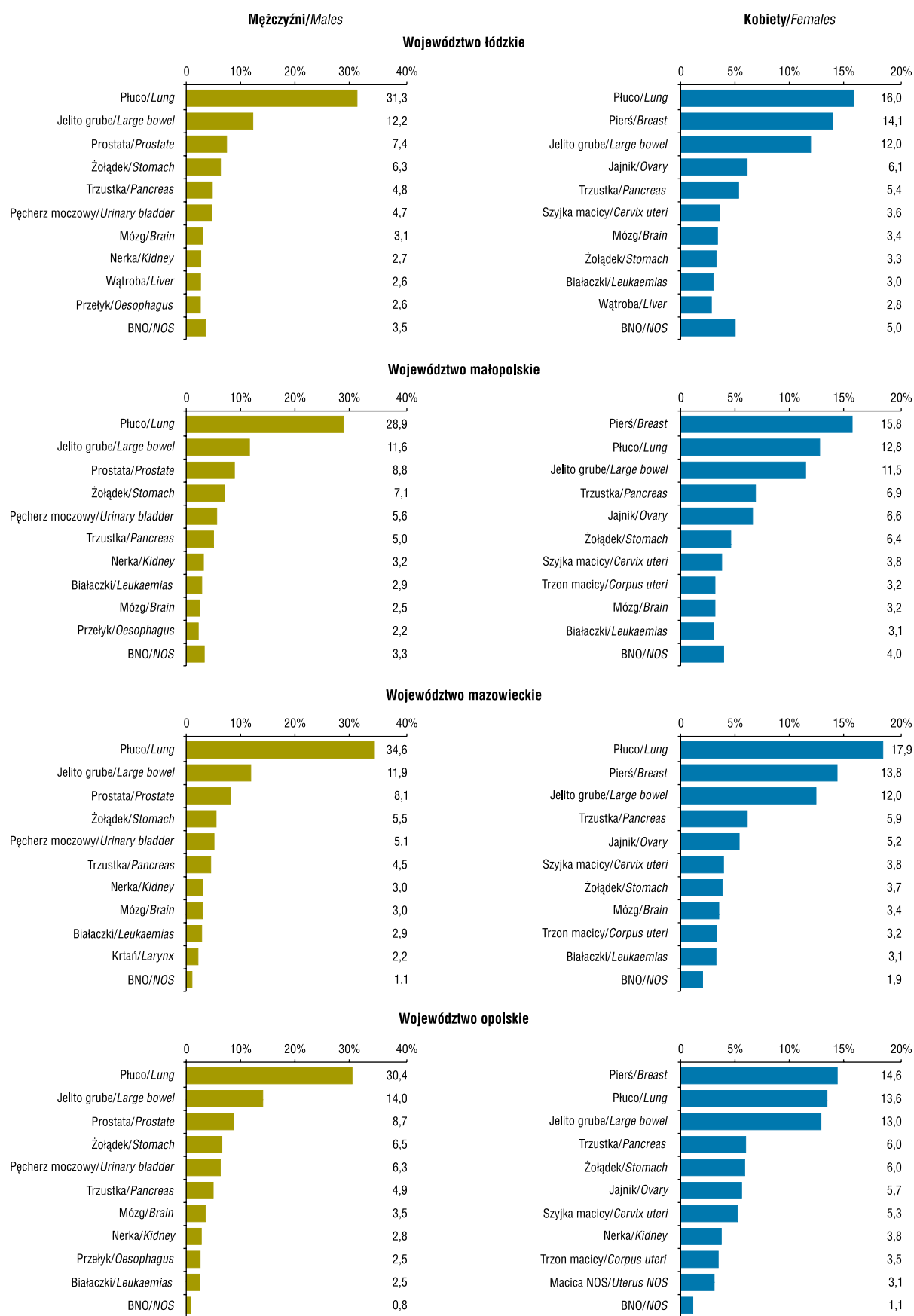
Rysunek 7.8. Umieralność na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce w latach 1965–2013

Figure 7.8. Mortality trends of the leading cancer sites for females, Poland 1965–2013

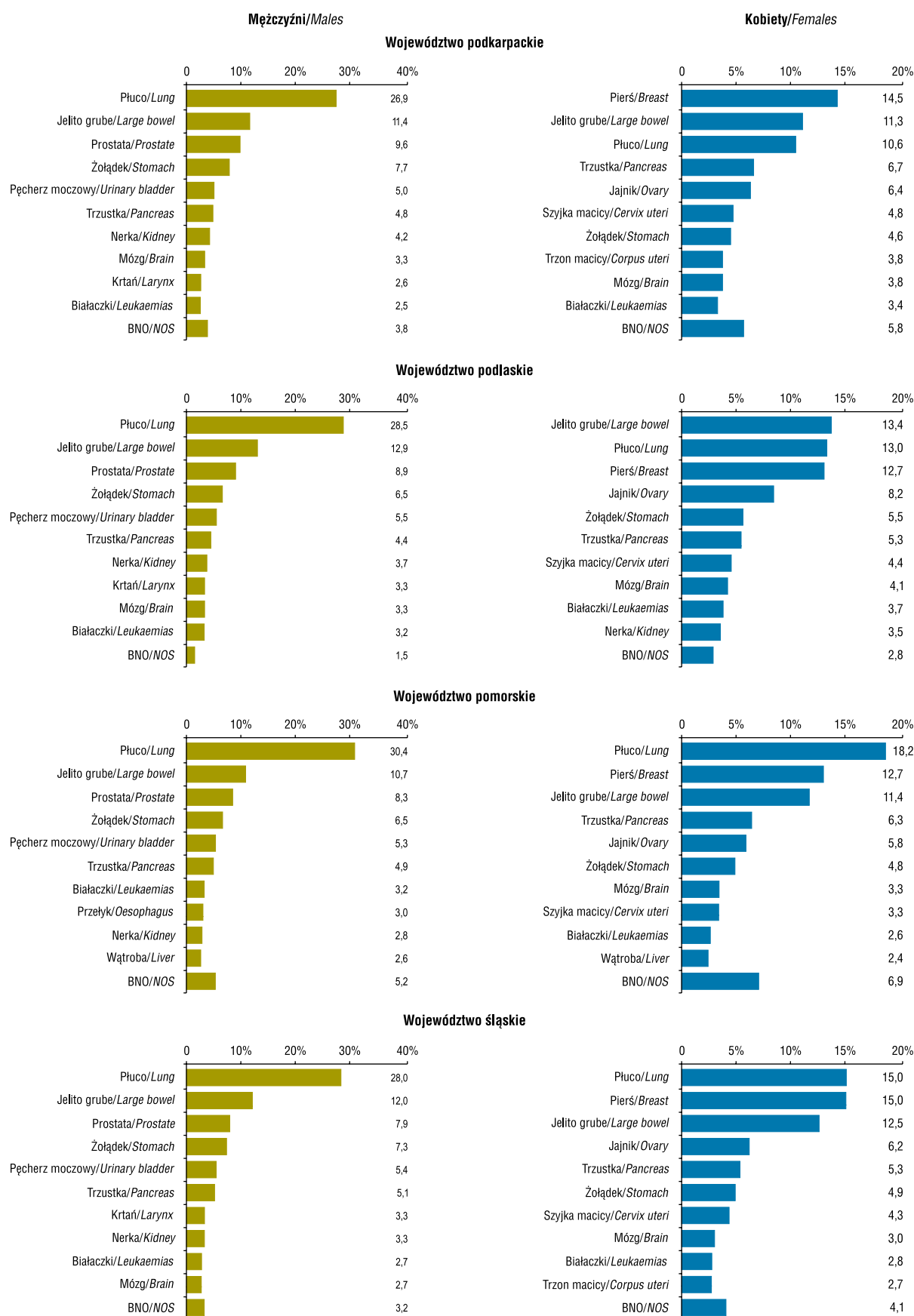

Rysunek 7.9. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn w Polsce w 2013 roku**Figure 7.9.** The structure of cancer deaths in Poland in 2013, males**Rysunek 7.10.** Struktura zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet w Polsce w 2013 roku**Figure 7.10.** The structure of cancer deaths in Poland in 2013, females

Rysunek 7.11. Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw**Figure 7.11.** The structure of cancer deaths in Poland in 2013 by voivodeships

Rysunek 7.11. (cd.) Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw**Figure 7.11. (cont.)** The structure of cancer deaths in Poland in 2013 by voivodeships

Rysunek 7.11. (cd.) Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw
Figure 7.11. (cont.) The structure of cancer deaths in Poland in 2013 by voivodeships

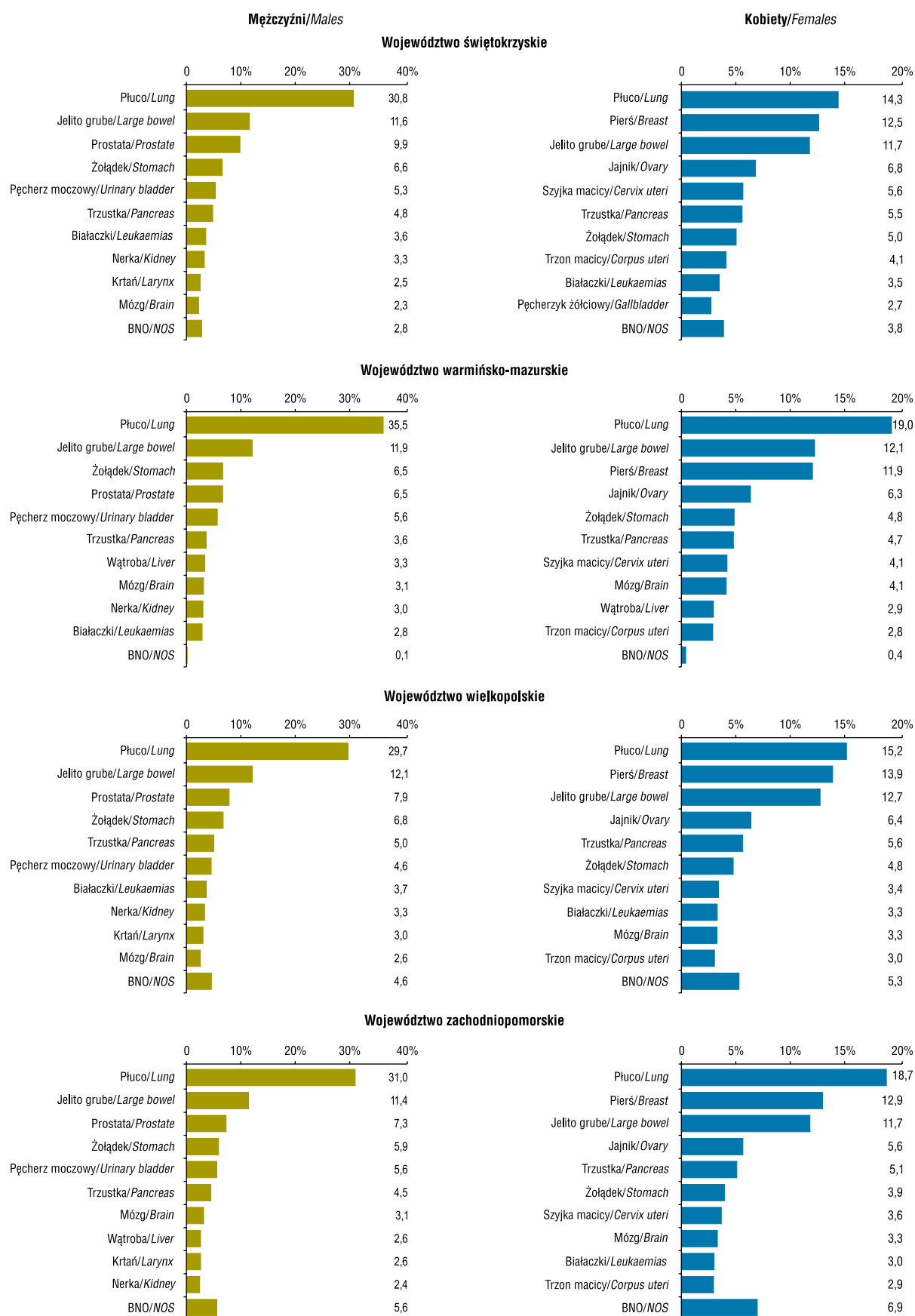
Rysunek 7.11. (cd.) Struktura zgonów na nowotwory złośliwe w Polsce w 2013 roku według województw**Figure 7.11. (cont.)** The structure of cancer deaths in Poland in 2013 by voivodeships

Tabela 7.1. Zgony na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1965–2013. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane**Table 7.1.** Deaths from all cancer sites (ICD-10 C00–D09) in Poland in 1965–2013. Absolute numbers, crude and standardized rates

Rok Year	Mężczyźni Males			Kobiety Females		
	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate
		Per 100 000			Per 100 000	
1965	19600	128,2	143,7	19370	119,5	105,8
1970	23695	150,0	155,4	21193	126,7	102,8
1975	28056	169,5	164,0	23712	135,7	102,1
1980	33182	191,4	179,5	26516	145,4	105,2
1985	38086	209,9	195,3	28894	151,6	106,4
1990	42077	226,5	204,2	30837	157,8	107,4
1995	44926	239,2	206,3	33168	167,4	108,0
2000	48020	255,7	202,8	36539	183,9	108,2
2001	49230	262,3	203,7	37213	187,3	107,7
2002	50273	271,5	205,9	37462	190,0	106,7
2003	49974	270,2	201,3	38331	194,6	107,2
2004	51305	277,6	202,4	38510	195,5	105,3
2005	51051	276,5	197,5	39345	199,7	105,4
2006	51777	280,8	195,7	39855	202,3	105,4
2007	52324	284,1	193,3	40612	206,2	104,8
2008	52219	283,7	188,6	40841	207,2	103,0
2009	52402	284,4	185,6	40895	207,3	101,8
2010	51817	281,0	179,9	40794	206,6	99,7
2011	51554	276,4	173,5	40644	204,5	97,6
2012	52699	282,5	172,9	42041	211,4	98,8
2013	52201	280,1	167,4	41924	211,0	97,0

Tabela 7.2. Zgony na najczęstsze nowotwory złośliwe u mężczyzn według częstości występowania w Polsce w 2013 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane

Table 7.2. Deaths from the leading cancer sites in males by frequency – Poland 2013. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna Absolute number	Odsetek Percentage	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Umiejscowienie Site
			Per 100 000		
C34	15981	30,61	85,76	51,71	Płuco / Lung
C61	4281	8,20	22,97	12,40	Gruzoł krokowy / Prostate
C18	3853	7,38	20,68	11,89	Okrężnica / Colon
C16	3361	6,44	18,04	10,71	Żołądek / Stomach
C67	2686	5,15	14,41	8,10	Pęcherz moczowy / Urinary bladder
C25	2375	4,55	12,75	7,73	Trzustka / Pancreas
C20	1998	3,83	10,72	6,26	Odbytnica / Rectum
C64	1611	3,09	8,65	5,21	Nerka / Kidney
C71	1476	2,83	7,92	5,32	Mózg / Brain
C32	1353	2,59	7,26	4,52	Krtąń / Larynx
C80	1305	2,50	7,00	4,03	Umiejscowienie pierwotne nieznanne / Unknown primary site
C15	1153	2,21	6,19	3,84	Przełyk / Oesophagus
C22	1089	2,09	5,84	3,49	Wątroba / Liver
C91	771	1,48	4,14	2,55	Białaczka limfatyczna / Limphatic leukemia
C43	739	1,42	3,97	2,47	Czerniak skóry / Melanoma of skin
C92	660	1,26	3,54	2,20	Białaczka szpikowa / Myeloid leukemia
C90	552	1,06	2,96	1,73	Szpiczak mnogi / Multiple myeloma
C85	481	0,92	2,58	1,61	Inne chłoniaki nieziarnicze / Other Non-Hodgkin lymphomas
C76	463	0,89	2,48	1,48	Umiejscowień niedokładnie określone / Other ill-defined sites
C24	350	0,67	1,88	1,08	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / Other and unspecified parts of bile ducts
C26	328	0,63	1,76	1,01	Inne niedokładnie określone nowotwory narządów trawiennych / Other and unspecified parts of digeditive system
C83	282	0,54	1,51	0,95	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / Non-Hodgkin diffuse lymphomas
C19	252	0,48	1,35	0,79	Zgięcie esiczo-odbytnicze / Rectosigmoid junction
C04	251	0,48	1,35	0,87	Dno jamy ustnej / Floor of mouth
C49	247	0,47	1,33	0,89	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / Connective, subcutaneous and other soft tissues
C09	225	0,43	1,21	0,77	Migdałek / Tonsil
C02	207	0,40	1,11	0,72	Inne niedokładnie określone części języka / Other and unspecified parts of tongue
C23	197	0,38	1,06	0,62	Pęcherzyk żółciowy / Gallbladder
C10	194	0,37	1,04	0,67	Część ustna gardła / Oropharynx
C13	193	0,37	1,04	0,68	Część krtaniowa gardła / Hypopharynx
C14	193	0,37	1,04	0,66	Inne bliżej nieokreślone nowotwory w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła / Other and unspecified parts of mouth and pharynx
C45	191	0,37	1,02	0,64	Międzybłoniak / Mesothelioma
C38	187	0,36	1,00	0,64	Serce, śródpiersie i opłucna / Heart, mediastinum and pleura
C01	143	0,27	0,77	0,49	Nasada języka / Base of tongue
C62	127	0,24	0,68	0,52	Jądro / Testis
C21	119	0,23	0,64	0,38	Odbyt / Anus
C78	119	0,23	0,64	0,36	Wtórny nowotwór złośliwy układu oddechowego i pokarmowego / Secondary malignant neoplasm of respiratory and digestive organs
C79	116	0,22	0,62	0,38	Wtórny nowotwór złośliwy o innym umiejscowieniu / Secondary malignant neoplasm of other and unspecified sites
C41	103	0,20	0,55	0,36	Kości i chrząstki stawowe o innym i nieokreślonym umiejscowieniu / Other and unspecified sites of bones and articular cartilage
C81	102	0,20	0,55	0,38	Chłoniak Hodgkina / Hodgkin lymphoma

Tabela 7.3. Zgony na najczęstsze nowotwory złośliwe u kobiet według częstości występowania w Polsce w 2013 roku. Liczby bezwzględne, wskaźniki struktury, współczynniki surowe i standaryzowane

Table 7.3. Deaths from the leading cancer sites in females by frequency – Poland 2013. Absolute numbers, percentage, crude and standardized rates

ICD-10	Liczba bezwzględna <i>Absolute number</i>	Odsetek <i>Percentage</i>	Współczynnik surowy <i>Crude rate</i>	Współczynnik standaryzowany <i>Standardized rate</i>	Umiejscowienie <i>Site</i>
			Per 100 000		
C34	6647	15,85	33,46	16,67	Płuco / <i>Lung</i>
C50	5816	13,87	29,27	14,51	Sutek / <i>Breast</i>
C18	3335	7,95	16,79	6,68	Okrężnica / <i>Colon</i>
C56	2603	6,21	13,10	6,77	Jajnik / <i>Ovary</i>
C25	2355	5,62	11,85	5,02	Trzustka / <i>Pancreas</i>
C16	1871	4,46	9,42	4,05	Żołądek / <i>Stomach</i>
C53	1669	3,98	8,40	4,63	Szyjka macicy / <i>Cervix uteri</i>
C80	1404	3,35	7,07	2,56	Umiejscowienie pierwotne nieznanne / <i>Unknown primary site</i>
C71	1386	3,31	6,98	3,77	Mózg / <i>Brain</i>
C20	1376	3,28	6,93	2,79	Odbytnica / <i>Rectum</i>
C54	1243	2,96	6,26	2,75	Trzon macicy / <i>Corpus uteri</i>
C64	973	2,32	4,90	2,08	Nerka / <i>Kidney</i>
C22	891	2,13	4,48	1,81	Wątroba / <i>Liver</i>
C23	835	1,99	4,20	1,74	Pęcherzyk żółciowy / <i>Gallbladder</i>
C67	727	1,73	3,66	1,43	Pęcherz moczowy / <i>Urinary bladder</i>
C43	661	1,58	3,33	1,52	Czerniak skóry / <i>Melanoma of skin</i>
C90	612	1,46	3,08	1,25	Szpiczak mnogi / <i>Multiple myeloma</i>
C92	590	1,41	2,97	1,53	Białaczka szpikowa / <i>Myeloid leukemia</i>
C91	536	1,28	2,70	1,18	Białaczka limfatyczna / <i>Lymphatic leukemia</i>
C76	483	1,15	2,43	1,00	Umiejscowień niedokładnie określone / <i>Other ill-defined sites</i>
C26	482	1,15	2,43	0,87	Inne niedokładnie określone narządy trawienne / <i>Other and unspecified parts of digedtive system</i>
C24	453	1,08	2,28	0,93	Inne niedokładnie określone części dróg żółciowych / <i>Other and unspecified parts of bile ducts</i>
C85	390	0,93	1,96	0,90	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych / <i>Other and unspecified non-Hodgkin lymphomas</i>
C15	318	0,76	1,60	0,74	Przełyk / <i>Oesophagus</i>
C51	303	0,72	1,53	0,55	Srom / <i>Vulva</i>
C57	273	0,65	1,37	0,61	Inne i nieokreślone żeńskie narządy płciowe / <i>Other and unspecified female genital organs</i>
C55	246	0,59	1,24	0,54	Nieokreślona część macicy / <i>Uterus, NOS</i>
C83	240	0,57	1,21	0,58	Chłoniaki nieziarnicze rozlane / <i>Non-Hodgkin diffuse lymphomas</i>
C19	238	0,57	1,20	0,52	Zgięcie esiczo-odbytnicze / <i>Rectosigmoid junction</i>
C49	200	0,48	1,01	0,54	Tkanka łączna i inne tkanki miękkie / <i>Connective, subcutaneous and other soft tissues</i>
C32	183	0,44	0,92	0,48	Krtień / <i>Larynx</i>
C73	181	0,43	0,91	0,39	Tarczycza / <i>Thyroid gland</i>
C21	125	0,30	0,63	0,25	Odbyt / <i>Anus</i>
C38	115	0,27	0,58	0,29	Serce, śródpiersie i opłucna / <i>Heart, mediastinum and pleura</i>
C44	107	0,26	0,54	0,16	Inne nowotwory złośliwe skóry / <i>Other skin cancers</i>
C78	107	0,26	0,54	0,21	Wtórny nowotwór złośliwy układu oddechowego i pokarmowego / / <i>Secondary malignant neoplasm of respiratory and digestive organs</i>
C48	106	0,25	0,53	0,27	Przestrzeń zaotrzewnowa i otrzewna / <i>Retroperitoneum and peritoneum</i>

Tabela 7.4. Umieralność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u mężczyzn w Polsce w 2013 roku**Table 7.4.** Cancer mortality by main cancer groups, males, Poland 2013

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M.Kl.Ch.-10 ICD-10	Site
		Per 100000					
Nowotwory złośliwe ogółem	52201	280,13	167,44	100	--	C00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	52119	279,69	167,20	--	--	C00–D09 bez C44	All cancers but skin
Warga, jama ustna i gardło	1884	10,11	6,45	3,6	--	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Narządy trawienne	15160	81,36	48,06	29,0	100,0	C15–C26	Digestive organs
W tym: Jelito grube	6222	33,39	19,33	11,9	41,0	C18–C21	Colorectal cancers
Układ oddechowy i klatka piersiowa	17673	94,84	57,36	33,9	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
W tym: Narządy oddechowe	17427	93,52	56,53	33,4	98,6	C30–C34	Respiratory organs
Klatka piersiowa	246	1,32	0,83	0,5	1,4	C37–C39	Intrathoracic organs
Kości i chrząstki stawowe	162	0,87	0,63	0,3	--	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	821	4,41	2,70	1,6	--	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
W tym: Czerniak	739	3,97	2,47	1,4	--	C43	Malanoma
Międzyblonek i tkanki miękkie	539	2,89	1,92	1,0	--	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Męskie narządów płciowych	4518	24,25	13,29	8,7	100,0	C60–C63	Male genital organs
W tym: Gruczoł krokowy	4281	22,97	12,40	8,2	94,8	C61	Prostate
Układ moczowy	4408	23,66	13,66	8,4	--	C64–C68	Urinary tract
Oko, mózg i inne części centralnego systemu nerwowego	1577	8,46	5,67	3,0	--	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Tarczycza i inne gruczoły wydzielania wewnętrznego	163	0,87	0,57	0,3	--	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2042	10,96	6,38	3,9	--	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Tkanka limfatyczna, krwiotwórcza i tkanki pokrewne	3151	16,91	10,39	6,0	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
W tym: Choroba Hodgkina	102	0,55	0,38	0,2	3,2	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	943	5,06	3,16	1,8	29,9	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1530	8,21	5,05	2,9	48,6	C91–C95	Leukemias
Nowotwory in situ	3	0,0	0,0	0,0	0,0	D00–D09	Cancer in situ

Tabela 7.5. Umieralność na nowotwory złośliwe według układów narządowych u kobiet w Polsce w 2013**Table 7.5.** Cancer mortality by main cancer groups, females, Poland 2013

Umiejscowienie	Liczby bezwzględne Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	% wszystkich nowotworów % of all cancers	% w grupie narządowej % in organ system	M.KI.Ch.-10 ICD-10	Site
		Per 100000					
Nowotwory złośliwe ogółem	41924	211,0	97,0	100	--	C00–D09	All cancers
Nowotwory złośliwe ogółem bez skóry	41817	210,5	96,8		--	C00–D09 bez C44	All cancers but skin
Warga, jama ustna i gardło	581	2,9	1,4	1,4	--	C00–C14	Lip, oral cavity and pharynx
Narządy trawienne	12377	62,3	25,6	29,5	100,0	C15–C26	Digestive organs
W tym: Jelito grube	5074	25,5	10,2	12,1	41,0	C18–C21	Colorectal cancers
Układ oddechowy i klatka piersiowa	7057	35,5	17,7	16,8	100,0	C30–C39	Respiratory and intrathoracic organs
W tym: Narządy oddechowe	6901	34,7	17,3	16,5	97,8	C30–C34	Respiratory organs
Klatka piersiowa	156	0,8	0,4	0,4	2,2	C37–C39	Intrathoracic organs
Kości i chrząstki stawowe	140	0,7	0,4	0,3	--	C40–C41	Bone and articular cartilage
Czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	768	3,9	1,7	1,8	100,0	C43–C44	Melanoma and other skin cancers
W tym: Czerniak	661	3,3	1,5	1,6	86,1	C43	Melanoma
Międzybłonek i tkanki miękkie	411	2,1	1,1	1,0	--	C45–C49	Mesothelial and soft tissue
Pierś	5816	29,3	14,5	13,9	--	C50	Breast
Żeńskie narządy płciowe	6401	32,2	16,0	15,3	100,0	C51–C58	Female genital organs
W tym: Macica	2912	14,7	7,4	6,9	45,5	C53–C54	Uterus
Układ moczowy	1761	8,9	3,6	4,2	--	C64–C68	Urinary tract
Oko, mózg i inne części centralnego systemu nerwowego	1506	7,6	4,1	3,6	--	C69–C72	Eye, brain and other parts of central nervous system
Tarczycy i inne gruczoły wydzielania wewnętrznego	236	1,2	0,6	0,6	--	C73–C75	Thyroid and other endocrine glands
Nowotwory niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	2091	10,5	4,0	5,0	--	C76–C80	Ill-defined, secondary and unspecified sites
Tkanka limfatyczna, krwiotwórcza i tkanki pokrewne	2733	13,8	6,2	6,5	100,0	C81–C96	Stated or presumed to be primary, of lymphoid, haematopoietic and related tissue
W tym: Choroba Hodgkina	82	0,4	0,2	0,2	3,0	C81	Hodgkin Disease
Chłoniaki nieziarnicze	793	4,0	1,8	1,9	29,0	C82–C85, C96	Non-Hodgkin Diseases
Białaczki	1235	6,2	2,9	2,9	45,2	C91–C95	Leukemias
Nowotwory in situ	5	0,0	0,0	0,0	0,0	D00–D09	Cancer in situ

Tabela 7.6. Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2013. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania

Table 7.6. Deaths from cancers by site, males, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	OGÓŁEM	52201	280,1	167,4	100,0	--
C00	Nowotwory złośliwe wargi	78	0,4	0,2	0,1	44
C01	Nowotwór złośliwy nasady języka	143	0,8	0,5	0,3	33
C02	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych części języka	207	1,1	0,7	0,4	27
C03	Nowotwór złośliwy dziąsła	18	0,1	0,1	0,0	62
C04	Nowotwór złośliwy dna jamy ustnej	251	1,3	0,9	0,5	24
C05	Nowotwór złośliwy podniebienia	52	0,3	0,2	0,1	50
C06	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych części jamy ustnej	73	0,4	0,2	0,1	45
C07	Nowotwór złośliwy ślinianki przyusznej	92	0,5	0,3	0,2	40
C08	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych dużych gruczołów ślinowych	41	0,2	0,1	0,1	54
C09	Nowotwory złośliwe migdałka	225	1,2	0,8	0,4	26
C10	Nowotwór złośliwy części ustnej gardła (oropharynx)	194	1,0	0,7	0,4	29
C11	Nowotwór złośliwy części nosowej gardła (nasopharynx)	94	0,5	0,3	0,2	39
C12	Nowotwór złośliwy zachyłka gruszkowatego	30	0,2	0,1	0,1	58
C13	Nowotwór złośliwy części krtaniowej gardła (hypopharynx)	193	1,0	0,7	0,4	30
C14	Nowotwór złośliwy o innym i bliżej nieokreślonym umiejscowieniu w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	193	1,0	0,7	0,4	30
C15	Nowotwór złośliwy przełyku	1153	6,2	3,8	2,2	12
C16	Nowotwór złośliwy żołądka	3361	18,0	10,7	6,4	4
C17	Nowotwór złośliwy jelita cienkiego	85	0,5	0,3	0,2	42
C18	Nowotwór złośliwy jelita grubego	3853	20,7	11,9	7,4	3
C19	Nowotwór złośliwy zgięcia esiczo-odbytniczego	252	1,4	0,8	0,5	23
C20	Nowotwór złośliwy odbytnicy	1998	10,7	6,3	3,8	7
C21	Nowotwór złośliwy odbytu i kanału odbytu	119	0,6	0,4	0,2	35
C22	Nowotwór złośliwy wątroby i przewodów żółciowych wewnątrzwątrobowych	1089	5,8	3,5	2,1	13
C23	Nowotwór złośliwy pęcherzyka żółciowego	197	1,1	0,6	0,4	28
C24	Nowotwór złośliwy innych i nie określonych części dróg żółciowych	350	1,9	1,1	0,7	20
C25	Nowotwór złośliwy trzustki	2375	12,7	7,7	4,5	6
C26	Nowotwór złośliwy innych i niedokładnie określonych narządów trawiennych	328	1,8	1,0	0,6	21
C30	Nowotwór złośliwy jamy nosowej i ucha środkowego	21	0,1	0,1	0,0	61
C31	Nowotwór złośliwy zatok przynosowych	51	0,3	0,2	0,1	51
C32	Nowotwór złośliwy krtani	1353	7,3	4,5	2,6	10
C33	Nowotwór złośliwy tchawicy	21	0,1	0,1	0,0	61
C34	Nowotwór złośliwy oskrzela i płuca	15981	85,8	51,7	30,6	1
C37	Nowotwór złośliwy grasicy	8	0,0	0,0	0,0	65
C38	Nowotwór złośliwy serca, śródpiersia i opłucnej	187	1,0	0,6	0,4	32
C39	Nowotwór złośliwy innych i niedokładnie określonych części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	51	0,3	0,2	0,1	51
C40	Nowotwór złośliwy kości i chrząstki stawowej kończyn	59	0,3	0,3	0,1	47
C41	Nowotwór złośliwy kości i chrząstki stawowej o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	103	0,6	0,4	0,2	37
C43	Czerniak złośliwy skóry	739	4,0	2,5	1,4	15
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	82	0,4	0,2	0,2	43
C45	Międzybłoniak	191	1,0	0,6	0,4	31
C46	Mięsak Kaposi'ego	5	0,0	0,0	0,0	66
C47	Nowotwory złośliwe nerwów obwodowych i autonomicznego	10	0,1	0,1	0,0	64
C48	Nowotwór złośliwy przestrzeni zaotrzewnowej i otrzewnej	86	0,5	0,3	0,2	41
C49	Nowotwory złośliwe tkanki łącznej i innych tkanek miękkich	247	1,3	0,9	0,5	25
C50	Nowotwór złośliwy sutka	65	0,3	0,2	0,1	46
C60	Nowotwór złośliwy prącia	92	0,5	0,3	0,2	40

Tabela 7.6. (cd.) Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u mężczyzn, Polska 2013. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania

Table 7.6. (cont.) Deaths from cancers by site, males, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C61	Nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	4281	23,0	12,4	8,2	2
C62	Nowotwór złośliwy jądra	127	0,7	0,5	0,2	34
C63	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych męskich narządów płciowych	18	0,1	0,1	0,0	62
C64	Nowotwór złośliwy nerki za wyjątkiem miedniczki nerkowej	1611	8,6	5,2	3,1	8
C65	Nowotwór złośliwy miedniczki nerkowej	41	0,2	0,1	0,1	54
C66	Nowotwór złośliwy moczowodu	24	0,1	0,1	0,0	60
C67	Nowotwór złośliwy pęcherza moczowego	2686	14,4	8,1	5,1	5
C68	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych narządów moczowych	46	0,2	0,1	0,1	53
C69	Nowotwór złośliwy oka	39	0,2	0,1	0,1	55
C70	Nowotwór złośliwy opon	16	0,1	0,1	0,0	63
C71	Nowotwór złośliwy mózgu	1476	7,9	5,3	2,8	9
C72	Nowotwór złośliwy rdzenia kręgowego, nerwów czaszkowych i innych części centralnego systemu nerwowego	46	0,2	0,2	0,1	53
C73	Nowotwór złośliwy tarczycy	82	0,4	0,3	0,2	43
C74	Nowotwór złośliwy nadnerczy	54	0,3	0,2	0,1	49
C75	Nowotwór złośliwy innych gruczołów wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	27	0,1	0,1	0,1	59
C76	Nowotwór złośliwy umiejscowień innych i niedokładnie określonych	463	2,5	1,5	0,9	19
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	39	0,2	0,1	0,1	55
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	119	0,6	0,4	0,2	35
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	116	0,6	0,4	0,2	36
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	1305	7,0	4,0	2,5	11
C81	Choroba Hodgkina	102	0,5	0,4	0,2	38
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	65	0,3	0,2	0,1	46
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	282	1,5	0,9	0,5	22
C84	Obwodowy i skórny chłoniak z komórek T	59	0,3	0,2	0,1	47
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	481	2,6	1,6	0,9	18
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	24	0,1	0,1	0,0	60
C90	Szpiczak mnogi i nowotwory z komórek plazmatycznych	552	3,0	1,7	1,1	17
C91	Białaczka limfatyczna	771	4,1	2,5	1,5	14
C92	Białaczka szpikowa	660	3,5	2,2	1,3	16
C93	Białaczka monocytowa	31	0,2	0,1	0,1	57
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	18	0,1	0,1	0,0	62
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	50	0,3	0,1	0,1	52
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	56	0,3	0,2	0,1	48
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	35	0,2	0,1	0,1	56
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	0	0,0	0,0	0,0	68
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	1	0,0	0,0	0,0	67
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	0	0,0	0,0	0,0	68
D03	Czerniak <i>in situ</i>	0	0,0	0,0	0,0	68
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	1	0,0	0,0	0,0	67
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	0	0,0	0,0	0,0	68
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	0	0,0	0,0	0,0	68
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	1	0,0	0,0	0,0	67

Tabela 7.7. Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2013. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania

Table 7.7. Deaths from cancers by site, females, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C00–D09	OGÓŁEM	41924	211,0	97,0	100,0	--
C00	Nowotwory złośliwe wargi	23	0,1	0,0	0,1	63
C01	Nowotwór złośliwy nasady języka	23	0,1	0,1	0,1	63
C02	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych części języka	70	0,4	0,2	0,2	43
C03	Nowotwór złośliwy dziąsła	18	0,1	0,0	0,0	66
C04	Nowotwór złośliwy dna jamy ustnej	86	0,4	0,2	0,2	40
C05	Nowotwór złośliwy podniebienia	18	0,1	0,0	0,0	66
C06	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych części jamy ustnej	40	0,2	0,1	0,1	54
C07	Nowotwór złośliwy ślinianki przyusznej	58	0,3	0,1	0,1	46
C08	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych dużych gruczołów ślinowych	21	0,1	0,0	0,1	64
C09	Nowotwory złośliwe migdałka	60	0,3	0,2	0,1	45
C10	Nowotwór złośliwy części ustnej gardła (oropharynx)	44	0,2	0,1	0,1	51
C11	Nowotwór złośliwy części nosowej gardła (nasopharynx)	42	0,2	0,1	0,1	52
C12	Nowotwór złośliwy zachyłka gruszkowatego	7	0,0	0,0	0,0	70
C13	Nowotwór złośliwy części krtaniowej gardła (hypopharynx)	26	0,1	0,1	0,1	62
C14	Nowotwór złośliwy o innym i bliżej nieokreślonym umiejscowieniu w obrębie wargi, jamy ustnej i gardła	45	0,2	0,1	0,1	50
C15	Nowotwór złośliwy przełyku	318	1,6	0,7	0,8	24
C16	Nowotwór złośliwy żołądka	1871	9,4	4,0	4,5	6
C17	Nowotwór złośliwy jelita cienkiego	98	0,5	0,2	0,2	37
C18	Nowotwór złośliwy jelita grubego	3335	16,8	6,7	8,0	3
C19	Nowotwór złośliwy zgięcia esiczo-odbytniczego	238	1,2	0,5	0,6	29
C20	Nowotwór złośliwy odbytnicy	1376	6,9	2,8	3,3	10
C21	Nowotwór złośliwy odbytu i kanału odbytu	125	0,6	0,2	0,3	33
C22	Nowotwór złośliwy wątroby i przewodów żółciowych wewnątrzwątrobowych	891	4,5	1,8	2,1	13
C23	Nowotwór złośliwy pęcherzyka żółciowego	835	4,2	1,7	2,0	14
C24	Nowotwór złośliwy innych i nie określonych części dróg żółciowych	453	2,3	0,9	1,1	22
C25	Nowotwór złośliwy trzustki	2355	11,9	5,0	5,6	5
C26	Nowotwór złośliwy innych i niedokładnie określonych narządów trawiennych	482	2,4	0,9	1,1	21
C30	Nowotwór złośliwy jamy nosowej i ucha środkowego	20	0,1	0,0	0,0	65
C31	Nowotwór złośliwy zatok przynosowych	45	0,2	0,1	0,1	50
C32	Nowotwór złośliwy krtani	183	0,9	0,5	0,4	31
C33	Nowotwór złośliwy tchawicy	6	0,0	0,0	0,0	71
C34	Nowotwór złośliwy oskrzela i płuca	6647	33,5	16,7	15,9	1
C37	Nowotwór złośliwy grasicy	5	0,0	0,0	0,0	72
C38	Nowotwór złośliwy serca, śródpiersia i opłucnej	115	0,6	0,3	0,3	34
C39	Nowotwór złośliwy innych i niedokładnie określonych części układu oddechowego i narządów klatki piersiowej	36	0,2	0,1	0,1	56
C40	Nowotwór złośliwy kości i chrząstki stawowej kończyn	51	0,3	0,2	0,1	49
C41	Nowotwór złośliwy kości i chrząstki stawowej o innym i nieokreślonym umiejscowieniu	89	0,4	0,2	0,2	39
C43	Czerniak złośliwy skóry	661	3,3	1,5	1,6	16
C44	Inne nowotwory złośliwe skóry	107	0,5	0,2	0,3	35
C45	Międzybłoniak	95	0,5	0,2	0,2	38
C46	Mięsak Kaposi'ego	4	0,0	0,0	0,0	73
C47	Nowotwory złośliwe nerwów obwodowych i autonomicznego	6	0,0	0,0	0,0	71
C48	Nowotwór złośliwy przestrzeni zaotrzewnowej i otrzewnej	106	0,5	0,3	0,3	36
C49	Nowotwory złośliwe tkanki łącznej i innych tkanek miękkich	200	1,0	0,5	0,5	30
C50	Nowotwór złośliwy sutka	5816	29,3	14,5	13,9	2
C51	Nowotwór złośliwy sromu	303	1,5	0,6	0,7	25
C52	Nowotwór złośliwy pochwy	63	0,3	0,1	0,2	44

Tabela 7.7. (cd.) Zgony na nowotwory złośliwe według umiejscowienia u kobiet, Polska 2013. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i standaryzowane, wskaźnik struktury i kolejność występowania**Table 7.7. (cont.)** Deaths from cancers by site, females, Poland 2013. Absolute numbers, crude and standardized rates, percentage and sequence number

ICD-10	Umiejscowienie Site	Liczba bezwzględna Absolute number	Współczynnik surowy Crude rate	Współczynnik standaryzowany Standardized rate	Odsetek Percentage	Kolejność występowania Sequence number
C53	Nowotwór złośliwy szyjki macicy	1669	8,4	4,6	4,0	7
C54	Nowotwór złośliwy trzonu macicy	1243	6,3	2,7	3,0	11
C55	Nowotwór złośliwy nieokreślonej części macicy	246	1,2	0,5	0,6	27
C56	Nowotwór złośliwy jajnika	2603	13,1	6,8	6,2	4
C57	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych żeńskich narządów płciowych	273	1,4	0,6	0,7	26
C58	Nowotwór złośliwy łżyska	1	0,0	0,0	0,0	75
C64	Nowotwór złośliwy nerki za wyjątkiem miedniczki nerkowej	973	4,9	2,1	2,3	12
C65	Nowotwór złośliwy miedniczki nerkowej	31	0,2	0,1	0,1	61
C66	Nowotwór złośliwy moczowodu	16	0,1	0,0	0,0	67
C67	Nowotwór złośliwy pęcherza moczowego	727	3,7	1,4	1,7	15
C68	Nowotwór złośliwy innych i nieokreślonych narządów moczowych	14	0,1	0,0	0,0	68
C69	Nowotwór złośliwy oka	52	0,3	0,1	0,1	48
C70	Nowotwór złośliwy opon	33	0,2	0,1	0,1	59
C71	Nowotwór złośliwy mózgu	1386	7,0	3,8	3,3	9
C72	Nowotwór złośliwy rdzenia kręgowego, nerwów czaszkowych i innych części centralnego systemu nerwowego	35	0,2	0,1	0,1	57
C73	Nowotwór złośliwy tarczycy	181	0,9	0,4	0,4	32
C74	Nowotwór złośliwy nadnerczy	34	0,2	0,1	0,1	58
C75	Nowotwór złośliwy innych gruczołów wydzielania wewnętrznego i struktur pokrewnych	21	0,1	0,1	0,1	64
C76	Nowotwór złośliwy umiejscowień innych i niedokładnie określonych	483	2,4	1,0	1,2	20
C77	Wtórne i nieokreślone nowotwory węzłów chłonnych	11	0,1	0,0	0,0	69
C78	Wtórne nowotwory złośliwe układu oddechowego i trawiennego	107	0,5	0,2	0,3	35
C79	Wtórny nowotwór złośliwy innych umiejscowień	86	0,4	0,2	0,2	40
C80	Nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	1404	7,1	2,6	3,3	8
C81	Choroba Hodgkina	82	0,4	0,2	0,2	41
C82	Chłoniak nieziarniczy guzkowy (grudkowy)	60	0,3	0,1	0,1	45
C83	Chłoniaki nieziarnicze rozlane	240	1,2	0,6	0,6	28
C84	Obwodowy i skórný chłoniak z komórek T	32	0,2	0,1	0,1	60
C85	Inne i nieokreślone postacie chłoniaków nieziarniczych	390	2,0	0,9	0,9	23
C88	Złośliwe choroby immunoproliferacyjne	11	0,1	0,0	0,0	69
C90	Szpicażak mnogich i nowotwory z komórek plazmatycznych	612	3,1	1,2	1,5	17
C91	Białaczka limfatyczna	536	2,7	1,2	1,3	19
C92	Białaczka szpikowa	590	3,0	1,5	1,4	18
C93	Białaczka monocytowa	39	0,2	0,1	0,1	55
C94	Inne białaczki określonego rodzaju	16	0,1	0,0	0,0	67
C95	Białaczka z komórek nieokreślonego rodzaju	54	0,3	0,1	0,1	47
C96	Inny i nieokreślony nowotwór złośliwy tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	71	0,4	0,2	0,2	42
C97	Nowotwory złośliwe niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	41	0,2	0,1	0,1	53
D00	Rak <i>in situ</i> jamy ustnej, przełyku i żołądka	0	0,0	0,0	0,0	76
D01	Raki <i>in situ</i> innych i nieokreślonych części narządów trawiennych	0	0,0	0,0	0,0	76
D02	Rak <i>in situ</i> ucha środkowego i układu oddechowego	1	0,0	0,0	0,0	75
D03	Czerniak <i>in situ</i>	0	0,0	0,0	0,0	76
D04	Rak <i>in situ</i> skóry	0	0,0	0,0	0,0	76
D05	Rak <i>in situ</i> sutka	1	0,0	0,0	0,0	75
D06	Rak <i>in situ</i> błony śluzowej szyjki macicy	3	0,0	0,0	0,0	74
D07	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych narządów płciowych	0	0,0	0,0	0,0	76
D09	Rak <i>in situ</i> innych i nieokreślonych umiejscowień	0	0,0	0,0	0,0	76

Tabela 7.8. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku**Table 7.8.** Cancer deaths by site and five-year age groups in males population in Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C00-D09	52201	29	24	19	53	79	108	182	259	482	1032	2815	5903	8518	7825	7246	7743	6169	3715
C00	78	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	6	5	11	12	7	17	17
C01	143	0	0	0	0	0	0	0	0	2	7	20	32	33	21	12	8	6	2
C02	207	0	0	0	0	0	0	0	3	4	8	25	45	50	36	21	9	5	1
C03	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4	3	0	2	1	2	1
C04	251	0	0	0	0	0	0	1	1	5	22	33	62	51	31	18	15	7	5
C05	52	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	4	9	19	6	3	4	1	1
C06	73	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	7	15	17	6	8	10	2	4
C07	92	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	6	9	15	11	9	16	11	11
C08	41	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	6	10	1	4	6	3	6
C09	225	0	0	0	1	0	0	1	0	5	9	28	50	70	27	15	13	3	3
C10	194	0	0	0	0	0	0	1	1	2	11	28	44	42	36	13	9	7	0
C11	94	0	0	0	2	1	1	2	5	4	4	7	13	14	16	14	6	2	3
C12	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	8	10	4	0	2	2	0
C13	193	0	0	0	0	0	0	1	0	3	10	34	31	42	31	21	13	2	5
C14	193	0	0	0	0	0	1	0	0	8	6	26	37	41	32	16	16	7	3
C15	1153	0	0	0	0	0	1	1	6	8	39	94	205	248	180	141	115	68	47
C16	3361	0	0	0	0	0	6	8	16	60	86	187	352	505	466	466	531	420	258
C17	85	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	5	10	19	8	9	14	10	6
C18	3853	0	0	0	0	0	2	9	22	36	70	159	300	507	526	557	714	609	342
C19	252	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	4	20	37	38	45	42	35	25
C20	1998	0	0	0	0	3	1	2	7	17	21	87	214	298	315	289	330	270	144
C21	119	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4	8	8	18	22	16	18	17	7
C22	1089	0	0	0	1	0	1	4	6	11	21	64	150	163	168	145	153	120	82
C23	197	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	6	13	32	25	37	38	23	18
C24	350	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2	12	42	58	38	50	51	53	38
C25	2375	0	0	0	0	1	0	8	11	43	65	144	338	445	346	328	311	224	111
C26	328	0	0	0	0	0	2	1	3	4	5	16	33	45	36	42	52	56	33
C30	21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	3	1	4	2	7
C31	51	0	0	0	0	0	0	1	2	1	3	2	9	11	1	8	6	3	4
C32	1353	0	0	0	0	0	0	0	2	10	41	135	242	291	242	149	133	81	27
C33	21	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	4	4	3	2	1	1
C34	15981	0	0	0	0	0	3	4	15	62	253	905	2039	3131	2818	2370	2279	1482	620
C37	8	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	2	0	1	1	0	0	0
C38	187	1	0	0	1	1	1	2	2	2	12	7	20	38	24	26	22	17	11
C39	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	7	10	8	8	10	5	1
C40	59	0	0	2	6	8	1	3	1	1	3	3	4	8	8	3	3	4	1
C41	103	0	0	0	3	3	1	0	3	2	3	5	11	20	19	8	12	9	4
C43	739	0	0	0	0	5	5	13	16	21	30	59	97	104	91	86	79	73	60
C44	82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	2	6	5	9	9	21	24
C45	191	0	0	0	0	0	1	0	1	4	3	14	20	47	32	28	18	15	8
C46	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2
C47	10	2	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4
C48	86	1	0	0	0	1	1	2	4	4	2	11	8	14	9	10	8	9	2
C49	247	2	0	2	2	5	3	5	10	1	12	23	28	29	39	24	22	17	23
C50	65	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	5	5	15	2	9	9	9	7
C60	92	0	0	0	0	0	0	1	1	1	6	13	11	12	14	7	13	9	4

Tabela 7.8. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku**Table 7.8. (cont.)** Cancer deaths by site and five-year age groups in males population in Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C61	4281	0	0	0	0	0	1	0	0	1	9	49	177	334	480	641	871	947	771
C62	127	0	0	0	1	16	12	19	17	11	6	9	8	10	2	2	5	5	4
C63	18	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0	2	5	5
C64	1611	1	1	1	0	0	0	6	7	18	38	117	204	244	246	243	222	187	76
C65	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	8	5	3	10	4	7	0
C66	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	6	3	2	4	4	2
C67	2686	0	0	0	0	0	0	0	2	7	19	70	198	322	374	404	489	481	320
C68	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	7	4	7	10	6	7
C69	39	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	1	2	4	8	6	5	5	2
C70	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	2	1	2	2	2	2
C71	1476	9	14	5	8	12	22	43	41	39	66	117	188	269	189	168	147	91	48
C72	46	0	0	0	1	0	2	2	3	2	1	3	3	8	4	4	6	2	5
C73	82	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	6	11	12	14	14	8	6	6
C74	54	3	0	0	0	0	1	1	3	0	1	4	6	6	7	9	3	5	5
C75	27	0	0	0	1	0	1	1	2	0	0	1	3	3	2	4	3	4	2
C76	463	0	0	0	0	0	1	0	2	4	14	34	52	58	61	59	69	52	57
C77	39	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	5	6	6	6	6	4	3	0
C78	119	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	5	14	14	18	8	16	22	19
C79	116	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	5	11	19	24	21	19	7	7
C80	1305	0	0	0	0	0	1	1	1	1	12	29	131	202	196	178	211	182	160
C81	102	0	0	0	0	6	11	5	4	6	5	5	7	10	10	13	12	8	0
C82	65	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	5	5	12	8	9	7	9	5
C83	282	1	0	0	3	3	2	10	7	6	7	17	21	44	42	24	46	29	20
C84	59	0	0	0	1	0	1	2	0	1	0	7	13	8	7	4	10	4	1
C85	481	1	0	0	2	3	6	6	8	12	17	30	56	67	61	75	63	53	21
C88	24	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4	3	2	4	4	3
C90	552	0	0	0	0	0	0	0	1	6	6	16	56	80	97	77	103	69	41
C91	771	5	3	8	11	6	6	2	6	6	17	27	75	102	76	95	117	128	81
C92	660	1	4	1	7	1	6	11	7	14	9	34	58	92	93	96	113	73	40
C93	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	5	3	4	6	7
C94	18	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	5	3	3	1
C95	50	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	3	5	4	4	12	12	8
C96	56	1	0	0	1	0	1	0	2	1	1	1	3	11	7	7	7	8	5
C97	35	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	5	6	10	1	6	1	0
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
D02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
D05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.9. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku**Table 7.9.** Cancer deaths by site and five-year age groups in females population in Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65–69	70–74	75–79	80–84	85+
C00–D09	41924	26	18	19	38	43	88	153	350	553	1009	2251	4377	5823	5093	5043	6018	5881	5141
C00	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	5	12
C01	23	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	6	2	5	1	1	3
C02	70	0	0	0	0	0	0	1	2	0	3	4	6	8	8	10	9	11	8
C03	18	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	1	4	5	2	2
C04	86	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3	14	15	16	9	2	10	7	8
C05	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	2	0	2	3	2	2
C06	40	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	4	7	4	2	6	6	7
C07	58	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	4	6	7	4	10	7	15
C08	21	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	2	3	0	3	1	8
C09	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	16	13	8	6	3	4	3
C10	44	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	10	11	5	9	1	3	1
C11	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	9	7	3	4	2	5	10
C12	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	1	0	0	0
C13	26	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	3	10	3	4	1	1	1	1
C14	45	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	11	8	7	9	2	2	2
C15	318	0	0	0	0	0	0	3	4	1	5	22	34	53	42	34	37	40	43
C16	1871	0	0	0	0	1	4	10	20	26	49	87	156	200	181	240	294	322	281
C17	98	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	2	10	13	15	12	15	13	14
C18	3335	0	0	0	0	3	1	7	18	29	53	117	232	351	325	395	569	657	578
C19	238	0	0	0	0	0	0	1	1	5	8	6	18	20	26	39	40	38	36
C20	1376	0	0	0	0	1	1	3	6	11	22	50	103	147	133	175	229	267	228
C21	125	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	4	7	12	15	14	25	22	23
C22	891	1	1	0	1	0	1	3	1	7	7	23	63	105	89	126	159	174	130
C23	835	0	0	0	0	0	0	0	1	2	7	37	71	106	97	112	146	152	104
C24	453	0	0	0	0	0	0	0	1	1	7	19	34	50	52	53	85	65	86
C25	2355	0	0	0	0	0	1	4	8	18	30	92	171	304	296	335	384	392	320
C26	482	1	0	0	0	0	0	1	3	2	5	17	22	31	43	43	74	109	131
C30	20	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	2	3	1	1	3	2	4
C31	45	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	2	5	6	3	6	8	9	3
C32	183	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	18	37	36	25	22	23	7	11
C33	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1
C34	6647	0	0	0	0	1	2	6	16	37	123	404	969	1390	1089	829	799	595	387
C37	5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0
C38	115	1	0	0	1	0	0	0	0	3	2	11	14	17	15	9	17	14	11
C39	36	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	3	8	1	2	7	8	3
C40	51	0	0	2	5	2	2	1	0	1	1	2	5	4	3	3	4	13	3
C41	89	0	0	0	2	1	0	2	1	0	1	3	14	15	7	10	10	13	10
C43	661	0	0	0	0	4	4	2	17	17	25	38	52	88	58	48	86	96	126
C44	107	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	4	3	10	11	25	49
C45	95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	7	9	16	12	17	16	11	4
C46	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	1
C47	6	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
C48	106	1	0	0	1	0	0	2	2	1	2	5	11	11	15	16	23	9	7
C49	200	3	2	2	4	3	4	1	1	6	5	5	15	17	25	18	19	32	38
C50	5816	0	0	0	0	1	6	33	96	136	239	473	753	827	674	598	682	649	649
C51	303	0	0	0	0	0	1	1	0	2	2	8	20	19	24	37	66	70	53
C52	63	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	5	9	4	4	11	15	10
C53	1669	0	0	0	0	1	4	15	42	69	87	187	275	283	177	133	167	130	99
C54	1243	0	0	0	0	0	0	1	3	5	11	42	121	165	173	214	214	168	126

Tabela 7.9. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i 5-letnich grup wieku w Polsce w 2013 roku**Table 7.9. (cont.)** Cancer deaths by site and five-year age groups in females population in Poland 2013

ICD-10	Ogółem Total	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
C55	246	0	0	0	0	0	0	0	1	3	8	11	25	25	21	43	39	35	35
C56	2603	0	0	0	1	3	6	13	21	53	111	218	367	437	355	291	299	254	174
C57	273	0	0	0	0	0	2	0	3	4	10	12	24	34	28	30	41	42	43
C58	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C64	973	0	1	0	0	1	0	1	5	7	12	32	72	111	130	144	184	156	117
C65	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	2	4	5	7	6	4
C66	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	2	3	4	3
C67	727	0	0	0	0	0	0	0	1	2	7	17	56	91	70	92	118	133	140
C68	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	2	1	1	5
C69	52	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	2	1	6	8	7	4	14	7
C70	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	1	5	5	5	10	2
C71	1386	8	8	7	5	6	13	14	34	32	52	95	145	181	177	166	175	157	111
C72	35	1	1	0	1	0	0	0	2	3	2	1	3	4	2	5	5	3	2
C73	181	0	0	0	0	0	0	0	1	1	7	11	15	16	20	20	34	34	22
C74	34	2	0	1	0	0	0	2	1	2	1	2	3	3	5	4	4	2	2
C75	21	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	3	3	2	3	3	2
C76	483	0	0	0	0	0	0	0	3	3	7	23	46	52	43	62	83	77	84
C77	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	0	1	0	2	2
C78	107	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	5	5	9	13	10	16	17	29
C79	86	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	6	13	20	17	13	10	5
C80	1404	0	0	0	0	1	1	1	0	1	10	12	89	123	152	166	203	273	372
C81	82	0	0	0	2	1	7	8	3	1	2	5	6	5	2	13	11	12	4
C82	60	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	4	4	9	7	10	14	8
C83	240	0	0	1	1	1	1	1	3	5	4	9	14	30	39	39	34	34	24
C84	32	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3	5	3	1	9	6	3
C85	390	1	0	1	2	3	9	5	9	6	3	6	32	29	60	43	59	74	48
C88	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	3	3	1
C90	612	0	0	0	0	0	0	0	1	3	10	22	30	66	70	87	152	111	60
C91	536	3	3	1	6	1	4	1	2	12	7	7	28	56	56	56	89	102	102
C92	590	3	0	2	6	7	7	7	6	11	20	19	45	78	82	80	93	77	47
C93	39	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3	4	7	10	10	3
C94	16	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	4	5	1	3
C95	54	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	5	5	5	8	13	15
C96	71	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	5	10	6	4	10	13	11	8
C97	41	0	0	0	0	0	1	0	0	0	6	4	4	7	10	1	3	3	2
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D02	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
D06	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.10. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku**Table 7.10.** Cancer deaths by site and voivodeships, males, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- pomorskie
C00–C97	52201	4059	2977	2657	1321	3788	4171	7122	1375	2397	1669	3078	6782	1815	2080	4432	2478
C00	78	7	3	3	2	4	10	9	2	8	5	0	4	8	4	8	1
C01	143	12	6	4	6	11	12	11	7	11	8	12	24	3	2	8	6
C02	207	13	13	10	4	9	26	24	4	13	3	7	35	2	7	25	12
C03	18	1	0	0	1	1	2	2	1	0	2	0	2	1	2	1	2
C04	251	26	8	13	8	12	14	32	16	12	7	17	31	5	12	29	9
C05	52	1	5	1	0	3	0	5	4	5	3	1	12	0	4	4	4
C06	73	11	5	3	3	7	5	8	0	2	4	1	13	1	2	5	3
C07	92	5	5	11	4	9	2	14	2	2	6	2	13	3	1	11	2
C08	41	3	3	2	1	2	4	6	0	2	2	4	8	2	1	1	0
C09	225	23	8	10	6	19	19	28	5	8	8	12	29	1	9	19	21
C10	194	14	8	19	10	12	15	28	8	9	2	3	16	9	11	25	5
C11	94	5	3	5	2	14	6	20	2	2	2	7	11	3	4	3	5
C12	30	2	1	1	0	0	3	3	0	3	7	2	1	0	6	0	1
C13	193	12	4	13	7	10	6	29	14	11	2	11	38	7	9	10	10
C14	193	15	5	11	3	15	12	19	4	18	5	18	36	6	8	8	10
C15	1153	93	59	51	20	98	92	119	35	56	37	92	182	34	48	85	52
C16	3361	275	173	124	83	238	296	391	90	185	109	201	494	120	136	300	146
C17	85	7	7	6	0	6	6	8	3	5	2	4	11	2	9	4	5
C18	3853	303	219	188	89	289	286	567	123	144	135	203	493	126	148	338	202
C19	252	12	12	15	6	14	10	40	13	15	6	13	33	9	17	27	10
C20	1998	163	119	121	60	149	182	215	57	113	72	103	259	76	76	168	65
C21	119	9	3	9	3	10	7	23	0	1	2	10	26	0	6	5	5
C22	1089	95	45	58	25	99	70	136	30	36	37	80	141	31	69	73	64
C23	197	17	10	8	5	11	19	32	2	5	6	15	22	7	10	22	6
C24	350	31	20	10	11	26	31	57	2	18	15	15	41	10	13	35	15
C25	2375	166	108	98	44	181	209	321	68	114	74	150	346	88	74	223	111
C26	328	18	22	15	10	38	27	90	2	14	6	18	20	11	14	13	10
C30	21	0	3	2	0	0	3	1	0	1	4	0	3	0	0	4	0
C31	51	9	4	4	1	3	5	10	0	1	0	4	7	0	0	0	3
C32	1353	123	76	62	27	92	88	154	33	62	55	68	222	46	46	135	64
C33	21	2	1	3	1	0	1	3	0	0	0	0	2	4	2	1	1
C34	15981	1206	964	811	406	1185	1204	2460	418	645	475	935	1898	555	737	1316	766
C37	8	1	1	0	1	0	0	2	0	0	0	1	0	0	2	0	0
C38	187	14	12	14	5	15	15	20	4	9	6	8	24	9	6	17	9
C39	51	5	1	4	2	8	2	12	3	2	0	0	7	1	1	3	0
C40	59	6	2	5	0	6	2	7	2	2	3	4	4	4	1	7	4
C41	103	7	5	7	3	7	13	11	1	3	4	3	19	0	9	6	5
C43	739	62	45	38	13	43	63	119	16	49	22	45	89	23	24	52	36
C44	82	1	3	3	0	14	8	2	2	1	0	4	29	3	0	2	10
C45	191	6	3	3	1	7	27	26	5	10	2	26	52	7	0	10	6
C46	5	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0
C47	10	1	1	1	0	0	4	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0
C48	86	7	3	2	4	9	8	12	0	5	1	4	11	5	3	7	5
C49	247	20	9	11	5	9	32	55	5	5	6	10	25	7	11	21	16
C50	65	7	4	7	4	5	6	6	1	5	1	3	8	2	0	5	1
C60	92	7	4	5	2	4	5	18	0	4	8	3	9	1	3	13	6

Tabela 7.10. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u mężczyzn według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku**Table 7.10. (cont.)** Cancer deaths by site and voivodeships, males, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- pomorskie
C61	4281	322	245	236	121	280	369	575	120	231	149	257	533	179	136	348	180
C62	127	7	11	3	5	10	11	16	0	2	5	6	19	5	5	15	7
C63	18	3	0	1	0	1	2	1	1	0	0	1	3	1	3	1	0
C64	1611	121	84	81	38	101	132	216	38	100	62	87	221	60	62	148	60
C65	41	0	3	7	1	0	2	13	2	2	0	3	4	0	1	2	1
C66	24	6	1	0	0	1	2	2	1	0	1	2	1	1	1	4	1
C67	2686	199	151	116	68	177	234	364	86	119	91	162	366	97	116	202	138
C68	46	4	3	5	1	5	5	11	1	1	0	0	4	0	1	1	4
C69	39	2	1	1	1	9	1	4	2	1	0	3	6	2	1	5	0
C70	16	0	0	1	1	1	3	2	0	0	1	2	2	0	2	0	1
C71	1476	93	81	86	42	116	105	211	48	79	55	80	183	41	64	114	78
C72	46	2	1	3	0	9	4	8	0	0	1	3	3	3	1	6	2
C73	82	4	10	3	0	5	8	12	3	5	3	4	10	4	1	7	3
C74	54	6	2	2	0	3	6	7	0	2	2	2	7	2	7	2	4
C75	27	0	1	0	2	2	2	9	1	1	1	3	2	0	1	1	1
C76	463	66	178	9	2	35	8	4	2	89	0	1	23	37	1	6	2
C77	39	5	0	0	0	5	6	2	0	0	1	1	13	0	0	6	0
C78	119	21	2	3	6	9	27	1	2	2	4	1	25	7	0	6	3
C79	116	21	4	2	6	9	10	7	1	10	1	0	26	5	1	11	2
C80	1305	84	0	124	54	99	130	72	9	2	25	160	196	14	2	198	136
C81	102	6	7	4	5	10	7	10	5	0	3	7	12	2	3	13	8
C82	65	6	4	3	0	4	4	9	3	1	1	3	11	1	6	6	3
C83	282	16	14	26	6	23	14	51	6	11	5	22	33	13	8	18	16
C84	59	5	1	3	1	5	4	8	0	3	2	2	5	5	3	5	7
C85	481	48	44	17	11	19	47	60	11	30	18	9	65	16	14	47	25
C88	24	0	1	4	1	0	1	3	4	2	0	0	3	1	0	1	3
C90	552	51	25	36	12	40	45	77	9	24	28	38	66	21	10	42	28
C91	771	68	37	45	23	37	53	94	21	32	28	50	99	30	32	95	27
C92	660	56	45	33	21	53	49	98	11	25	24	41	74	30	22	57	21
C93	31	1	2	0	0	0	2	7	1	0	1	5	3	1	1	6	1
C94	18	1	0	1	0	3	3	0	0	0	0	3	1	3	1	2	0
C95	50	6	3	1	0	4	12	4	1	3	1	0	9	1	3	2	0
C96	56	2	1	3	3	0	5	8	1	3	0	1	2	1	23	2	1
C97	35	3	0	7	1	19	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3	0
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
D02	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.11. Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 roku
Table 7.11. Cancer deaths by site and voivodeships, females, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- pomorskie
C00–C97	41924	3319	2344	2068	1106	3172	3373	6044	1058	1729	1241	2539	5555	1301	1549	3547	1979
C00	23	2	3	2	0	1	0	3	0	2	1	0	4	4	1	0	0
C01	23	2	1	0	2	2	2	4	1	0	1	3	3	1	0	0	1
C02	70	7	3	4	1	5	7	14	1	3	1	3	11	0	4	3	3
C03	18	0	0	0	1	2	2	4	0	1	0	0	1	2	2	1	2
C04	86	11	4	4	4	5	3	13	4	3	0	7	7	0	3	11	7
C05	18	0	2	1	1	0	2	5	0	0	1	0	3	1	1	0	1
C06	40	4	1	1	1	3	0	4	0	2	1	3	12	1	5	1	1
C07	58	6	3	4	1	5	4	13	1	0	1	3	3	2	2	6	4
C08	21	2	1	2	0	1	2	2	0	1	1	0	3	0	0	3	3
C09	60	5	1	1	3	6	5	5	2	0	2	10	5	2	4	8	1
C10	44	5	4	2	2	0	2	8	1	0	0	0	6	0	3	11	0
C11	42	2	4	3	1	3	0	8	0	1	0	7	6	2	3	1	1
C12	7	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	2	0	0	1	0	0
C13	26	4	0	3	1	2	2	4	0	2	0	4	2	0	0	1	1
C14	45	2	2	1	1	4	6	4	0	2	1	5	14	0	1	1	1
C15	318	25	23	11	14	17	21	39	5	9	5	25	59	10	15	24	16
C16	1871	158	104	87	50	104	156	223	63	79	68	121	272	65	74	169	78
C17	98	9	7	9	2	5	12	9	0	5	4	6	16	1	4	6	3
C18	3335	280	177	146	81	268	247	495	95	126	115	203	441	93	114	298	156
C19	238	14	8	15	7	8	12	37	4	7	6	10	51	10	17	22	10
C20	1376	128	70	75	40	97	118	165	37	61	42	69	182	48	54	130	60
C21	125	14	7	6	3	8	12	27	2	1	3	8	23	1	2	2	6
C22	891	78	56	29	22	90	62	114	18	33	19	60	115	29	45	83	38
C23	835	52	44	31	19	63	72	126	30	41	26	53	94	35	33	75	41
C24	453	36	27	17	9	37	48	67	14	18	15	23	57	12	21	36	16
C25	2355	180	94	131	45	170	233	356	64	116	66	159	296	72	73	200	100
C26	482	35	33	28	9	46	14	145	7	21	17	26	25	11	22	31	12
C30	20	1	0	2	0	1	2	4	1	1	2	1	2	1	1	1	0
C31	45	4	2	3	0	3	0	9	0	1	0	3	12	2	1	4	1
C32	183	19	5	4	6	12	13	23	5	6	4	13	35	4	2	17	15
C33	6	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	1
C34	6647	607	420	252	176	505	433	1081	144	184	161	463	835	184	295	538	369
C37	5	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
C38	115	9	6	3	1	12	8	19	1	6	4	8	21	1	6	8	2
C39	36	6	0	5	0	3	1	7	6	1	0	1	0	2	2	1	1
C40	51	2	2	5	0	5	3	9	2	5	1	1	6	0	1	7	2
C41	89	5	1	4	1	8	5	12	3	2	2	7	19	2	7	8	3
C43	661	44	40	25	12	58	57	104	11	39	21	46	75	27	20	61	21
C44	107	1	0	2	0	23	7	4	10	3	0	6	41	1	0	3	6
C45	95	4	2	5	0	4	9	19	0	4	5	6	23	7	3	3	1
C46	4	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
C47	6	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0
C48	106	8	5	2	2	6	6	19	3	4	4	7	16	5	5	9	5
C49	200	13	5	10	6	7	28	40	4	7	9	13	27	3	8	16	4
C50	5816	425	330	265	166	446	534	837	154	251	158	322	833	163	184	493	255
C51	303	23	17	16	8	26	31	41	9	11	8	14	43	11	11	22	12
C52	63	6	7	7	2	3	4	8	2	4	3	3	7	1	1	3	2
C53	1669	131	91	73	53	115	128	229	56	83	55	84	241	73	64	121	72
C54	1243	82	74	65	25	85	107	192	37	66	38	58	151	53	44	108	58
C55	246	34	1	13	13	26	15	26	9	4	0	5	46	5	11	32	6

Tabela 7.11. (cd.) Liczby zgonów na nowotwory złośliwe u kobiet według umiejscowienia i województw w Polsce w 2013 rok
Table 7.11. (cont.) Cancer deaths by site and voivodeships, females, Poland 2013

ICD-10	Polska	Dolnośląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielkopolskie	Zachodnio- pomorskie
C56	2603	173	155	170	88	195	224	313	60	111	102	146	343	88	97	227	111
C57	273	14	11	7	0	23	21	91	9	11	4	6	30	9	21	3	13
C58	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
C64	973	65	52	58	26	61	94	131	40	45	43	49	117	26	34	84	48
C65	31	1	4	1	1	3	3	8	1	1	1	2	2	0	0	2	1
C66	16	1	0	2	0	1	3	4	0	0	1	0	2	0	1	0	1
C67	727	61	42	29	20	57	47	111	21	26	25	35	92	19	30	67	45
C68	14	1	2	0	0	1	2	3	0	0	0	1	2	0	0	1	1
C69	52	7	0	3	1	4	6	3	2	2	2	2	7	3	1	4	5
C70	33	0	1	1	0	2	1	8	1	0	1	3	10	0	2	2	1
C71	1386	88	73	98	30	108	107	204	33	66	51	85	167	32	63	116	65
C72	35	3	2	1	0	3	2	5	2	3	2	1	4	1	0	3	3
C73	181	11	14	11	2	14	18	31	5	7	8	5	20	11	5	13	6
C74	34	3	5	0	0	4	2	6	1	0	1	2	0	2	2	4	2
C75	21	2	0	0	1	1	5	2	1	2	0	0	3	0	4	0	0
C76	483	73	166	9	3	30	23	6	3	99	1	1	21	39	3	4	2
C77	11	3	1	0	0	4	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0
C78	107	19	0	4	5	10	25	2	0	1	3	3	17	3	1	9	5
C79	86	11	1	2	6	8	11	5	0	0	2	0	28	4	0	3	5
C80	1404	113	3	134	47	130	111	111	9	1	34	174	204	11	3	184	135
C81	82	2	0	8	4	6	4	15	1	3	1	3	10	7	2	10	6
C82	60	6	2	2	1	2	4	8	2	1	8	5	9	1	0	7	2
C83	240	11	9	19	6	11	11	49	9	11	2	25	30	17	8	13	9
C84	32	0	0	2	0	2	4	10	1	1	1	0	5	1	1	1	3
C85	390	29	22	20	16	26	41	34	7	24	10	20	57	11	14	42	17
C88	11	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	4
C90	612	46	30	42	16	42	52	102	14	36	20	31	66	20	22	43	30
C91	536	31	23	29	16	40	53	70	12	27	22	33	64	16	24	51	25
C92	590	47	33	25	19	49	42	101	9	31	21	23	77	24	14	47	28
C93	39	1	2	1	2	1	0	8	2	0	1	7	1	2	0	8	3
C94	16	0	1	1	0	0	4	4	1	0	0	0	1	0	2	2	0
C95	54	2	0	3	1	6	4	6	1	0	2	2	10	3	2	9	3
C96	71	2	2	2	2	5	9	10	0	2	0	2	7	1	23	3	1
C97	41	5	0	7	2	20	2	0	2	0	0	0	1	0	0	2	0
D00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D02	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
D03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D04	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D05	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D06	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
D07	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7.12. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe ogółem (ICD-10 C00–D09) w Polsce w 2013 roku

Table 7.12. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from cancer of all sites (ICD-10 C00–D09), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	194,3	1	Kujawsko-pomorskie	106,6
2	Kujawsko-pomorskie	182,5	2	Pomorskie	105,5
3	Zachodniopomorskie	177,9	3	Śląskie	104,9
4	Łódzkie	176,5	4	Zachodniopomorskie	103,9
5	Śląskie	172,8	5	Lubuskie	102,8
6	Pomorskie	172,3	6	Warmińsko-mazurskie	102,5
7	Lubuskie	170,6	7	Łódzkie	100,6
8	Dolnośląskie	169,7	8	Wielkopolskie	100,4
9	Wielkopolskie	169,7	9	Mazowieckie	96,6
10	Podlaskie	165,7	10	Dolnośląskie	95,3
11	Opolskie	165,1	11	Małopolskie	91,6
12	Świętokrzyskie	163,0	12	Opolskie	89,1
13	Mazowieckie	161,6	13	Podlaskie	87,6
14	Małopolskie	157,1	14	Świętokrzyskie	86,2
15	Lubelskie	151,3	15	Lubelskie	83,9
16	Podkarpackie	143,8	16	Podkarpackie	77,9
Polska		167,4	Polska		97,0

Tabela 7.13. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe żołądka (ICD-10 C16) w Polsce w 2013 roku

Table 7.13. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from stomach cancer (ICD-10 C16), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Śląskie	12,7	1	Pomorskie	5,1
2	Warmińsko-mazurskie	12,4	2	Śląskie	4,9
3	Wielkopolskie	11,5	3	Lubuskie	4,8
4	Dolnośląskie	11,4	4	Podlaskie	4,6
5	Lubuskie	11,2	5	Warmińsko-mazurskie	4,4
6	Pomorskie	11,1	6	Dolnośląskie	4,4
7	Opolskie	11,0	7	Wielkopolskie	4,3
8	Małopolskie	11,0	8	Kujawsko-pomorskie	4,2
9	Świętokrzyskie	10,9	9	Opolskie	4,1
10	Podkarpackie	10,8	10	Zachodniopomorskie	3,9
11	Łódzkie	10,8	11	Świętokrzyskie	3,7
12	Kujawsko-pomorskie	10,7	12	Małopolskie	3,7
13	Zachodniopomorskie	10,3	13	Lubelskie	3,6
14	Podlaskie	10,1	14	Łódzkie	3,4
15	Mazowieckie	8,8	15	Mazowieckie	3,3
16	Lubelskie	6,9	16	Podkarpackie	3,0
Polska		10,7	Polska		4,0

Tabela 7.14. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe jelita grubego (ICD-10 C18–C21) w Polsce w 2013 roku

Table 7.14. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from large bowel cancer (ICD-10 C18–C21), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	22,5	1	Śląskie	11,9
2	Opolskie	22,3	2	Wielkopolskie	11,4
3	Kujawsko-pomorskie	21,4	3	Zachodniopomorskie	11,2
4	Podlaskie	21,1	4	Warmińsko-mazurskie	11,1
5	Łódzkie	20,5	5	Dolnośląskie	11,0
6	Śląskie	20,1	6	Lubuskie	10,8
7	Lubuskie	20,0	7	Opolskie	10,5
8	Wielkopolskie	20,0	8	Pomorskie	10,5
9	Zachodniopomorskie	19,8	9	Łódzkie	10,2
10	Dolnośląskie	19,8	10	Kujawsko-pomorskie	10,0
11	Świętokrzyskie	18,4	11	Podlaskie	9,9
12	Lubelskie	18,3	12	Mazowieckie	9,8
13	Pomorskie	18,1	13	Małopolskie	9,2
14	Mazowieckie	18,0	14	Świętokrzyskie	8,2
15	Małopolskie	17,7	15	Lubelskie	8,0
16	Podkarpackie	16,2	16	Podkarpackie	7,8
Polska		19,3	Polska		10,2

Tabela 7.15. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe płuca (ICD-10 C33–C34) w Polsce w 2013 roku

Table 7.15. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from lung cancer (ICD-10 C33–C34), Poland 2013

Mężczyźni Males			Kobiety Females		
1	Warmińsko-mazurskie	69,9	1	Warmińsko-mazurskie	21,9
2	Kujawsko-pomorskie	58,6	2	Zachodniopomorskie	21,3
3	Mazowieckie	57,2	3	Pomorskie	20,7
4	Łódzkie	56,1	4	Kujawsko-pomorskie	20,3
5	Zachodniopomorskie	54,8	5	Dolnośląskie	18,8
6	Pomorskie	52,5	6	Mazowieckie	18,7
7	Lubuskie	52,1	7	Łódzkie	17,6
8	Wielkopolskie	50,9	8	Śląskie	17,1
9	Dolnośląskie	50,8	9	Lubuskie	16,8
10	Świętokrzyskie	50,6	10	Wielkopolskie	16,3
11	Opolskie	50,3	11	Świętokrzyskie	13,6
12	Podlaskie	48,1	12	Opolskie	13,5
13	Śląskie	48,1	13	Małopolskie	12,5
14	Lubelskie	47,3	14	Podlaskie	12,4
15	Małopolskie	46,1	15	Lubelskie	11,4
16	Podkarpackie	39,3	16	Podkarpackie	9,1
Polska		51,8	Polska		16,7

Tabela 7.16. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe piersi i szyjki macicy (ICD-10 C50, C53) w Polsce w 2013 roku

Table 7.16. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from breast cancer and cervix uteri cancer (ICD-10 C50, C53), Poland 2013

Sutek Breast			Szyjka macicy Cervix uteri		
1	Lubuskie	16,6	1	Opolskie	5,9
2	Małopolskie	16,1	2	Lubuskie	5,9
3	Kujawsko-pomorskie	15,9	3	Świętokrzyskie	5,7
4	Śląskie	15,9	4	Śląskie	5,5
5	Łódzkie	15,6	5	Podlaskie	4,9
6	Wielkopolskie	14,9	6	Kujawsko-pomorskie	4,9
7	Mazowieckie	14,6	7	Warmińsko-mazurskie	4,8
8	Pomorskie	14,5	8	Zachodniopomorskie	4,7
9	Zachodniopomorskie	14,4	9	Mazowieckie	4,6
10	Opolskie	13,6	10	Dolnośląskie	4,6
11	Dolnośląskie	13,5	11	Łódzkie	4,3
12	Warmińsko-mazurskie	13,1	12	Pomorskie	4,3
13	Świętokrzyskie	12,7	13	Podkarpackie	4,2
14	Podkarpackie	12,7	14	Wielkopolskie	4,0
15	Podlaskie	12,3	15	Małopolskie	3,9
16	Lubelskie	11,3	16	Lubelskie	3,9
Polska		14,5	Polska		4,6

Tabela 7.17. Lista kolejności województw według wielkości standaryzowanych współczynników umieralności na nowotwory złośliwe gruczołu krokowego (ICD-10 C61) w Polsce w 2013 roku

Table 7.17. Rank-list of voivodeships by standardized mortality rates from prostate cancer (ICD-10 C61), Poland 2013

Gruczoł krokowy Prostate		
1	Lubuskie	15,1
2	Świętokrzyskie	14,0
3	Opolskie	13,9
4	Kujawsko-pomorskie	13,8
5	Pomorskie	13,4
6	Śląskie	12,7
7	Zachodniopomorskie	12,6
8	Wielkopolskie	12,5
9	Dolnośląskie	12,4
10	Podkarpackie	12,4
11	Małopolskie	12,2
12	Podlaskie	12,2
13	Lubelskie	11,9
14	Warmińsko-mazurskie	11,9
15	Łódzkie	11,6
16	Mazowieckie	11,1
Polska		12,4

PIŚMIENNICTWO

BIBLIOGRAPHY

- Allemani C, Weir HK, Carreira H et al and the CONCORD Working Group [Wojciechowska U, Didkowska J (KRN); Dykmann-Sroka A, Trojanowski M (Wielkopolski Rejestr Nowotworów); Gózdź S, Mężyk R (Świętokrzyski Rejestr Nowotworów); Grądzka-Lampart M, Radziszewska AU (Podkarpacki Rejestr Nowotworów); Błaszczyk J, K Kępska (Dolnośląski Rejestr Nowotworów)]. Global surveillance of cancer survival 1995–2009: analysis of individual data for 25 676 887 patients from 279 population-based registries in 67 countries (CONCORD-2). *The Lancet*, 14 March 2015, Volume 385, Issue 9972.
- Clayton D, Schifflers E. Models for temporal variation in cancer rates. I: age-period and age-cohort models. *Statistics in medicine*, vol. 6, (1987): 449-467
- CSIOZ 2012 <http://www.csioz.gov.pl/src/files/klasyfikacje/ICD10Tom1.pdf> (dostęp z dnia 2 X 2012)
- Didkowska J, Mańczuk M, McNeill A, Powles J, Zatoński W Lung cancer mortality at ages 35-54 in the European Union: ecological study of evolving tobacco epidemics. *BMJ*. 2005 Jul 23;331(7510):189-91
- Didkowska J, Wojciechowska U (red.) Populacyjne programy przesiewowe w onkologii. Centrum Onkologii – Instytut, Warszawa 2007
- Didkowska J, Wojciechowska U. Nowotwory piersi w Polsce i Europie — populacyjny punkt widzenia. *Nowotwory Journal of Oncology*. Tom 63, Nr 2
- Didkowska J., Wojciechowska U, Zatoński W. Prognozy zachorowalności i umieralności na wybrane nowotwory złośliwe w Polsce do 2020 roku. Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 2009
- Didkowska J, Wojciechowska U, Tarkowski W, Zatoński W. Nowotwory złośliwe w Polsce w 2005 roku. Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 2007
- Didkowska J, Wojciechowska U., Zatoński W. Nowotwory złośliwe w Polsce w 2007 roku. Centrum Onkologii Instytut. Warszawa 2009
- Doll R, Muir C, Waterhouse J (eds): *Cancer incidence in five continents*. Vol.2 IARC, Lyon 1970
- M. P. Curado, B. Edwards, H. R. Shin, H. Storm, J. Ferlay, M. Heanue and P. Boyle (Ed.). *Cancer Incidence in Five Continents Vol. IX IARC Scientific Publication No. 160*, 2007
- Esteve J, Benhamou E and Raymond L (1994). *Descriptive Epidemiology* (IARC Scientific Publications No.128), Lyon, International Agency for Research on Cancer, pp 67-68
- Forman D, Bray F, Brewster DH, Gombe Mbalawa C, Kohler B, Piñeros M, Steliarova-Foucher E, Swaminathan R and Ferlay J, editors (2013). *Cancer Incidence in Five Continents, Vol. X* (electronic version). Lyon: International Agency for Research on Cancer. Available from: <http://ci5.iarc.fr>, accessed [date].
- GUS 1999 Rocznik Demograficzny 1999. Główny Urząd Statystyczny. Warszawa 1999
- GUS 2012 http://www.stat.gov.pl/gus/5840_13399_PLK_HTML.htm (dostęp z dnia 2 X 2012)
- Holzer J. Demografia. PWE, Warszawa 1970
- O.M. Jensen, D.M. Parkin, R. MacLennan, C.S. Muir and R.G. Cancer Registration: Principles and Methods. IARC Scientific Publication No. 95, Lyon 1991
- Koszarowski T., Gadomska H. (red): *Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce, Warszawie i wybranych terenach wiejskich w roku 1982*. Centrum Onkologii-Institut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1984
- Koszarowski T., Gadomska H., Wronkowski Z., Romejko M.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1952-1982*. Centrum Onkologii-Institut im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1987
- Maters C.D., Fat D.M., Inoue M., Rao C., Lpoez .D. Counting the dead and what they died from: an assessment of the global status of cause of death data. *Bulletin of the World Health Organization*, March 2005, 83 (3)
- Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych. Rewizja dziesiąta. Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”, Kraków 1994
- Parkin D.M., Whelan S.L., Ferlay J., Raymond L., Young J. *Cancer Incidence in Five Continents*. Vol. VII. IARC Scientific Publications No. 143, Lyon 1997
- D.M. Parkin, S.L. Whelan, J. Ferlay, L. Teppo and D.B. Thomas (Ed.) *Cancer Incidence in Five Continents Vol. VIII IARC Scientific Publication No. 155*, Lyon 2003
- Pukkala E, Söderman B, Okeanov A, Storm H, Rahu M, Hakulinen T, Becker N, Stabenov R, Bjarnadottir K, Stengrevics ., Gurevicius R, Glatte E, Zatoński W, Men T, Barlow L (in coll. Didkowska J.): *Cancer Atlas of Northern Europe*. Cancer Society of Finland, Helsinki 2001
- Sasieni PD, Shelton J., Ormiston-Smith N, Thomson CS, Silcocks PB What is the lifetime risk of developing cancer?: The effect of adjusting for multiple primaries. *BJC* 2011; doi:10.1038/bjc.2011.250
- Staszewski J. *Epidemiology of cancer of selected sites in Poland and Polish migrants*. Ballinger Publ. Co, Cambridge 1976
- Staszewski J. *Regionalne różnice umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1970-1974*. Instytut Onkologii, Gliwice 1979
- Tyczyński J., Wojciechowska U., Didkowska J., Tarkowski W., Zatoński W.: *Atlas umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1991-1995*. Centrum Onkologii-Institut im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1998
- Tyczyński J., Wojciechowska U., Tarkowski W., Zatoński W.: *Ocena kompletności i jakości rejestracji nowotworów złośliwych w Polsce w roku 1993*. *Nowotwory* 1996; 46: 537-545
- Waterhouse J., Muir C., Correa P., Powell J. (eds): *Cancer incidence in five continents*. Vol 3. IARC, Lyon 1976
- Waterhouse J.A.H., Muir C.S., Shanmugaratnam K., Powell J. (red.): *Cancer incidence in five continents*, Vol 4. IARC, Lyon 1982
- Wojciechowska, Didkowska U, Zatoński W. (red.) *Rejestracja nowotworów złośliwych. Zasady i metody*. Centrum Onkologii – Instytut, Warszawa 2007
- Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. *Nowotwory złośliwe w Polsce w 2006 roku*. Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 2008
- Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. *Wskaźniki przeżyć chorych na nowotwory złośliwe w Polsce zdiagnozowanych w latach 2000-2002*. Centrum Onkologii Instytut. Warszawa 2009
- Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. *Nowotwory złośliwe w Polsce w 2008 roku*. Centrum Onkologii Instytut. Warszawa 2010
- Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. *Nowotwory złośliwe w Polsce - wskaźniki 5-letnich przeżyć według województw*. Centrum Onkologii Instytut. Warszawa 2010
- Wojciechowska U, Didkowska J. *Poprawa przeżyć chorych na nowotwory złośliwe w Polsce. Analiza przeżyć pacjentów zdiagnozowanych w latach 2003–2005*. *Nowotwory* 2013, 63, 4: 279-285
- Zatoński W, zespół projektu HEM (red.), *Closing the health gap in European Union*. Centrum Onkologii - Instytut, Warszawa 2008.

- Zatoński W. The East-West Health Gap in Europe--what are the causes? *Eur J Public Health* 2007 Apr;17(2):121.
- Zatoński W., Becker N. (in collaboration with Gottesman K., Mykowiecka A., Tyczyński J.): *Atlas of Cancer Mortality in Poland, 1975-1979*. Springer Verlag, Heidelberg 1988
- Zatoński W., Didkowska J. Closing the gap: Cancer in Central and Eastern Europe (CEE), 25 March 2008 *European Journal of Cancer* July 2008 (Vol. 44, Issue 10, Pages 1425-1437)
- Zatoński W., Didkowska J. (2001) *Epidemiologia nowotworów złośliwych*. W: (red.) Krzakowski M. *Onkologia Kliniczna*. Wydawnictwo Medyczne Borgis. Warszawa:22-50
- Zatoński W., Campos H., Willett W. Rapid declines in coronary heart disease mortality in Eastern Europe are associated with increased consumption of oils rich in alpha-linolenic acid. *Eur J Epidemiol* 2008;23(1):3-10.
- Zatoński W., Manczuk M., Powles J., Negri E. Convergence of male and female lung cancer mortality at younger ages in the European Union and Russia *Eur J Public Health* 2007 Oct;17(5):450-4.
- Zatoński W., Przewoźniak K. (red.): *Zdrowotne następstwa palenia tytoniu w Polsce*. Ariel, Warszawa 1992
- Zatoński W., Pukkala E., Didkowska J., Tyczyński J., Gustavsson N.: „Atlas umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1986-1990 (Atlas of cancer mortality in Poland 1986-1990) Centrum Onkologii-Instytut, INTERSPAR - Oficyna Wydawnicza, Warszawa 1993
- Zatoński W., Smans M., Tyczyński J., Boyle P. (eds.) in collaboration with: Becker N., Didkowska J., Friedl H.P., Holub J., Peter Z., Plesko I., Roman V., Stabenov R., Tzvetansky Ch.: *Atlas of Cancer Mortality in Central Europe*. IARC Scientific Publications No. 134 International Agency for Research on Cancer, Lyon 1996
- Zatoński W., Tarkowski W., Chmielarczyk W.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1984 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1987
- Zatoński W., Tarkowski W., Chmielarczyk W.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1985 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1988
- Zatoński W., Tarkowski W., Chmielarczyk W., Tyczyński J.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1987 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1990
- Zatoński W., Tarkowski W., Chmielarczyk W., Tyczyński J.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1988 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1990
- Zatoński W., Tarkowski W., Chmielarczyk W., Tyczyński J.: *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1989 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1992
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1990 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1993
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1991 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1994
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1992 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1995
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1993 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1996
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1994 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1997
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1995 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1998
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1996 roku*. Centrum Onkologii-Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1999
- Zatoński W., Tyczyński J. (red.): *Epidemiologia nowotworów złośliwych w Polsce w piętnastolecu 1980-1994*. Centrum Onkologii-Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie, Warszawa 1997
- Zatoński W., Tyczyński J., Becker N.: *Geographical distribution of cancer in Poland*. W: Boyle P., Muir C.S., Grundmann E. (eds.): *Cancer Mapping*. Springer Verlag, Berlin Heidelberg 1989, 176-195
- Zatoński W., Tyczyński J., Didkowska J.: *Umieralność na nowotwory złośliwe w Polsce w latach 1964-1988. Analiza epidemiologiczna*. *Magazyn Medyczny*, 1991, 5, 7-9
- Zatoński W., Tyczyński J.: *Geografia umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce*. W: Mazurkiewicz L., Wróbel A. (red.): *Przestrzenne Problemy Zdrowotności*, Institute of Geography and Spatial Organization Polish Academy of Sciences, Warszawa 1990: 119-140
- Zatoński W., Tyczyński J.: *Nowotwory tytoniozależne w Polsce w 1985 roku*. *Zdr. Publ.*, 1988, 3, 14
- Zatoński W.: *The health of the Polish population*. *Public Health Rev. Israel*, 1995; 23: 139-156

Numer w KRN 	
MZ/N-1a KARTA ZGŁOSZENIA NOWOTWORU ZŁOŚLIWEGO	
1. Nazwa i adres jednostki—pieczętka z numerem REGON	2. REGON (cz. I resort. kodu identyf.) 3. PESEL 4. Data urodzenia dzień miesiąc rok 5. Płeć ☐ mężczyzna ☐ kobieta
6. Obywatelstwo ☐ polskie ☐ obcokrajowiec Kraj pochodzenia	
7. Nazwisko 	
8. Imię 	
ADRES	
9. Miejscowość 10. Kod pocztowy	
11. Ulica, nr domu, nr mieszkania 12. Kod TERYT	
13. Województwo 14. Powiat 15. Gmina 	
16. Ukończona szkoła ☐ bez wykształcenia ☐ podstawowa ☐ gimnazjum ☐ zasadnicza zawodowa ☐ średnia ☐ policealna ☐ wyższa	
17. DATA ROZPOZNANIA dzień miesiąc rok	
DATA PRZYJĘCIA 18. do ambulatorium dzień miesiąc rok 19. do szpitala dzień miesiąc rok 20. Data wypisu dzień miesiąc rok	21. DATA ZGONU dzień miesiąc rok 22. Miejsce zgonu 23. Przyczyna zgonu 24. Kod przyczyny zgonu ICD-10 ☐ szpital ☐ nowotwór wyjściowa ☐ dom ☐ inna wtórna ☐ inne bezpośrednia
25. ROZPOZNANIE KLINICZNE: ICD-10 	
Opis i lokalizacja nowotworu:	
28. Nowotwór ☐ pojedynczy ☐ mnogi ☐ przerzut 29. Miejsce przerzutu: 30. Data przerzutu dzień miesiąc rok 31. Strona ciała ☐ prawa ☐ lewa ☐ obie strony 32. Kod zaawansowania TNM (7 rewizja) ☐ TIS T N M 33. Inne klasyfikacje zaawansowania (np. FIGO, Clark/Breslow, Astler-Coller, Ann Arbor, Gleason) Wynik 	
26. Rozpoznanie histopatologiczne 27. Kod histopat.	
☐ Nie pobrano materiału do badania ☐ Pobrano wycinek (badanie w toku) ☐ Wynik negatywny (nie potwierdzono nowotworu) ☐ Wynik pozytywny (potwierdzono nowotwór)	
Typ histologiczny:	
34. Stopień zaawansowania 35. Stadium zaawansowania ☐ Stopień 0 (Tis) ☐ in situ ☐ Stopień I ☐ IA ☐ IB ☐ IC ☐ miejscowe ☐ Stopień II ☐ IIA ☐ IIB ☐ IIC ☐ regionalne (przerzuty reg.) ☐ Stopień III ☐ IIIA ☐ IIIB ☐ IIIC ☐ uogólnione (przerzuty odl.) ☐ Stopień IV ☐ IVA ☐ VB ☐ IVC	
36. Inne podstawy rozpoznania ☐ cytologia ☐ operacja wywiad. ☐ markery nowotw. ☐ badanie kliniczne ☐ endoskopia ☐ sekcja ☐ radiologia ☐ tylko akt zgonu ☐ inne bad. obraz. ☐ skryning tura	
37. Leczenie skojarzone ☐ radioter.+chemioter. ☐ chirurgia+chemioter. ☐ radioter.+chemioter.+chirurgia ☐ radioter.+chirurgia Data rozpoczęcia: dzień miesiąc rok ☐ lecz. nieskojarzone (wypełnić pkt 36)	
38. Leczenie nieskojarzone Możliwe zaznaczenie kilku pól dzień - miesiąc - rok ☐ chirurgia ☐ radioterapia ☐ chemioterapia ☐ hormonoterapia ☐ immunoterapia ☐ ter. celowana ☐ przeszczep ☐ inne 	
39. Dla raka piersi (C50, D05) ☐ mastektomia ☐ leczenie oszczędzające	
40. Rodzaj leczenia ☐ radykalne ☐ paliatywne ☐ objawowe ☐ skierowany na leczenie ☐ brak zgody na leczenie	
41. Data wypełnienia dzień miesiąc rok	
42. Nr PWZ lekarza 	
43. Podpis i pieczętka lekarza	
Identyfikator osoby wprowadzającej 	

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY ZGŁOSZENIA NOWOTWORU ZŁOŚLIWEGO

ZASADY OGÓLNE

Karta Zgłoszenia Nowotworu Złośliwego MZ/N-1a służy do zgłaszania wykrytych przypadków nowotworów złośliwych oraz raka *in situ* przez placówki publicznej i niepublicznej służby zdrowia na terenie całego kraju.

Kartę należy wypełniać:

- przy pierwszym rozpoznaniu lub podejrzeniu nowotworu,
- przy tych wizytach kontrolnych, w czasie których zostały stwierdzone istotne zmiany mające związek z:
 - diagnozą (zmiana lub doprecyzowanie rozpoznania, stwierdzenie kolejnego nowotworu);
 - leczeniem (podjęcie i zakończenie leczenia, wdrożenie innego leczenia);
 - postępem choroby (stwierdzenie przerzutów, nawrotu, progresji lub transformacji choroby).
- na podstawie aktu zgonu, jeśli przyczyną zgonu był nowotwór złośliwy.

Zgłoszeniu podlegają choroby nowotworowe oznaczone w X rewizji Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych numerami C00-C97, D00-D09 oraz D37-D48 (nowotwory o niepewnym lub nieznanym charakterze).

ZASADY WYPEŁNIANIA KARTY

Kartę należy wypełniać czytelnie czarnym lub niebieskim długopisem, używając drukowanych liter, a pola kodowe zaznaczać **symbolem X** wewnątrz obszaru pola.

Pola oznaczone szarym kolorem można pozostawić niewypełnione (nr 12, 25, 27).

- Pole 1. Należy wstawić nazwę lub stempel jednostki zgłaszającej.
- Pole 2. Należy wpisać część I resortowego kodu identyfikacyjnego (REGON).
- Pole 3. Należy wpisać pełny numer PESEL.
- Pole 4. Należy wpisać datę urodzenia według ustalonego formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 5. Należy zaznaczyć znakiem X odpowiednią płeć.
- Pole 6. W przypadku obywateli innych krajów niż Polska, należy wpisać kraj pochodzenia
- Pole 7. Należy wpisać aktualne nazwisko pacjenta.
- Pole 8. Należy wpisać imię (imiona) pacjenta.
- Pole 9. Należy wpisać miejscowość, w której pacjent jest zameldowany na stałe.
- Pole 10. Należy wpisać kod pocztowy miejsca zamieszkania pacjenta.
- Pole 11. Należy wpisać ulicę, nr domu i mieszkania pacjenta w miejscu zameldowania.
- Pole 12. Nie wypełniać (wypełnia właściwy rejestr onkologiczny).
- Pole 13. Należy wpisać województwo, w którym leży miejscowość.
- Pole 14. Należy wpisać powiat, w którym leży miejscowość.
- Pole 15. Należy wpisać gminę, w której leży miejscowość.
- Pole 16. Należy zaznaczyć znakiem X ukończoną przez pacjenta szkołę.
- Pole 17. Należy wpisać datę rozpoznania nowotworu według ustalonego formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 18. Należy wpisać datę porady ambulatoryjnej według ustalonego formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 19. Należy wpisać datę przyjęcia do szpitala według ustalonego formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 20. Należy wpisać datę wypisu ze szpitala według ustalonego formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 21. Należy wpisać datę zgonu pacjenta według ustalonego formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 22. Należy zaznaczyć znakiem X miejsce zgonu pacjenta (hospicjum należy do kategorii „inne”).
- Pole 23. Należy zaznaczyć znakiem X przyczynę zgonu pacjenta.
- Pole 24. Należy podać przyczynę zgonu w klasyfikacji ICD-10: wyjściową, wtórną i bezpośrednią.
- Pole 25. Pola kodowego nie wypełniać. W miejscu na opis należy wpisać rozpoznanie kliniczne z dokładnym umiejscowieniem nowotworu (także tkanki krwiotwórczej i układu chłonnego), precyzując czy chodzi o umiejscowienie pierwotne, czy przerzut, a pierwotny punkt wyjścia nowotworu jest nieznany.
- Pole 26. Jeżeli chory nie miał badania histopatologicznego, w polu należy zakreślić „nie pobrano materiału do badania”. Jeżeli nie otrzymano jeszcze wyniku badania, należy zakreślić „pobrano wycinek – badanie w toku”. Jeżeli wynik badania był ujemny, należy zakreślić „wynik negatywny”, jeśli zaś badanie potwierdziło występowanie nowotworu, należy podać pełne rozpoznanie histopatologiczne lub zakreślić „wynik pozytywny”. W przypadku potwierdzenia nowotworu należy wpisać (słownie) typ histologiczny.
- Pole 27. Pola kodowego nie wypełniać.
- Pole 28. Należy zaznaczyć, czy rozpoznany nowotwór jest pierwszym nowotworem, czy jest to kolejny różny histologicznie nowotwór. W wypadku przerzutu zakreślić pole przerzut.
- Pole 29. Wpisać (słownie) miejsce przerzutu nowotworu.
- Pole 30. Wpisać datę wykrycia przerzutu.
- Pole 31. W przypadku nowotworów umiejscowionych w narządach parzystych należy podać stronę ciała pacjenta, po której znajduje się nowotwór.
- Pole 32. Należy wpisać kod zaawansowania choroby nowotworowej według klasyfikacji TNM wersja 7.
- Pole 33. Jeśli istnieje specyficzna dla nowotworu klasyfikacja zaawansowania i znany jest jej wynik, należy wpisać nazwę klasyfikacji, w której określono stadium zaawansowania oraz wynik (np. klasyfikacja FIGO dla nowotworów ginekologicznych (C51-C58), Ann Arbor dla chłoniaków (C81-C85), Astler- Coller dla jelita grubego (C18-C20), Breslow/Clark dla czerniaka (C43) lub sumę Gleasona dla raka gruczołu krokowego (C61).
- Pole 34. Należy określić stopień zaawansowania według klasyfikacji TNM wersja 7.
- Pole 35. Jeśli diagnostyka TNM nie jest możliwa, należy określić stadium zaawansowania choroby według podanych kategorii.
- Pole 36. Jeżeli nie wykonano badania histopatologicznego, należy zakreślić, jakie inne badania były podstawą rozpoznania nowotworu. Wskazywanie innych badań, których rezultat nie posiada istotnej wartości diagnostycznej, jest niecelowe. W przypadku wykrycia nowotworu w badaniu skryningowym, należy podać turę badania. Możliwe jest zaznaczenie kilku pól.
- Pole 37. Należy określić, jakie metody leczenia skojarzonego zastosowano u pacjenta (kolejność nieistotna) oraz datę wykonania badania.
- Pole 38. Należy zakreślić, jakiemu leczeniu przeciwnowotworowemu nieskojarzonemu poddano dotychczas pacjenta (operacja wywiadowcza nie jest leczeniem chirurgicznym). Przy każdej metodzie należy wpisać datę rozpoczęcia leczenia. Możliwe jest zaznaczenie kilku pól.
- Pole 39. W przypadku raka piersi (C50, D05) podać, czy chirurgia obejmowała mastektomię czy leczenie oszczędzające (np. kwadrantektomia).
- Pole 40. Należy określić rodzaj leczenia, zaznaczając jedną z przewidzianych w karcie możliwości.
- Pole 41. Należy wpisać datę wypełnienia karty według formatu: dd-mm-rrrr.
- Pole 42. Numer PWZ lekarza wypełniającego kartę.
- Pole 43. Czytelny podpis i pieczęć lekarza.